

МУЗИЧКА ШКОЛА „ДАВОРИН ЈЕНКО“
БЕОГРАД

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ОСНОВНО МУЗИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ

БЕОГРАД,
2023.

ШКОЛА И ЊЕНА ОКОЛИНА

Музичка школа „Даворин Јенко“ основана је 1951. године, најпре у форми музичког течаја који је имао за циљ систематско музичко образовање, а који је 1953. године прерастао у музичку школу. Име је добила по композитору Даворину Јенку, музичару коме припада посебно место међу страним композиторима који су деловали у српској средини. Школа је отворена у Београду на територији општине Раковица, а усталила се на адреси Мишка Крањца 7, где заузима део зграде Центра за културу и образовање Раковица.

На почетку свог рада школа је имала неколико десетина ученика, а данас броји скоро хиљаду ђака, и преко стотину запослених. Како се број ученика повећавао, дошло је до потребе за новим простором и локацијама, па су отворена и издвојена одељења: одељење Иво Андрић у улици Ивана Мичурина 38а, одељење Лабудово брдо у Гочкој 40, одељење Бранко Ђопић у улици Видиковачки Венац 73, а од школске 2013/14. године и одељење у Барајеву, адреса Барајевска 7а.

Настава у школи организована је у сменама и у потпуности прилагођена обавезама које ученици имају у основним школама општег образовања. У свим одељењима обезбеђени су функционални и квалитетно опремљени простори за рад, док матична школа и одељење на Лабудовом брду располажу и посебном салом са два полуконцертна клавира. Школа поседује и богато опремљену нототеку са музичком литературом и звучним примерима, доступну ученицима и наставницима. Захваљујући усклађеној организацији наставе и постојању више наставних локација, ученицима са територије Раковице, Канаревог брда, Ресника, Барајева, Бањице и околних насеља омогућени су квалитетни услови за стицање музичког образовања.

Школа негује квалитетне и партнерске односе са родитељима ученика и локалном заједницом, засноване на међусобном поверењу и континуираној комуникацији. Кроз конструктивну сарадњу са бројним институцијама и стручним асоцијацијама у земљи и иностранству, школа се афирмише као значајан чинилац образовног и културног система. О њеном угледу и друштвеном доприносу сведоче бројна друштвена и струковна признања, међу којима се посебно издваја Октобарска награда, чији је носилац од 1987. године.

Као активни организатор концерата и културних програма у локалној средини, школа има важну улогу у обликовању културног живота заједнице. Поред тога, у оквиру свог деловања, редовно организује семинаре и различите облике стручног усавршавања, доприносећи професионалном развоју наставника и унапређењу квалитета наставе.

У протеклом периоду ученици школе остварили су запажене резултате на бројним музичким такмичењима, како у солистичким дисциплинама, тако и као чланови камерних састава. Своју уметничку афирмацију стичу и кроз редовне јавне наступе на општинском, градском и републичком нивоу.

Од 2003. године школа је организатор Међународног такмичења „Даворин Јенко“ за клавир, клавирски дуо и дувачке инструменте, на којем учествују ученици музичких школа из земље и иностранства. Ово такмичење пружа ученицима драгоцену прилику да се упознају са савременим достигнућима у области музичког извођаштва и

педагогије. Истовремено, оно има значајну улогу у музичком животу земље, подстичући међународну културну сарадњу и откривајући младе, надарене музичаре из Србије и других земаља.

Музичка школа „Даворин Јенко” својим ученицима омогућава континуитет музичког образовања, будући да од 2000. године у оквиру своје делатности реализује и средње музичко образовање. У настојању да одговори потребама ученика, родитеља и локалне заједнице, а у складу са сопственим могућностима, школа континуирано унапређује своју образовну понуду, те је, услед великог интересовања, од школске 2013/14. године отворено и одељење за ударалке.

ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА СУ:

- Закон о основама система образовања и васпитања
- Закон о основном образовању и васпитању
- План наставе и учења за основно музичко образовање и васпитање
- Правилник о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању
- Правилник о изменама и допунама правилника о врсти стручне спреме наставника који изводе образовно - васпитни рад из изборних програма у основној школи
- Посебан протокол за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама
- Правилник о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање
- Извештаји о раду школе
- Развојни план школе
- Услови рада у школи
- Образовне потребе ученика, родитеља, локалне заједнице

Музичка школа „Даворин Јенко“ прилагођава свој школски програм плану наставе и учења за основно музичко васпитање који је прописан законом, али у исто време и условима и ресурсима школе, као и локалним захтевима и потребама. Праћење остваривања школског програма остварује се кроз самовредновање рада школе, састанке стручног актива за развој школског програма и тима за мониторинг и евалуацију наставе, тима за међупредметне компетенције, тима за обезбеђивање квалитета развоја установе и тима за инклузивно образовање.

ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Музичка школа „Даворин Јенко“ кроз свој Школски програм поставља следеће циљеве:

- Конкретизацију и прилагођавање законом прописано плана наставе и учења условима и ресурсима школе.

- Усвајање елементарних музичких знања од стране ученика.
- Континуиран рад на развоју ученикових музичких способности слуха, ритма и музичке меморије.
- Оспособљавање ученика за рад и самостално учење и вежбање
- Овладавање техникама свирања на одабраном инструменту (за ученике певања – вокалном техником).
- Познаје карактеристике и изражајне могућности одабраног инструмента (соло певање – са својствима људског гласовног апарата)
- Разуме и примењује основне музичке елементе (ритам, темпо, динамику, артикулацију)
- Усвајање вештина течног читања и писања нота у разним музичким кључевима, као и континуиран рад на развоју вештине свирања или певања *a prima vista*.
- Усвајање основних знања из области музичке теорије и историје.
- Изградњу навике редовног слушања уметнички вредне музике, развијање и профилирање естетских музичких критеријума.
- Развијање афирмативних етичких ставова у односу на општељудске вредности, националну и светску културну баштину, значај музичке уметности у светској култури, професију музичара и важност његове улоге у друштву.
- Развијање стваралачких способности ученика
- Развијање способности за тимски рад и сарадњу
- Развијање критичког промишљања
- Подстицање физичког, емоционалног, интелектуалног и социјалног развоја ученика
- Активно учешће у васпитно-образовним и културним програмима и дешавањима локалне заједнице.
- Оспособљавање ученика за јавне наступе и сваку врсту јавне презентације, како самостално тако и у различитим ансамблима.
- Оспособљавање ученика за наставак школовања у средњој музичкој школи, али и аматерско бављење музиком, на нивоу основношколског знања и искуства.

ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ И ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

Поред редовне наставе реализује се допунска и додатна настава у свим разредима. Додатна настава намењена је надареним ученицима и њиховој припреми за такмичења, као и ученицима који желе да прошире своја знања, док је допунска настава намењена ученицима који не постижу савладавање програма из различитих разлога. Допунска и додатна настава организују се за све предмете на основу процене стања и потреба. Програми ових активности регулисани су појединачним решењима о 40-часовној радној недељи и Правилником о плану и програму за основне музичке школе.

ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ

Будући да је школа носилац и организатор културних дешавања локалне заједнице, издвајамо културну и јавну делатност које афирмишу њен значај у локалној средини:

- Организовање школских и ваншколских ученичких јавних наступа и концерата (појединци, ансамбли, орестри и хорови);
- Организовање концерата школских професора;
- Организовање концерата гостујућих музичких уметника;
- Активности везане за организовање ученичког учешћа на домаћим и међународним музичким такмичењима, смотрема, фестивалима и сличним манифестацијама, као и за самостално организовање оваквих манифестација;
- Организовање разних врста прослава, размена, гостовања и сличних манифестација;
- Организовање мајсторских курсева истакнутих музичких педагога и извођача;
- Организовање предавања, семинара, трибина, саветовања и сличних скупова, везаних за музичку педагошко-извођачку проблематику;
- Организовање Међународног такмичења Даворин Јенко, на коме учествују ђаци музичких школа како из земље, тако и из иностранства
- Успостављање разних облика сарадње са домаћим и иностраним културним институцијама.

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА

Тима за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања креира Програм за заштиту деце и ученика од насиља и перманентно ради на примени Посебног протокола за заштиту деце од насиља, злостављања и занемаривања у школи. Општи циљ Програма за заштиту ученика од насиља је унапређивање живота ученика применом:

- Превентивних мера – стварање безбедне средине за живот и рад ученика
- Интервентних мера – процедуре и поступци у ситуацијама када се јавља насиље, злостављање и занемаривање у установама

Превентивне активности школа осмишљава и спроводи у складу са анализом стања и увидом у присутност насиља у својој средини, користећи следеће индикаторе:

- Учесталост инцидентних ситуација и број пријава насиља
- Заступљеност различитих врста насиља
- Број повреда
- Сигурност објекта и дворишта

Планирање превентивних активности заснива се на:

- Процени реализованих обука за запослене и потребе за даљим усавршавањем

- Броју и ефекту реализованих акција које промовишу сарадњу, разумевање и помоћ
- Процени квалитета укључености родитеља у рад школе

Интервентне активности

У конкретним ситуацијама насиља кораци у интервенцији зависе од неколико фактора:

- Да ли се насиље дешава, или постоји сумња да се дешава;
- Где се насиље дешава – у школи, или ван ње;
- Ко су учесници насиља – деца/ученици, одрасла особа запослена у школи, одрасла особа која није запослена у школи;
- Облик, интензитет, учесталост и последице насиља.

На основу горе наведених критеријума врши се процена нивоа ризика за безбедност ученика и одређују се поступци и процедуре. У складу са проценом нивоа ризика и законском регулативом, доноси се одлука о начину реаговања:

- Случај се решава у школи
- Случај се решава у школи у сарадњи са другим релевантним установама
- Случај се прослеђује надлежним службама

Протокол поступања у установи у одговору за насиље, злостављање и занемаривање објављен је 2009/2010. и обавезује све запослене да морају да делају у складу са овим Протоколом.

ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДИСКРИМИНАТОРНОГ ПОНАШАЊА И ВРЕЂАЊА УГЛЕДА, ЧАСТИ И ДОСТОЈАНСТВА ЛИЧНОСТИ

Музичка школа „Даворин Јенко” Програмом превенције од дискриминаторног понашања и вређања угледа, части и достојанства личности одређује мере и активности којима се охрабрује и подржава међусобно прихватање, уважавање и сарадња деце/ученика и свих запослених у школи. На тај начин се у школи ствара сигурно и подстицајно окружење, негује атмосфера сарадње, уважавања и конструктивне комуникације и развијају просоцијалне вредности. Програм је написан на основу Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 27/2018 – др. закон, 6/2020 и 129/2021), Правилника о ближим критеријумима за препознавање облика дискриминације од стране запосленог, детета, ученика или трећег лица у установи образовања и васпитања („Сл. гласник РС”, бр. 22/2016) и Правилника о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части и достојанства личности („Сл. гласник РС”, бр. 65/2018).

Под **дискриминацијом** се подразумева поступање којим се на непосредан или посредан, отворен или прикривен начин, неоправдано прави разлика или неједнако

поступа, односно врши пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на појединца или групе особа, као и на чланове њихових породица или њима блиске особе на отворен или прикривен начин, а који се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, статусу мигранта, односно расељеног лица, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, социјалном и културном пореклу, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, сметњи у развоју и инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима, као и по другим основама утврђеним законом којим се прописује забрана дискриминације.

Укратко, дискриминација је неједнако поступање према једнакима и једнако поступање према неједнакима.

Сваки учесник у систему образовања и васпитања има право да буде заштићен од свих врста дискриминације. Врсте дискриминације:

- **Непосредна дискриминација** постоји ако се појединац или група особа због његовог односно њиховог личног својства у истој или сличној ситуацији у процесу образовања и васпитања или у ситуацијама које су непосредно или посредно повезане са процесом образовања и васпитања било којим актом, радњом или пропуштањем, стављају или би могли бити стављени у неповољан положај.
- **Посредна дискриминација** постоји ако се појединац или група особа, у процесу образовања и васпитања или у вези са процесом образовања и васпитања, због његовог односно њиховог личног својства, ставља у неповољнији положај актом, радњом или пропуштањем које је привидно засновано на начелу једнакости и забране дискриминације, осим ако је то оправдано законитим циљем, а средства за постизање тог циља су примерена и нужна.
- **Повреда начела једнаких права и обавеза** постоји ако се појединцу или групи особа, у процесу образовања и васпитања, због његовог, односно њиховог личног својства неоправдано ускраћују права и слободе или намећу обавезе које се у истој или сличној ситуацији не ускраћују или не намећу другом појединцу или групи особа, ако су циљ или последица предузетих мера неоправдани и ако не постоји сразмера између предузетих мера и циља који се тим мерама остварује.
- **Забрана позивања на одговорност** - Дискриминација постоји ако се у процесу образовања и васпитања, односно у вези са процесом образовања и васпитања према појединцу, или групи особа неоправдано поступа лошије него што се поступа или би се поступало према другима, искључиво или углавном због тога што су тражили, односно намеравају да траже заштиту од дискриминације или због тога што су понудили или намеравају да понуде доказе о дискриминаторском поступању.
- **Удруживање ради вршења дискриминације** постоји ако се у установи или у процесу образовања и васпитања односно у вези са њим, образују удружења или групе чије је деловање усмерено на кршење уставом, правилима међународног

права и законом зајемчених слобода и права или на изазивање националне, расне, верске и друге мржње, раздора или нетрпељивости, као и у свим другим случајевима када удруживање има за циљ вршење дискриминације.

- **Говор мржње** је сваки облик изражавања идеја, информација и мишљења којима се подстиче дискриминација, мржња и насиље против појединца или групе особа учесника у процесу образовања и васпитања, односно ма које друге особе због његовог личног својства, а које је у вези са процесом образовања и васпитања или радом школе.

Не сматрају се дискриминацијом посебне мере уведене ради постизања пуне равноправности, заштите и напретка лица, односно групе лица која се налазе у неједнаком положају.

У школи се не толерише било какво понашање запосленог према детету, ученику и одраслом; детета, ученика и одраслог према запосленом; родитеља, односно другог законског заступника или трећег лица према запосленом; запосленог према родитељу, односно другом законском заступнику; детета, ученика и одраслог према другом детету, ученику или одраслом, **којим се вређа углед, част или достојанство.**

Посебни случајеви дискриминације су дискриминација у:

- 1) остваривању исхода и стандарда образовања и васпитања,
- 2) остваривању права на образовање и васпитање,
- 3) употреби језика и писма,
- 4) обезбеђивању безбедности деце и ученика и других учесника у образовном и васпитном процесу,
- 5) поштовању правила понашања у установи;
- 6) планирању и програмирању образовно-васпитног рада,
- 7) реализацији образовно-васпитног рада,
- 8) руковођењу и организовању рада установом,
- 9) поштовању права детета, односно ученика, и других учесника у образовном и васпитном процесу,
- 10) прикупљању и употреби података о деци, ученицима, родитељима, старатељима и запосленима када то законом или подзаконским актом није предвиђено,
- 11) запошљавању и поступању према запосленима у установи,
- 12) другим областима од значаја за образовање и васпитање.

Општи циљ у превенцији:

Општи циљ Програма превенције дискриминаторног понашања и вређања угледа, части и достојанства личности је унапређивање живота деце/ученика/одраслих (запослених у школи, родитеља, односно другог законског заступника или трећег лица) применом:

- мера превенције – стварање сигурне и подстицајне средине за живот и рад деце/ученика/одраслих;
- мера интервенције – у ситуацијама када се јавља дискриминација или понашање којим се вређа углед, част или достојанство личности деце/ученика/одраслих.

Специфични циљеви у превенцији:

- Стварање и неговање климе прихватања, толеранције и уважавања;
- Укључивање свих интересних група (деца, ученици, наставници, стручни сарадници, административно и помоћно особље, директори, родитељи, други законски заступник, локална заједница) у доношење и развијање програма превенције;
- Подизање нивоа свести и повећање осетљивости свих укључених у живот и рад установе за препознавање дискриминаторног понашања и понашања којим се вређе углед, част и достојанство личности;
- Дефинисање процедура и поступака за заштиту од дискриминаторног понашања и понашања којим се вређе углед, част и достојанство личности, као и реаговања у тим ситуацијама;
- Информисање свих укључених у живот и рад школе о процедурама и поступцима за превенцију дискриминаторног понашања и вређања угледа, части и достојанства личности;
- Унапређивање компетенција наставног и ваннаставног особља, деце, ученика, родитеља, другог законског заступника и локалне заједнице за уочавање и решавање проблема дискриминаторног понашања и понашања којим се вређе углед, част и достојанство личности.

Превентивне активности које се остварују у школи:

- Сарадња са Црвеним крстом Раковице (хуманитарне акције и развијање просоцијалних облика понашања).
- Сарадња са организацијом за младе Цепора и другим сличним организацијама (радионица „Не говорим мржње”).
- Сарадња са КМК инклузивном групом – радионица „Час инклузивне културе”.
- Оснаживање и унапређивање рада одељенских заједница.
- Примена Правилника о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части и достојанства личности.
- Реализација радионица за ученике средње музичке школе намењене подстицању развоја вештина конструктивног решавања конфликта.
- Реализација радионица намењених новим члановима Вршњачког тима за заштиту од насиља које су посвећене стицању и увежбавању вештина вршњачког посредовања (обука).
- Упућивање чланове Тима за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања и других запослених у школи на вебинаре који су доступни на националној платформи „Чувам те”.
- Упућивање наставника на програме стручног усавршавања који су усмерени на стицање компетенција за подршку развоју личности детета и ученика, као и за комуникацију и сарадњу.
- Организација слободних активности ученика према предлозима Ученичког парламента и одлуци Педагошког колегијума и Савета родитеља.

Интервенција:

У школи се интервенише у случајевима сумње или утврђеног вређања угледа, части или достојанства личности и дискриминаторног понашања из расистичких, сексистичких, хомофобичних, ксенофобичних, исламофобичних, антисемитских, антициганистичких или других облика дискриминаторног понашања према, а нарочито млађем, слабијем, са сметњама у развоју и инвалидитетом, према родном идентитету, полу, сексуалној оријентацији, раси, боји коже, верској и националној припадности, језику, имовном стању, социјалном и културном пореклу и другим и претпостављеним или стварним личним својствима.

Интервенцију чине мере и активности којима се дискриминаторно понашање зауставља, осигурава безбедност учесника у образовном и васпитном процес (како дискриминисаних особа - оних који трпе, тако и извршилаца дискриминације – оних који сведоче или чине), смањује ризик од понављања, ублажавају последице за све учеснике и прате се ефекти предузетих мера.

У установи се интервенише у случају сумње и када је утврђено дискриминаторно понашање, и то, када се оно припрема, дешава или се догодило између: учесника у образовању; запосленог; родитеља; трећег лица.

Директор, запослени и трећа лица имају обавезу да препознају дискриминацију, а ако је утврђена, предузму мере и активности у установи према учеснику у образовању прописане Законом и Правилником о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части и достојанства личности.

Директор има обавезу да предузме Законом утврђене мере и активности према запосленом, родитељу и трећем лицу као извршиоцу дискриминације и пријави дискриминацију надлежним државним органима, органима аутономне покрајине и локалне самоуправе.

У случају дискриминаторног понашања запосленог утврђује се одговорност у дисциплинском поступку, у складу са Законом.

Одговорност родитеља за повреду законске забране дискриминације од стране његовог детета које је ученик школе утврђује се у прекршајном поступку, а на основу Закона. У случају када је родитељ извршилац дискриминације, одговорност се утврђује пред Повереником или у судском поступку, у складу са законом.

Одговорност трећег лица за повреду законске забране дискриминације утврђује се у поступку пред Повереником или у судском поступку, у складу са законом.

Матрица за процену ризика од дискриминаторног понашања учесника у образовању

Да би се предузеле одговарајуће мере и благовремено реаговало на ризике од дискриминаторног понашања учесника у образовању, тим за заштиту израђује матрицу за процену нивоа дискриминације, тако што се уочено дискриминаторно понашање сврстава се у један од три нивоа дискриминаторног понашања, у зависности од:

- 1) узраст учесника у образовању;
- 2) интензитет, трајање и учесталост дискриминаторног понашања;

- 3) облик и начин дискриминаторног понашања - узнемиравање и понижавајуће поступање;
- 4) последица дискриминаторног понашања.

Приликом сврставања у ниво дискриминаторног понашања учесника у образовању према наведеној матрици, место и време извршеног понашања утичу на избор врсте мере и активности које се предузимају у интервенцији.

Када се дискриминаторно понашање догоди ван простора установе, у било које време, а од стране учесника у образовању, установа предузима мере појачаног васпитног рада, без вођења васпитно-дисциплинског поступка. Уколико се дискриминаторно понашање догоди у простору установе у време образовно-васпитног рада и других активности, предузимају се мере појачаног васпитног рада, покреће, води и окончава васпитно-дисциплински поступак, у роковима и на начин утврђен Законом.

Елементи матрице су:

1) узраст учесника у образовању.

Процену тежине облика дискриминације обавља тим за заштиту, полазећи од релација: деце/ученика/одраслих истог или приближног узраста; узрасно старијег детета/ученика/одраслог према млађем детету/ученику и групе деце/ученика/одраслих према детету/ученику/одраслом, односно другој групи, и то:

- када је понашање учесника у образовању истог или приближног узраста (дете-дете, ученик-ученик, одрасли-одрасли), као и млађег према старијем, квалификује се као **први ниво**;
- када се узрасно старији учесник у образовању понаша дискриминаторно према млађем појединцу, квалификује се као **други ниво**;
- када група учесника у образовању дискриминаторно понаша према појединцу или другој групи, квалификује се као **трећи ниво**.

2) интензитет, трајање и учесталост дискриминаторног понашања.

Када се дискриминаторно понашање понавља или продужено траје у односу на исту особу, односно особе са сличним или истим личним својствима, тим за заштиту га квалификује у следећи тежи облик дискриминације.

Поновљена дискриминација, подразумева више пута поновљено понашање појединца или групе особа, односно поступање школе, њених органа или тела које је засновано на повређивању личних својстава особе или групе особа, а продужена - која се чине у дужем временском периоду према истом појединцу или групи особа.

3) облик и начин дискриминаторног понашања - узнемиравање и понижавајуће поступање.

Узнемиравање и понижавајуће поступање јесте изговарање речи, односно слање писаних порука или предузимање радњи према појединцу или групи особа на основу којих се посредно и са сигурношћу може закључити да вређају њихово достојанство на основу личног својства, проузрокују осећај понижености, узнемирености или

одбачености, шири страх или непријатељство, односно ствара понижавајуће и увредљиво окружење.

Ако узнемиравање и понижавајуће поступање удружено врши група или се оно понавља, односно дуже траје, овакво дискриминаторно понашање квалификује се као дискриминација другог нивоа.

Ако је узнемиравање и понижавајуће поступање изазвало страх или непријатељско, понижавајуће и увредљиво окружење по дискриминисану особу или је довело до искључивања или одбацивања особе или групе особа, дискриминаторно понашање квалификује се као дискриминација трећег нивоа.

4) последица дискриминаторног понашања.

Када дискриминаторно понашање доводи или потенцијално може да доведе до угрожавања физичког, односно психичког здравља учесника у образовању, тим за заштиту га квалификује у следећи тежи облик дискриминације.

Уколико је у интервенцију на понашање укључена спољашња заштита (здравствена служба, установа социјалне заштите, полиција, Министарство, надлежна школска управа Министарства, јединица локалне самоуправе, Повереник, правосудни органи и др.) тим за заштиту га увек квалификује као трећи ниво дискриминације. Покренут прекршајни или судски поступак, не утиче на предузимање интервентних мера и активности.

Дискриминаторно понашање када је извршилац дискриминације запослени или треће лице у установи

Стављање у неповољнији положај је свако поступање којим се појединац или група особа због свог личног својства ставља у неповољнији положај у било којој активности у процесу образовања и васпитања или у вези са њим.

Тешки облици дискриминације, утврђени законом о забрани дискриминације, као што су: виктимизација, сегрегација, говор мржње, подстицање и удруживање ради вршења дискриминације, физички напад мотивисан мржњом због националне припадности, вере, пола или другог личног својства и сви други облици дискриминације који изазивају нарочито тешке последице по дискриминисано лице, односно групу, сврставају се у трећи ниво.

Поступање установе у случају дискриминаторног понашања учесника у образовању

Школа поступа у складу са овим Програмом увек када је учесник у образовању дискриминисано лице, извршилац дискриминације, односно сведок.

Сазнање о дискриминаторном понашању у установи може да се добије: опажањем, на основу сумње или информације да се дискриминација припрема, догађа или се догодила. Информација може да се добије непосредно - усмено, у писаном облику, коришћењем дигиталних средстава, поверавањем од самог дискриминисаног учесника у образовању или посредно - од његовог родитеља, вршњака, запослених, трећих лица као сведока, као и на основу анонимне пријаве.

Редослед поступања у интервенцији зависи од тога да ли се дискриминаторно понашање припрема, догађа или се догодило.

Редослед поступања у интервенцији је следећи:

1) **Проверавање добијене информације** да се дискриминаторно понашање припрема или се догодило обавља се прикупљањем информација - директно или индиректно. Циљ проверавања информације јесте утврђивање одлучујућих чињеница на основу којих се потврђује или одбацује сумња на дискриминаторско поступање. Школа проверава сваку информацију о дискриминаторном понашању прегледом видео записа, анонимном анкетом учесника у образовању и на други начин примерен облику и врсти дискриминаторног понашања.

Када родитељ пријави директору непримерено понашање запосленог према његовом детету, директор поступа у складу са Законом.

У случају непотврђене сумње дискриминаторног понашања, појачава се васпитни рад и прати понашање учесника у образовању. Када се потврди сумња, директор и тим за заштиту предузимају мере и активности за повреду законске забране дискриминације.

2) **Заустављање дискриминаторног понашања** и смиривање учесника је обавеза свих запослених у установи, а нарочито најближег присутног запосленог, дежурног наставника, односно васпитача или радника обезбеђења да одлучно прекине све активности, раздвоји и смири учеснике.

У случају да запослени процени да не може сам да заустави дискриминаторно понашање зато што је сукоб високо ризичан, као и због истовременог физичког насиља, одмах тражи помоћ.

После заустављања сукоба, ако се посумња у повређивање дискриминисане особе, пружа се прва помоћ, обезбеђује се лекарска помоћ, обавештавају се полиција и центар за социјални рад.

Смиривање учесника подразумева, најпре, одвојене разговоре са извршиоцем дискриминације и са дискриминисаним лицем, а ако се процени да је могућ, без опасности по наставак сукоба, и заједно са учесницима и родитељима.

3) **Обавештавање** и позивање родитеља је обавеза школе. Одмах по заустављању сукоба учесника - детета или ученика установа обавештава и позива родитеља на пријављени број контакт телефона. Уколико родитељ није доступан, школа одмах обавештава центар за социјални рад.

4) **Прикупљање релевантних информација** и консултације врше се у установи ради: разјашњавања околности, анализирања чињеница на што објективнији начин, процене нивоа дискриминације, ризика и предузимања одговарајућих мера и активности, избегавања конфузије и спречавања некоординисане акције. Процену нивоа увек врши тим за заштиту. Да би извршио правилну процену, тим за заштиту прикупља све релевантне податке, консултује, осим директора, одељењског старешину, дежурног наставника, другог запосленог као очевица, представника

ученичког парламента. Тим за заштиту информише родитеље и укључује их у појачан васпитни рад и план заштите од дискриминације.

Уколико у току консултација у установи директор и тим за заштиту, услед сложених околности не могу са сигурношћу да процене ниво дискриминације, као и да одреде одговарајуће мере и активности, у консултације укључују надлежне органе и друге организације и службе: Министарство - школску управу, центар за социјални рад, полицију, здравствену службу, Повереника и др.

5) План заштите од дискриминације садржи: активности усмерене на промену понашања и ставова који су допринели дискриминаторном понашању - појачан васпитни рад и по интензитету примерен повреди законске забране, рад са родитељем, односно одељењском заједницом, укључивањем ученичког парламента и савета родитеља, а по потреби и Школског одбора; носиоце тих активности временску динамику; начине којима ће се обезбедити поновно укључивање свих учесника у заједницу. Мере и активности се предузимају укључивањем учесника у образовању, усклађене са његовим развојним могућностима. Када тим за заштиту процени да постоји потреба да се, осим појачаног васпитног рада или васпитног рада који у интензитету одговара потребама ученика, прилагоди и образовно-васпитни рад, предложиће тиму за пружање додатне образовне подршке припрему индивидуалног образовног плана.

План заштите од дискриминације сачињава тим за заштиту заједно са одељењским старешином, психологом, педагогом (уколико нису чланови тима за заштиту), директором и родитељем, а по потреби и са другим надлежним организацијама и службама. У припрему плана заштите, када год је могуће, установа ће укључити представнике одељењске заједнице, односно групе, ученичког парламента, као и учеснике у дискриминацији.

План заштите укључује и информације о мерама и активностима које установа предузима самостално, у сарадњи са другим надлежним организацијама и службама и када друге надлежне организације и службе спроводе активности самостално. Када су у мере и активности укључене друге организације и службе, одређују се задаци, одговорна лица, динамика и начини међусобног извештавања.

За сваки процењени ниво дискриминације директор установе подноси пријаву надлежним органима, организацијама и службама и обавештава Министарство – надлежну школску управу, у року од 24 сата од догађаја. Пре пријаве обавља се разговор са родитељима, осим ако тим за заштиту, полиција или центар за социјални рад процене да тиме може да буде угрожен најбољи интерес детета и ученика.

Уколико је комуникација са медијима неопходна, одговоран је директор, осим ако постоји сумња или је утврђено да је директор извршилац дискриминације. У том случају комуникацију са медијима остварује председник Школског одбора.

б) Праћење ефеката предузетих мера и активности прати школа (одељењски старешина, тим за заштиту, психолог и педагог) ради провере успешности, даљег планирања заштите и других активности установе. Установа прати понашање учесника

у образовању које је дискриминисано лице и које је извршилац дискриминације, али и оних који су индиректно били укључени.

Прати се и укљученост родитеља и других надлежних органа, организација и служби. Ефекте предузетих мера прате и надлежне службе Министарства.

Поступање установе у случају дискриминаторног понашања запосленог према учеснику у образовању

Установа поступа у складу са Законом и овим Програмом када је запослени извршилац дискриминације, а дискриминисано лице, односно сведок-учесник у образовању.

Сазнање о дискриминаторном понашању запосленог у установи може да се добије: опажањем, сумњомили информацијом да се дискриминација припрема, догађа или се догодила. Информација може да се добије непосредно - усмено, у писаном облику, као и на основу анонимне пријаве, коришћењем дигиталних средстава, поверавањем од самог дискриминисаног учесника у образовању или посредно - од његовог родитеља, вршњака, других запослених или трећих лица као сведока.

Редослед поступања у интервенцији зависи од тога да ли се на основу информације дискриминаторно понашање запосленог припрема, догађа или се догодило.

Редослед поступања у интервенцији је:

1) **Заустављање дискриминаторног понашања** је обавеза сваке особе која има сазнање о дискриминаторном понашању, да реагује прекидањем таквог поступања запосленог и позивањем помоћи.

2) **Смиривање ситуације** подразумева обезбеђивање сигурности и подршке за учесника у образовању.

3) **Обавештавање** и позивање родитеља и обавештавање одељењског старешине одвија се паралелно са заустављањем поступања и смиривањем учесника, са најкраћим могућим временским размацима.

4) **Подношење пријаве** директору установе ради покретања поступка у коме се прикупљају информације о дискриминаторском поступању запосленог и на основу релевантних чињеница предузимају мере у складу са Законом. Тим за заштиту предузима мере и активности у односу на дискриминисану особу, односно особе – учеснике у образовању.

5) **Консултације тима за заштиту** које се одвијају ради прикупља свих релевантних чињеница за доношење плана заштите од дискриминације и праћењу ефеката мера. Тим за заштиту по потреби обавља консултације са одговарајућим стручњацима и установама и укључује надлежне службе. Одељењски старешина у сарадњи са тимом, информише родитеље и укључује их даље у васпитни рад или план заштите.

б) **Обавештавање** Министарства - надлежне школске управе, од стране директора установе у року од 24 сата од извршеног, односно од сазнања о дискриминаторном понашању запосленог према учеснику у образовању и на основу релевантних чињеница покреће и води дисциплински поступак, у складу са Законом.

7) **Праћење ефеката** предузетих мера врши се континуирано.

У случају када дискриминаторно понашање испољава особа која није запослена у школи, кораци су исти, уз обавезу установе да поднесе притужбу Поверенику. Тим за заштиту може да предложи план заштите учесника у образовању и активности у вези са едукацијом родитеља, односног трећег лица које није запослено у установи.

Уколико се сумња у дискриминаторно поступање директора, та сумња се пријављује Министарству. Просветна инспекција самостално, а ако је потребно у сарадњи са просветним саветником, утврђује чињенице о поступању установе и њених органа о обезбеђивању заштите учесника у образовању и запослених од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, као и од понашања које вређа углед, част и достојанство, а у складу са Законом, посебним законом, Правилником, Правилником о Протоколу и овим актом. О утврђеним чињеницама, односно наложеним мерама и роковима за отклањање неправилности и недостатака, просветни инспектор обавештава орган управљања установе и министра. Уколико постоји сумња да је учињено кривично дело, привредни преступ или прекршај, односно да је повређена забрана дискриминације, насиља злостављања и занемаривања, просветни инспектор подноси пријаву, односно захтев надлежном органу.

Документација, анализа и извештавање

У спровођењу превентивних и интервентних мера и активности школа:

- 1) прати остваривање програма заштите установе;
- 2) евидентира све случајеве дискриминације;
- 3) прати остваривање конкретних планова заштите;
- 4) анализира стање и извештава.

О случајевима дискриминације тим за заштиту води педагошку документацију и евидентира податке о дискриминисаним особама, извршиоцима дискриминације, догађају, предузетим радњама и др. Педагошку документацију води, чува и анализира за потребе установе психолог или педагог, а изузетно, други члан тима за заштиту кога је одредио директор. Тим за заштиту сачињава извештај два пута годишње, који директор доставља органу управљања, савету родитеља и ученичком парламенту.

Извештај о остваривању програма заштите саставни је део годишњег извештаја о раду установе и доставља се Министарству - односно надлежној школској управи. Извештај обавезно садржи: анализу ефеката превентивних мера и активности и резултате самовредновања у овој области, број и врсту случајева дискриминације, предузете интервентне мере и активности, као и њихове ефекте.

На основу анализа стања, праћења дискриминације, вредновања квалитета и ефикасности предузетих мера и активности у области превенције и интервенције,

установа дефинише даљу политику заштите од дискриминације учесника у образовању, родитеља, запослених и трећих лица.

ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ

Један од основних циљева школског програма јесте оспособљавање ученика за наставак школовања у средњој музичкој школи. Средња музичка школа „Даворин Јенко“ (смештена на истој локацији као и ОМШ) има два одсека за редовне ученике. У зависности од избора одсека ученици се опредељују за један од два могућа образовна профила: 1. Музички извођач класичне музике или 2. Музички сарадник.

Током школске године организују се родитељски састанци којима присуствују директор школе, руководиоци већа одсека, стручни сарадници и родитељи ученика основне музичке школе. На тим састанцима се родитељима предочавају могућности и предности похађања средњошколског музичког образовања. Током целе године, професори у раду са децом подстичу жељу за унапређивањем стеченог знања и упознају ученике са начинима рада и програмом средње музичке школе. Организује се припремна настава за полагање пријемног испита. Такође, у оквиру психолошко-педагошке службе се врше индивидуалне консултације.

ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ

Програм сарадње подразумева интезивирање активности са Културним центром Раковица поводом реализације концерата, изложби и других културних активности. Сарадњу са предшколским институцијама и основним школама на територији Раковице. Сарадњу са Педагошким музејом и Кућом краља Петра.

ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ

Програм подразумева информисање родитеља на родитељским састанцима, индивидуалним разговорима и путем сајта школе. Учествовање у превентивним и културним активностима школе. Учествовање у процесу самовредновања школе.

ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ НОТТЕКЕ

Програм рада нототеке обухвата:

- сарадња са наставницима, стручним сарадницима, ученицима – изнајмљивање књижне и некњижне грађе за потребе наставе
- техничка подршка у припреми и штампању програма за јавне наступе ученика
- техничка подршка у пријављивању ученика за учешће на такмичењима
- вођење летописа о јавним наступима, такмичењима и успесима ученика
- набавка и инвентарисање књижне и некњижне грађе

- праћење и евиденција коришћења литературе у школској нототеци, односно медијатеци
- вођење документације о раду школске нототеке и школског нототекара
- пријем, обрада, заштита, чување, представљање и давање на коришћење сваке публикације у штампаној, електронској или другој форми
- сарадња са наставницима, стручним сарадницима, ученицима – изнајмљивање књижне и некњижне грађе, инструмената
- информисање о евентуалним изменама у наставним плановима и програмима појединих предмета
- сарадња са стручним већима наставника, педагогом, психологом и директором школе у вези с набавком и коришћењем књижне и некњижне грађе, те целокупном организацијом рада школске нототеке
- информисање наставника и стручних сарадника о стању фонда нототеке, пружање стручне помоћи и инструкторски рад са запосленима и ученицима, савет приликом претраживања и коришћења услуге нототеке
- рад са ученицима, професорима и стручним сарадницима на информисању о могућностима примене модерних технологија
- попис инструмената
- преглед фонда нототеке и фонотеке
- отпис уништене и изгубљене грађе и инструмената
- израда извештаја о расходованој грађи
- уношење оцена у електронску евиденцију
- техничка подршка у реализација Такмичења „Даворин Јенко“ за клавир и клавирски дуо
- техничка подршка у реализација Такмичења за дувачке инструменте и камерне ансамбле
- подршка у припреми и реализацији концерата поводом прославе Дана школе
- подршка у припреми и реализацији пријемног испита за упис ученика у први разред основне музичке школе
- преглед евиденције о задужењима корисника нототеке и припрема за раздуживање посуђене грађе и инструмената
- подршка у припреми и реализацији пријемних испита за упис у први разред средње музичке школе
- уношење података у електронску евиденцију ученика
- раздуживање посуђене књижне и некњижне грађе и инструмената
- преглед фонда нототеке и фонотеке
- коричење и повезивање оштећених нота
- израда извештаја о раду нототеке
- израда годишњег плана и извештаја рада нототеке
- На сваких пет година врши се ревизија фонда нототеке

ИНКЛУЗИВНО ОБРАЗОВАЊЕ

Један од најзначајнијих задатака основне музичке школе је обезбеђивање квалитетног образовања и васпитања за све ученике поштујући њихове личне и узрастне образовне потребе, тј. реализација активности инклузивног образовања. Усмеравањем напора школе на пружање квалитетног образовања свим ученицима уз поштовање њихових личних и узрастних потреба, обезбеђује се атмосфера у којој ученици могу да напредују у складу са својим могућностима. То подразумева ученике који имају тешкоће у савлађивању наставног програма, као и оне који имају изузетне способности и могућност убрзаног напредовања.

Почетни корак у реализацији активности инклузивног образовања је препознавање ученика са посебним образовним потребама, писање педагошког профила, као и планирање мера индивидуализације рада са учеником. Овом задатку је посвећено првих месецана. До почетка октобра Тим за инклузивно образовање издваја ученике који имају веће тешкоће у праћењу редовне наставе, као и ученике који савлађују програм значајно брже од осталих ученика истог разреда. Тада се врши процена потребе писања индивидуалног образовног плана, ИОП-а. ИОП је посебан документ којим се планира додатна подршка у образовању и васпитању за одређеног ученика, у складу са његовим способностима и могућностима (ЗОСОВ). ИОП пишу тимови за пружање додатне подршке ученику, које чине предметни наставник, одељенски старешина, стручни сарадник – психолог и педагог као и родитељ, односно старатељ ученика.

Постоје три типа ИОП-а:

- ИОП1 који се заснива на прилагођавању начина рада и услова у којима се изводи образовно-васпитни рад;
- ИОП2 који се заснива на прилагођавању садржаја образовно-васпитног рада, исхода и стандарда постигнућа
- ИОП3 који се заснива на обогаћивању и проширивању садржаја образовно-васпитног рада за ученика са изузетним способностима.

ИОП2 се доноси тек након доношења, примене и вредновања ИОП-а 1, као и набављања мишљења интерресорне комисије за процену потреба за додатном образовном, здравственом и социјалном подршком ученику. ИОП доноси Педагошки колегијум школе на предлог Тима за инклузивно образовање, односно Тима за пружање додатне подршке ученику. Родитељ, односно старатељ даје сагласност на реализацију ИОП-а. Евалуација спровођења ИОП-а врши се континуирано током целе школске године.

Програми социјалне и здравствене заштите и, програм заштите животне средине и програм социјалне заштите ученицима су омогућени у основним школама које похађају. Због специфичности музичке школе, која за основни циљ има музичко образовање деце, спортске активности, излети, екскурзије и настава у природи, такође се реализују у школама у којима деца стичу опште основно образовање.

**ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА
ОСНОВНОГ МУЗИЧКОГ ОБРАЗОВАЊА**

**НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ, ФОНД ЧАСОВА ПО ПРЕДМЕТИМА И РАЗРЕДИМА,
ОБЛИЦИ ИЗВОЂЕЊА НАСТАВЕ**

У основној музичкој школи „Даворин Јенко“, а сходно закону о музичком образовању постоји шестогодишње и четворогодишње школовање.

ШЕСТОГОДИШЊЕ ШКОЛОВАЊЕ похађају деца која се одлуче за неки од следећих инструмената: КЛАВИР, ХАРМОНИКА, ГИТАРА, ВИОЛИНА, ВИОЛА, ВИОЛОНЧЕЛО, ФЛАУТА, КЛАРИНЕТ, ОБОА, ХОРНА, ФАГОТ, ТРОМБОН и УДАРАЉКЕ

ЧЕТВОРОГОДИШЊЕ ШКОЛОВАЊЕ похађају деца која се одлуче за неки од следећих инструмената: КОНТРАБАС и СОЛО ПЕВАЊЕ.

ШЕСТОГОДИШЊЕ ШКОЛОВАЊЕ

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ	I циклус			II циклус		
	I раз.	II раз.	III раз.	IV раз.	V раз.	VI раз.
	Часова недељно	Часова недељно	Часова недељно	Часова недељно	Часова недељно	Часова недељно
Инструмент	2	2	2	2	2	2
Солфеђо	2	2	2	2	2	2
Теорија музике						1
Хор/Оркестар				2	2	2

**ЧЕТВОРОГОДИШЊЕ ШКОЛОВАЊЕ
КОНТРАБАС**

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ	I циклус		II циклус	
	I раз.	II раз.	III раз.	IV раз.
	Часова недељно	Часова недељно	Часова недељно	Часова недељно
Инструмент	2	2	2	2
Солфеђо	2	2	2	2
Теорија музике				1
Оркестар			2	2

**ЧЕТВОРОГОДИШЊЕ ШКОЛОВАЊЕ
СОЛО ПЕВЊЕ**

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ	I циклус		II циклус	
	I раз.	II раз.	III раз.	IV раз.
	Часова недељно	Часова недељно	Часова недељно	Часова недељно
Соло певање	2	2	2	2
Солфеђо	2	2	2	2
Теорија музике				1
Упоредни клавир	1	1	1	1

У основној музичкој школи настава је индивидуална и групна. Подела према предметима је следећа:

1. **Индивидуална настава:** инструмент, соло певање, упоредни клавир
2. **Групна настава:** солфеђо, теорија музике, оркестар/хор

Дакле, за потребе учења свирања инструмента, ученик похађа часове индивидуалне наставе, на којима испољава и развија сопствене уметничке потенцијале и интересовања. На часовима групне наставе ученици раде ефикасно са другима као

чланови тима, у случају музичке школе – хора или оркестра. Група за солфеђо и теорију музике може да има од 7 до 12, за оркестар од 12 до 30 и хор до 50 ученика.

Индивидуални часови у првом циклусу образовања трају 30 минута, осим часа упоредног клавира за ученике соло певања који траје 45 минута. У другом циклусу образовања, часови индивидуалне наставе трају 45 минута. Сви остали часови (у оба циклуса) трају по 45 минута.

Школа организује и припремну наставу за ученике млађег узраста, часови се одржавају 2 пута недељно у трајању од по 45 минута. Припремна настава се одржава на две локације, матична школа у Раковици и одељење Лабудово брдо.

Сви ученици, осим оних који свирају клавир и гитару имају током целе године часове са клавирском сарадњом. Часови корепетиције у првом циклусу за гудачке, дувачке и ударачке инструменте трају 15 минута недељно по ученику. Часови корепетиције у другом циклусу за гудачке, дувачке и ударачке инструменте трају 30 минута недељно по ученику. Ученици првог циклуса соло певања наставу корепетиције имају 30 минута недељно по ученику, а другог циклуса 45 минута недељно по ученику. Наставник корепетитор држи ученику наставу у присуству његовог наставника главног предмета и самостално као припрему за јавни наступ.

Ученици музичких школа обавезни су да током године учествују на јавним наступима, на којима показују стечено знање и вештине. Наступи могу бити интерни часови (наступ ученика једне класе), јавни часови (наступ ученика једног или више одсека) и концерти. Ученици такође излазе на смотре у току школске године. Смотре предсваљају процену напредовања ученика током године и не оцењују се.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА ПО ПРЕДМЕТИМА

-групна настава-

СОЛФЕЂО ЗА ШЕСТОГОДИШЊЕ ОБРАЗОВАЊЕ

I РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Развијање музикалности и музичке писмености.
- Описмењавање ученика – читање и писање нота у оба кључа.
- Развој пулсације.
- Оспособљавање ученика да изведу мелодијски пример.
- Постваљање теријских термина и појмова из мелодике и ритма (без дефиниција).

Начини остваривања циљева: Развијање музикалности кроз певање дечјих песмица и вежбаца-модела за сваки тон. Певање и опажање дурске лествице помоћу дечјих песмица. Описмењавање ученика – читање и писање нота у оба кључа,

солмизацијом и абецедом помоћу табулатора, преписивањем вежбица и равномерним читањем нота. Развијање пулсације – осећаја за ритам и савладавање ритмичких фигура уз помоћ дечјих песмица и ритмичких вежби. Оспособљавање ученика да самостално отпева мелодијски пример – вежбање уз помоћ табулатора и стално указивање на мелодијски покрет (лествично кретање, терцно кретање, акорди, скокови...).

Провера знања: Током године оцењују се и прате активности ученика, спроводе се писмена и усмена испитивања. Током школске године обавезан је један јавни час – извођење научених песмица које обухватају програм првог разреда. Ученици I разреда на крају оба полугодишта имају смотру која обухвата пређено градиво из мелодике и парлата. Програм смотре: један парлато, један мелодијски пример. Смотре у I разреду не подлежу нумеричком начину оцењивања.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ПРВИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- изведе мелодијски пример
- изведе парлато пример у виолинском кључу
- чита равномерно ноте у бас кључу
- пева песмице по слуху и солмизацијом у C, G, F дуру

Концептуално знање

- разуме основне појмове о лествици
- препозна и примени предзнаке повисилице и снизителице
- примени музичке ознаке за понављање, динамику и темпо

Процедурално знање

- примени научене ритмичке фигуре на инструменталној настави
- одржи ритмички пулс

Метакогнитивно знање

- анализира и опажа музичке симболе
- искаже своје мишљење током извођења вежбе
- контролише извођење вежбе

II РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Утврђивање дурских и постављање молских лествица.
- Увођење сложенијих ритмичких фигура и нове метрике.

- Утврђивање звучних представа и њихово везивање са нотном сликом, односно нотне слике са звуком.
- Развијање музичке меморије.
- Утврђивање градива из теорије музике из првог разреда.

Начини остваривања циљева: Даље развијање музикалности и осећаја за молски тоналитет кроз певање дечјих песмица и мелодијских примера. Разликовање дура и мола упоредним певањем истих мелодија (наизменично у дуру и молу) као и дечјих песмица које имају мутацију. Увођење сложенијих ритмичких фигура уз помоћ дечјих песмица и ритмичких примера и разликовање истих путем слушног опажања. Увођење осминског такта путем упоређивања истих фигура у четвртинском и осминском такту, као и преписивање вежби из четвртинског у осмински такт и обрнуто. Теоријско усвајање интервала до квинте и све три врсте молске лествице кроз мелодијске примере, као и путем слушног опажања.

Провера знања: Током године оцењују се и прате активности ученика, спроводе се писмена и усмена испитивања. У току и на крају школске године организују се смотре према наставном плану и програму. Програм смотре на крају школске године: опажање мотива; мелодијски пример уз анализу, ритмичко читање. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ДРУГИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- изведе мелодијски пример у обрађеној лествици
- изведе парлато пример у виолинском и бас кључу
- распознаје варијанте молске лествице

Концептуално знање

- разуме појмове о врстама мола
- препозна и примени предзнаке у врстама мола
- препозна и примени нове ритмичке фигуре у различитим врстама такта

Процедурално знање

- примени научене лествице на инструменталној настави
- примени научене ритмичке фигуре на инструменталној настави

Метакогнитивно знање

- анализира и опажа врсту мола у мелодијском примеру
- пажљиво слуша и коментарише извођење друга/другарице
- препозна тонски род

III РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Утврђивање дурских и молских лествица и скокова у тонове доминанте, субдоминанте, вођицу, терцу тонике и другог ступња.
- Утврђивање и проширивање знања из области ритма и метрике.
- Мелодијско-ритмички диктати једноставне фактуре.
- Усвајање нових појмова из теорије музике.

Начини остваривања циљева: Утврђивање дурског и молског тоналитета, слушно и теоретски, као и увођење нових лествица и дечјих песмица. Савладавање нових врста такта: 6/8 и половинског кроз песмице, мелодијске и ритмичке примере. Упознавање са доминантним септакордом кроз песмице и мелодијске примере и путем слушног опажања. Теоријско усвајање интервала до октаве, као и дурског и молског квинтакорда, кроз песмице, мелодијске примере и путем слушног опажања. Записивање лакших мелодијско ритмичких диктата, али прво усмено опажање. Инсистирање на праћењу мелодијског покрета.

Провера знања: Током године оцењују се и прате активности ученика, спроводе се писмена и усмена испитивања. Током школске године организује се смотре, а на крају школске године испит који обухвата пређено градиво. Испит се састоји од писменог (мелодијски диктат) и усменог дела (мелодијски примери и ритмичко читање).
Програм испита: мелодијски диктат; мелодијски пример уз анализу; ритмичко читање.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- изведе мелодијски пример у обрађеним тоналитетима
- изведе ритмички пример у виолинском и бас кључу (парлато)
- запише мелодијско-ритмички диктат једноставне фактуре.

Концептуално знање

- разуме односе (функцију) тонова у тоналитету у коме изводи мелодијски пример
- разуме обрађене ритмичке фигуре у свим метричким врстама.
- препозна и изгради дурску и молску лествицу и тетракорде
- изгради интервале, дурски и молски квинтакорд

Процедурално знање

- анализира мелодијски пример и одреди врсту лествице
- преопзна карактеристична мелодијска кретања
- примени знање из лествица на инструменталној настави

Метакогнитивно знање

- анализира и опажа врсту лествице у мелодијском примеру
- самостално прочита и изведе мелодијски и парлато пример

IV РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Утврђивање обрађених тоналитета са применом скокова и дужих музичких фраза.
- Поставка нових дурских и молских лествица.
- Увођење хроматских скретница и пролазница.
- Ритмичко читање у једном и два система са променама кључа и применом свих темпа.
- Опажање акорада.
- Развијање импровизације.
- Развијање музичке меморије.

Начини остваривања циљева: Рад на усвајању нових дурских и молских лествица теоретском поставком, слушним опажањем, песмицама и мелодијским примерима. Даљи рад на сложенијим ритмичким фигурама и на пулсацији кроз ритмичке примере и усмено и писмено опажање истих. Теоријско, интонативно и опажајно савладавање дурског и молског секстакорда и квартсекстакорда путем усменог и писменог прављења акорада, певања песама и примера из литературе, као и усменог интонирања и опажања. Даљи рад на мелодијско ритмичким диктатима, усмено и писмено, као и вежбање нота путем равномерног читања примера из литературе.

Провера знања: Током године оцењују се и прате активности ученика, спроводе се писмена и усмена испитивања. Током првог полугодишта и на крају школске године организују се смотре. На крају школске године смотра се састоји од писменог (мелодијски диктат) и усменог дела (мелодијски примери и ритмичко читање). Програм смотре на крају школске године: мелодијски диктат; мелодијски пример уз анализу, ритмичко читање. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- изведе мелодијски пример у свим обрађеним тоналитетима са роматским скретницама и пролазницама
- изведе парлато пример у свим обрађеним тактовима у бас кључу
- запише мелодијско-ритмички диктата
- изгради и опажа интервале и акорде

Концептуално знање

- разуме и препозна све обрађене лествице са алтерацијама
- препозна ритмичке фигуре у свим познатим тактовима

Процедурално знање

- примени научене ритмичке фигуре и врсте такта на инструменталној настави
- примени научене лествице на инструменталној настави

Метакогнитивно знање

- анализира и опажа врсте лествица и алтерације
- анализира научене акорде
- анализира и тумачи своје извођење мелодијског и парлато примера

V РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Савладавање мутације и певање мелодијских примера у дуру и истоименом молу.
- Певање народних песама и усвајање народног ритма.
- Развијање способности ученика да самостално изводе мелодијске и ритмичке примере, опажају и записују диктате.

Начини остваривања циљева: Савладавање мутације из дура у мол и обрнуто, кроз мелодијске примере и примере из литературе. Нове ритмичке фигуре кроз примере из литературе, ритмичке вежбе и усмено и писмено опажање истих. Увођење молдура кроз примере из литературе и мелодијске примере. Мешовити такт са једним троделом кроз примере из литературе и музичке баштине народног певања са ових простора. Усвајање нових интервала и акорада кроз примере из литературе и слушним опажањем док наставник свира. Теоретско савладавање нових интервала, акорада и лествица кроз бројне примере из литературе и кроз вежбања (писмена и усмена) на часу.

Провера знања: Током године оцењују се и прате активности ученика, спроводе се писмена и усмена испитивања. Током првог полугодишта и на крају школске године организују се смотре. На крају школске године смотра се састоји од писменог (мелодијски диктат) и усменог дела (мелодијски примери и ритмичко читање). Програм смотре на крају школске године: мелодијски диктат; мелодијски пример уз анализу; ритмичко читање. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ПЕТИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- изведе мелодијски пример са алтерацијом и мутацијом
- изведе парлато пример у свим таковима у бас кључу
- запише мелодијско-ритмички диктат у молу
- препозна грађење и опажање интервала и акорада

Концептуално знање

- разуме и препозна обрађене лествице са алтерацијама и модулацијама
- разуме и препозна све ритмичке фигуре и нове тактове

Процедурално знање

- примени нове лествице на инструменталној настави
- примени нове ритмичке фигуре и тактове на инструменталној настави

Метакогнитивно знање

- анализира лествице, алтернацију и мутацију у мелодијском примеру
- анализира научене акорде
- анализира своје извођење мелодијског и парлато примера

VI РАЗРЕД

(2 часа недељно, 66 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Обухватање целокупног обрађеног градива, повезивање и практична примена знања у извођењу мелодијских и ритмичких примера, примера из музичке литературе, кроз опажања и музичке диктате.

Начини остваривања циљева: Савладавање хроматских скретница и пролазница кроз бројне примере из литературе, мелодијске примере и уз вежбе-моделе са наставником. Течно читање у оба кључа које се постиже равномерним читањем примера из литературе (етиде) и вежби из уџбеника. Самостално записивање нотног текста које се вежба усмено (понављање краћих мотива) и писмено (записивање мелодијско-ритмичких диктата).

Провера знања: Током године оцењују се и прате активности ученика, спроводе се писмена и усмена испитивања. Ученици VI разреда на крају првог полугодишта имају смотру, а на крају школске године испит који обухвата пређено градиво. Испит се састоји од писменог (мелодијски диктат) и усменог дела (мелодијски примери и ритмичко читање). Програм испита: мелодијски диктат; мелодијски пример; ритмичко читање.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- самотално изведе мелодијски пример или пример из музичке литературе
- самостално изведе ритмички пример у виолинском и бас кључу (парлато)
- запише мелодијско-ритмички диктат

Концептуално знање

- разуме сложеније односе тонова у тоналитету
- разуме све обрађене ритмичке фигуре у свим метричким врстама.
- препозна и примени знања из теорије музике
- препозна, осмисли и правилно изведе музичку фразу

Процедурално знање

- анализира мелодијски пример и решава мелодијске и ритмичке проблеме
- одреди и правилно изведе музичку фразу
- примени стечено знање на настави инструменталне наставе

Метакогнитивно знање

- контролише и коригује извођење мелодијског или ритмичког примера
- одреди начин вежбања приликом савладавања мелодијско-ритмичког примера или примера из музичке литературе
- одреди квалитет и тачност свог извођења

ТЕОРИЈА МУЗИКЕ

VI РАЗРЕД шестогодишњег школовања (1 час недељно, 35 часова годишње)

IV РАЗРЕД четворогодишњег школовања (1 час недељно, 35 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Разумевање музичких појмова и израза, као и повезивање теоријске наставе са солфеђом и инструменталном наставом.

Начини остваривања циљева: Утврђивање појмова и термина обрађених у претходним разредима кроз анализирањем мелодијских примера и примера из музичке литературе, њихово дефинисање и систематизација. Обрадити нове музичке појмове и изразе користећи ученицима познату музичку литературу у корелацији са наставом солфеђа и инструменталне наставе. Градиво утврђивати писменим и усменим задацима.

Провера знања: Током године оцењују се и прате активности ученика, спроводе се писмена и усмена испитивања. Ученици на крају школске године полажу испит који

обухвата пређено градиво. Испит са састоји од писменог дела. Програм испита: музички појмови, тоналитети, интервали, акорди и ортографија.

ИСХОДИ УЧЕЊА НА ЗАВРШЕТКУ ДРУГОГ ЦИКЛУСА

Чињенично знање

Ученик може да:

- препозна и користи музичке појмове и појаве из музичке литературе
- самостално решава функционалне задатке

Концептуално знање

- разуме владање законитости теорије музике
- препозна и примени знања из теорије музике
- влада музичком ортографијом

Процедурално знање

- анализира музичке појмове и појаве и примени у пракси
- одреди и правилно изведе музичку фразу на основу музичких ознака
- примени стечено знање на настави инструменталне наставе

Метакогнитивно знање

- самостално открива односе и законитости између музичких појава и појмова
- тумачи и разматра музичке термине
- самостално примени принципе изградње теориских појмова

ХОР

IV, V и VI РАЗРЕД (2 часа недељно, 70/66 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Анимирати и оспособити ученике за групно музицирање.
- Развијати перцепцију слушања осталих чланова и развијати жељу за успехом и радом у групном музицирању.

Начини остваривања циљева: Атрактивним композицијама и прилагођавањем популарних уметничких композиција гласовним могућностима дечјег хора, занимљивим кореографијама или сценским поставкама (типа мјузикла или комада са певањем), као и повезивањем са другим облицима заједничког музицирања (камерним или оркестарским саставима), развијати код ученика жељу и позитивну мотивисаност за заједничким певањем. У корелацији са предметом солфеђо, унапредити читање (солмизационо) и савладавање деоница композиција које се обрађују на хору. Развијати

осећање припадности колективу и развијање естетских осећања, упознавање нових речи, односа у природи и међу људима и слично.

Провера знања: Током године оцењују се и прате активности и ангажованост ученика.

ОРКЕСТАР

IV, V и VI РАЗРЕД шестогодишњег школовања (2 часа недељно, 70/66 часова годишње)

III и IV РАЗРЕД четворогодишњег школовања (2 часа недељно, 70/66 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Анимирати и оспособити ученике за групно музицирање.
- Развијати перцепцију слушања осталих чланова и развијати жељу за успехом и радом у групном музицирању.

Начини остваривања циљева: Спајањем различитих оркестарских група усаглашавати интонацију и артикулацију са осталим члановима у групном раду. Развијање интонације и артикулацију у раду са осталим члановима у групи и подстицању на активном слушању других. У корелацији са инструменталном наставом, интензивним укључивањем наставника инструменталне наставе у процесу читања и техничке обраде деоница, омогућити квалитетнију наставу оркестра и ефикаснију реализацију задатака и циљева. Развијати осећање припадности колективу и осећање за естетске вредности.

Провера знања: Током године оцењују се и прате активности и ангажованост ученика.

ИСХОДИ УЧЕЊА НА ЗАВРШЕТКУ ДРУГОГ ЦИКЛУСА ХОР И ОРКЕСТАР

Чињенично знање

Ученик може да:

- изведе оркестарску/хорску деоницу
- активно слуша своју и остале деонице у оркестру/хору и учествује у обликовању звука оркестра/хора

Концептуално знање

- разуме и интерпретира ознаке у оркестарским/хорским деоницама
- разуме и реагује на покрете диригента

Процедурално знање

- анализира своју деоницу

- одреди и правилно изведе музичку фразу

Метакогнитивно знање

- контролише и коригује интонацију и динамику у складу са другим ученицима из групе
- одреди начин вежбања приликом савладавања мелодијско-ритмичког проблема у оркестарској/хорскојдеоници
- одреди квалитет и тачност свог изођења у оквиру целе групе

ПРИПРЕМНИ РАЗРЕД

Предшколски узраст (2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Развијање музикалности, интересовања и љубави према музици и уметности уопште.

Начини остваривања циљева: Развијње љубав према музици и инструментима кроз игру и групно музицирање. Певањем дечијих песмица различитог карактера, развијати дечији слух, осећај за ритам, темпо и динамику. Кроз игру децу упознати са основним музичким појмовима и радити на музичком описмењавању.

Провера знања: Током године прате се активност и ангажованост ученика. Јавни час – извођење научених песмица.

ИСХОДИ УЧЕЊА ПРИПРЕМНОГ РАЗРЕДА

Чињенично знање

Ученик може да:

- отпева научене дечје песмице самостално и у групи
- усклади кретање уз слушање музике – корачање, тапшање
- изведе дечју песмицу на различите начине – брзо, споро, гласно, тихо...

Концептуално знање

- препозна и разуме ноти запис
- препозна различите инструменте

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА ПО ПРЕДМЕТИМА

-индивидуална настава-

КЛАВИР

I РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Радити на музичком описмењавању ученика (уознавање ученика са основама нотног писма клавирске литературе)
- Уознавање ученика са грађом клавира и основама клавирске технике (поставка руку и тела за клавиром, поставка шаке и прстију, основна техника извођачког апарата)
- Развијати жељу за свирањем и музиком
- Развијати музичку фантазију ученика
- Радити на освешћивању појма о звуку, упућивати ученике на пажљиво слушање свог свирања
- Развијати унутрашњи (ментални) и спољашњи (контролни) слух
- Развијати музичку имагинацију у складу са потенцијалом ученика
- Оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ

Начини остваривања циљева: Кроз игру, квизове, приче слушање музике развијати жељу за свирањем и музиком уопште. Сваку композицију објаснити кроз опис природе, бајке, игру, причу. Унутрашњи и спољашњи слух развијати кроз свирање и певање лаких песмица.

Провера знања: Подразумева стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања, као и континурано сумативно и формативно оцењивање. Током године обавезна су два јавна наступа, а на крају године обавезна је смотра са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Смотра у I разреду не подлеже нумеричком начину оцењивања.

Обавезан минимум програма: дурске скале по квинтном кругу до четири повисилице, тридесет композиција – вежбе, етиде и разни комади

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ПРВИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- препозна делове инструмента
- препозна елементе нотног система (ноте солмизациом и абецедом у виолинском и бас кључу, разликује нотне вредности као и ритмичке фигуре)
- познаје основне музичке ознаке (знаци за понављање, темпо и динамичке ознаке, називе октава на клавијатури)

Концептуално знање

- одсвира више врста удара на клавијатури (стакато, легато, портато...)
- повезује знање стечено на солфеђу (ритам, ноте у оба кључа по октавама)
- разуме обрађене ритмичке фигуре урађене кроз композиције

Процедурално знање

- изведе одговарајуће техничке елементе свирања на клавиру, кроз свирање лествица, етида
- разуме и примењује методе код самосталног вежбања
- свира научени нотни текст напамет, уме самостално да учи

Метакогнитивно знање

- процени колико је научио
- током свирања, искаже своје мишљење
- контролише извођење композиције

II РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Радити на развоју слуха, музичке интелигенције и развоју маште, музичке фантазије
- Радити на техници, на опуштености апарата приликом извођења (упражњавати вежбе за телесну релаксацију у сврху даље изградње слободе и ефикасности извођачког апарата)
- Развијање критичког слушања и мишљења
- Мотивисање ученика за свирање и јавне наступе; стицање почетничког такмичарског искуства у складу са способностима и личном мотивацијом ученика
- Упознавање ученика са стилским карактеристикама композиција кроз плес и игру.
- Упућивање ученика на слушање музике.

Начин остваривања циљева: Организовати часове у групи вршњака, слушати са учеником композиције које се раде на часовима, препоручити дела композитора различитих епоха.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Током године обавезна су два јавна наступа, а на крају првог полугодишта обавезна је смотре на којој се свира једна лествица по избору из програма предвиђеног за овај разред, а на крају школске године обавезна је смотре са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом и

то: једна етида или композиција виртуозних извођачких захтева и две композиције по слободном избору. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезан минимум програма: Молске скале по квинтном кругу до четири повисилице, десет композиција по слободном избору од чега обавезно пет виртуозног карактера (етиде), две полифоне композиције, два става из различитих сонатина/сонате или један став сонатине/сонате и варијације.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ДРУГИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- чита нотни текст у оба кључа у различитим октавама
- користи разне технике свирања (легато, стакато, портато...)
- разликује динамичке ознаке и примењује их

Концептуално знање

- разуме и примењује основне музичке појмове (ноте, ритам, репетиција...)
- реализује основне начине извођења композиција (динамика, агогика, артикулација...)
- примењује самостално бројање у циљу постизања метрички и ритмички тачног свирања

Процедурално знање

- изоди композиције напамет
- демонстрира правилан начин свирања (течно и чисто)
- свирањем у дуу примењује принцип узајамног слушања

Метакогнитивно знање

- анализира и опажа музичке симболе у оквиру композиције
- тумачи и разматра своје јавне наступе
- учествује у јавним наступима у школи и ван ње

III РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Радити на мотивацији ученика за самостално вежбање и јавно свирање
- Неговати љубав према музици
- Развијати критичко мишљење и самосталност у раду
- Радити на оспособљавању музичког апарата за извођење технички захтевнијих композиција
- Увођење ученика у групно (камерно) музицирање свирањем композиција за четири руке или са другим инструментима

- Радити на стицању навика слушања музике; подстицати доживљено слушање и интерпретацију музике; оспособљавати ученика за разумевање музичког дела.
- Радити на упознавању музичких облика и карактеристика периода у коме су дела настала, и упућивати ученика на разумевање значаја познавања форме и стила за интерпретирање дела.
- Даље радити на развијању слуха.
- Неговање такмичарске праксе.

Начин остваривања циљева: Ставити ученика у позицију предавача у сврху бољег слушања и разумевања стеченог знања, давати ученику вежбе за усвршавање технике. Организовати интерне мини семинаре у виду критичког слушања свирања другара и коментарисања и преношења критичког слушања на сопствено вежбање.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Током године обавезна су два јавна наступа, смотре на крају првог полугодишта и то једна лествица по избору из програма предвиђеног за овај разред и годишњи испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом и то: једна етида, једна полифона композиција, један став сонатине или варијације, једна композиција по слободном избору. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезан минимум програма: Дурске скале по кварталном кругу до четири предзнака, хроматске скале, десет композиција по слободном избору од чега обавезно пет виртуозног карактера (етиде или композиције виртуозних захтева), две полифоне композиције, два става из различитих сонатина/соната или варијације и један став сонатине/сонате или два циклуса варијација, једна композиција за четвороручно свирање.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- познаје карактеристике и историјат инструмента
- препознаје елементе нотног писма (свира нотни текст у виолинском и бас кључу, препознаје партитурне ознаке – знаци за понављање, основне динамичке ознаке)
- разуме и примењује начине извођења (артикулација, педализација)
- разуме и примењује ознаке за темпо

Концептуално знање

- разуме и примењује појмове из теорије музике (ноте, ритам, тоналитет...)
- разуме карактеристике различитих музичких епоха и примењује у свирању
- анализира одслушано дело

Процедурално знање

- изводи одговарајуће технике свирања на клавиру
- разуме и примењује методе (решавање техничких и музичких захтева) код самосталног вежбања
- свира научени нотни текст напамет, примењује и анализира доживљено слушање и интерпретацију композиција које свира

Метакогнитивно знање

- познаје и примењује стечено знање (артикулација, тоналитет, динамика...)
- свесно и са разумевањем свира различите облике композиција (етиде, сонатине...) и њихове стилске карактеристике (тонски слог, форма, технички захтеви)
- вредније препоручене композиције, препознаје основне структуралне елементе слушаног дела (понављање, темпо, врста тоналитета...)

IV РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Радити на мотивацији ученика за самостално вежбање и јавно свирање
- Неговати љубав према музици
- И даље неговати љубав, жељу за самосталним вежбањем
- Изграђивати виши стандард захтева концертне и такмичарске праксе
- Неговања камерног музицирања.
- Увођење ученика у самостално истраживачки рад (на пример читање биографија композитора, слушање одређених композиција...) и презентовање стеченог знања пред друговима из класе.
- Радити на развијању музичке фантазије
- Упућивање ученика на посете концертима и слушање уметнички вредне музике.
- Радити на концентрацији.
- Радити на продубљивању осетљивости на лепоту клавирског звука.
- У складу са интересовањем и потенцијалом ученика развијати музичку импровизацију и жељу за стварањем музичког дела.

Начин остваривања циљева: Упутити ученике на вођење евиденције вежбања, увести сарадњу са ученицима других одсека у циљу неговања камерног музицирања. Развој музичке фантазије остварити указивањем на аналогije међу уметничким делима и уметничким вредностима из разних области уметничког изражавања (књижевности, сликарства, вајарства, архитектуре...). Кроз подстицајне разговоре упућивати ученика на упоређивање дела и изградњу способности увиђања у циљу увођења у област музичке естетике (садржај примерен учениковом узрасту)

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Током године обавезна

су два јавна наступа, смотре на крају првог полугодишта и свира једну лествицу по избору из програма предвиђеног за овај разред и једну виртуозну етиду, а годишњи испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом и то једна етида, једна полифона композиција, један став сонатине/сонате или варијације, једна композиција по слободном избору. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезан минимум програма: лествице и акорди по програму (молске скале по квартном кругу – почевши од тона Де – до пет предзнака кроз четири октаве у шеснаестинама, у паралелном кретању. Хроматске скале кроз четири октаве у шеснаестинама, у паралелном кретању. Велико разлагање трозвука (арпеђо) у осминама, кроз две октаве), десет композиција по слободном избору од чега обавезно пет виртуозног карактера (етиде), две полифоне композиције; два става из различитих сонатина (соната) или варијације и један став сонатине (сонате) или два циклуса варијација, једна композиција домаћег аутора.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- препозна све музичке ознаке у композицији
- разуме и примењује различите технике свирања (легато, стакато, портато...)
- зна да чита са листа једноставне композиције

Концептуално знање

- разуме и критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност и емоционални утицај
- анализира композиције (назив и врста, облик, темпо, карактер)
- примењује елементе полифоније

Процедурално знање

- изводи једноставне украсе (трилер, предудар...)
- дискутује о својим јавним наступима, о евентуалним техничким проблемима
- анализира интерпретацију композиције коју свира

Метакогнитивно знање

- анализира и опажа музичке симболе у оквиру композиције
- тумачи и разматра своје музичке наступе
- објашњава своје личне стратегије при учењу и слушању музике

V РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Радити и даље на мотивисању ученика за самостално вежбање и јавно наступање, као и вођење евиденције вежбања. Унапређивање концертних и такмичарских наступа
- Унапређивање пијанистичке технике
- Радити на развијању самосталног доживљаја музике и музичког дела (маштовитост, визија и слика композиција)
- Развијати имагинацију ученика и освешћивање повезаности психичког и моторног (физичког) аспекта извођења
- Радити на развоју слушања композиција уз праћење нотног текста.
- Одржавање неговања камерног музицирања
- Слушање концерата уметнички вредне музике
- У складу са мотивацијом ученика унапређивати музичку импровизацију и стваралаштво.

Начин остваривања циљева: Интезивно радити на даљем развоју могућности извођачког апарата путем савлађивања свих врста техничких захтева (у варијантама прилагођеним индивидуалним могућностима ученика). Развијати слушне контроле код ученика при функционисању моторног апарата у сврху постизањавишег ступња виртуозитета.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка детета, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Током године обавезна су два јавна наступа, смотра на крају првог полугодишта на којој свира једну лествицу по избору из програма предвиђеног за овај разред и једну виртуозну етиду, а годишњи испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом и то: једна етида, једна полифона композиција, један став сонатине (сонате) или варијације, једна композиција по слободном избору. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезан минимум програма: лествице и акорди по програму (шест дурских и шест молских скала у размаку октаве по избору, у шеснаестинама, кроз четири октаве. Хроматске скале у паралелном кретању кроз четири октаве у шеснаестинама, велико разлагање трозвука (арпеђо) кроз четири октаве, у осминама, паралелно, велико разлагање доминантног и умањеног септакорда (арпеђо), кроз четири октаве у осминама), десет композиција по слободном избору од чега пет виртуозног карактера (етиде), две полифоне композиције, два става из различитих сонатина/соната или варијације и један став сонатине/сонате или два циклуса варијација, један композиција за четвороручно свирање.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ПЕТИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- познаје основне карактеристике музичких епоха
- препознаје музичко фразирање код другог извођача
- разуме везу између анализе облика и интерпретације дела
- препознаје и и примењује елементе нотног писма и самостално чита нотни текст

Концептуално знање

- разуме и примењује основне елементе полифоније у свирању
- самостално вежба поштујући процедуру
- анализира стечено знање из основа музичке писмености са техничким процедурама на инструменту

Процедурално знање

- изводи композиције и одговарајућа изражајна средства да би исказао различите емоције
- дискутује о евентуалним техничким проблемима
- анализира и критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност

Метакогнитивно знање

- разуме и аргументовано образлаже музичку фантазију и естетику
- тумачи и разматра учествовање на јавним наступима
- објашњава своје личне стратегије при учењу и слушању музике

VI РАЗРЕД

(2 часа недељно, 66 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Развијати самосталност ученика, и даље развијати жељу за сопственим ангажовањем (јавни наступи, такмичења...).
- Даље радити на професионалном приступу делу и проширивањем знања о музичким облицима и епохама
- Радити на континуираном развоју самосталног вежбања
- Радити на менталној и физичкој издржљивости приликом извођења дужих композиција.
- Радити на ученичкој заинтересованости за стварање музике путем личне ванмузичке представе и њене реализације.
- Мотивисање ученика за даљи наставак школовања

Начин остваривања циљева: Даље радити на континуираном процесу повезивања стеченог теоретског знања и разумевања личне извођачке праксе. Задавати ученику сложеније домаће задатке и подстицати на припремање тежих композиција за концертно извођење (без помоћи наставника, у потпуности самостално).

Провера знања: Подразумева се пажљива и свеобухватна анализа стеченог знања и мотивисаности ученика током шестогодишњег музичког образовања као предуслова за евентуалан наставак музичког школовања. Током године обавезна су два јавна наступа, смотре на крају првог полугодишта и то: једна лествица по слободном избору из програма предвиђеног за овај разред и једна виртуозна етида и годишњи испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом, једна етида; једна полифона композиција; први став сонате и једна композиција по слободном избору. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезан минимум програма: шест дурских и шест молских лествица и акорди по програму, десет композиција по слободном избору од чега обавезно пет виртуозног карактера (етиде и композиције виртуозних захтева), две полифоне композиције, два прва става из различитих соната, једна композиција домаћег аутора.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- препозна и примењује елементе нотног писма и самостално чита нотни текст
- примењује знање основних музичких елемената (ритам, прсторед, артикулација, агогика, педализација)
- разуме и примењује све елементе музичке интерпретације
- познаје основне карактеристике музичких епоха

Концептуално знање

- разуме и примењује стилске карактеристике у свирању
- критички размишља и износи своја запажања
- разуме и примењује знања из области теорије музике и историје

Процедурално знање

- разуме и примењује моторичке вештине
- репородукује композиције од почетка до краја
- изводи одговарајуће технике свирања на клавиру предвиђене планом и програмом
- у одговарајуће технике свирања на клавиру предвиђене планом и програмом

Метакогнитивно знање

- свестан је начина меморисања нотног текста
- уме да препозна основне хармонске токове (модулације, полифонију и друге музичке елементе)

- разуме и аргументовано образлаже музичку фантазију и естетику
- примени стечено знање (технике, динамике, облика...) при извођењу музичких дела предвиђених планом и програмом
- вреднује препоручене композиције, препознаје структуралне елементе слушаног дела (облик, мелодијске, ритмичке и контрапунктске појединости, емотивне, поетске, психолошке и естетске карактеристике...)

ХАРМОНИКА

І РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Успостављање међусобног поверења између наставника и ученика.
- Усвајање основних елемената музичке писмености.
- Овладавање основном техником свирања.
- Упознавање ђака са основним деловима инструмента, правилним седењем, правилним положајем руке, и правилним вођењем меха.
- Савладавање најмање две лествице.
- Захтеви за најједноставнијим динамичким контрастима и најједноставнијим променама арикулације.

Начин остваривања циљева: У складу са индивидуалним анатомским, психо-физичким и уметничким могућностима ученика тежи се ка основама технике и музичких термина. Свирање на белим диркама и основним басовима, потом на помоћним и дурским басовима, а у десној проширивање дијапазона изван прве октаве. Рад на динамици кроз веома једноставне композиције, све у покушају да се оствари једноставан музички израз на коме треба инсистирати од почетка.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Током године обавезна су два јавна наступа, а на крају другог полугодишта организује се смотра са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. У првом полугодишту смотра се одржава у складу са договором на стручном већу предмета. Програм смотре на крају полугодишта: једна етида/вежба, једна песмица/комад. Програм смотре на крају школске године: једна лествица, једна етида или краћа композиција одређених техничких захтева и две композиције по слободном избору. Смотре у I разреду не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: лествице Це-дур и Ге-дур са разложеним и симултаним трозвуком, тридесет вежби/етида, осам комада/песмица.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ПРВИ РАЗРЕД

Чињенично знање

- ученик познаје карактеристике хармонике (делове инструмента и која је њихова функција)
- ученик познаје елементе нотног система (ноте солмизацијом и абecedом у виолинском кључу, разликује и тачно препознаје различите нотне вредности и најједноставније ритмичке фигуре);
- ученик познаје основне музичке ознаке (виолински кључ, знаци за понављање, основне динамичке ознаке, обележја за прсте леве и десне руке, прсторед, ознаке за промене меха итд.).

Концептуално знање

- ученик зна да одсвира једноставне вежбе и песмице заједно и одвојено, поштујући основне ознаке за артикулацију, динамику и темпо.
- ученик повезује знање стечено на солфеђу (ноте у првој другој и малој октави као и ритам)
- разуме обрађене ритмичке фигуре урађене кроз композиције

Процедурално знање

- ученик уме да изведе одговарајуће техничке елементе свирања на хармоници, кроз свирање етида и лествица;
- разуме и примењује методе код самосталног вежбања;
- свира научени нотни текст напамет, уме самостално да учи.

Метакогнитивно знање

- ученик уме да процени колико је научио.
- ученик током свирања уме да искаже своје мишљење.
- ученик зна да контролише извођење композиције

II РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Даље учвршћивање техничких елемената научених у I разреду.
- Комплетно упознавање нота: читање и свирање нота у бас кључу у великој и малој октави и у виолинском кључу у првој и другој октави.
- Савладавање основних дурских и молских акорада.
- Рад на дурским и молским лествицама до два презнака, лествица кзор две октаве.
- Наставак тежње за постицањем музичког израза.
- Једноставно објашњење најосновнијих елемената музичке форме.
- Усмеравање ученика за самостално бављење инструментом.

Начин остваривања циљева: Кроз комаде, етиде и вежбе које морају бити дуже и сложеније, техника се подиже на виши ниво. Свирање лествица до два предзнака кроз две октаве и разложених акорада ученицима омогућава да се упознају са свим тоновима који се налазе на њиховом тренутном инструменту. Опширније и детаљније радити на динамици (форте, фортисимо, пијано, пијанисимо) и артикулацији (легато, нон легато, тенуто, стакато). Упознавање са двотактом, тротактом и мотивом. Увођење писање музичког дневника код куће.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално оцењивање усвојеног знања. Током године обавезна су два јавна наступа, а на крају другог полугодишта организује се смотра са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. У првом полугодишту смотра се одржава у складу са договором на стручном већу предмета. Програм смотре у првом полугодишту: једна лествица, једна етида (или композиција виртуозних извођачких захтева). Програм смотре у другом полугодишту: једна полифона композиција, једна композиција по слободном избору. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: лествице и трозвучи по програму, петнаест техничких вежби/етида (са различитим техничким захтевима), шест композиција различитих епоха и садржаја.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ДРУГИ РАЗРЕД

Чињенично знање

- ученик зна да чита ноте на свим диркама, основне и помоћне басове, као и свирање једноставне или укрштене акордске (басове) пратње кроз дурске, молске и септакорд басове, самостално или уз помоћ наставника.
- употребљава потребну артикулацију свирања у обе руке (легато, тенуто, стакато).
- чита нови једноставан нотни текст и проналази тонове задате композиције.
- разликује основне динамичке контрасте и примењује их.

Концептуално знање

- разуме и примењује основне музичке појмове (ноте, ритам, репетицију..)
- реализује основне начине извођења композиција (динамика, агогика, артикулација..)
- примењује самостално бројање у циљу постизања метрички тачног и ритмичног свирања

Процедурално знање

- изводи композиције напамет.
- демонстрира правилан начин свирања (течно и чисто)
- свирањем у дуу примењује принцип узајамног слушања

Метакогнитивно знање

- анализира и опажа музичке симболе у оквиру композиције.
- тумачи и разматра своје музичке наступе.
- учествује на јавним наступима у школи и ван ње.

III РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Детаљнија анализа музичког облика треба да послужи и као средство за лакше тумачење нотног текста, за развијање музичке меморије и диференцирање рада десне и леве руке.
- Примена савладаних врста артикулације кроз одговарајући стил и карактер композиција.
- Рад на развоју техничке спретности ученика.
- Обрада хармонских интервала (подметање и подбацивање прстију).
- Рад на репетицији тона десном и левом руком са разним комбинацијама прстореда.
- Увод у технику „кратког меха“.
- Обрада украса: дуги и кратки предудар, мордент, пралтрилер и краћи трилер.
- Примена триоле у комбинацијама са осминама и обрада синкопе.
- Упознавање нових агогичких ознака и примена ширег динамичког нијансирања.
- Примена регистра у односу на стил и карактер композиције (подела на три групе у односу на могућности транспонована).

Начин остваривања програма: Кроз комаде, етиде и вежбе које морају бити дуже и сложеније, техника се подиже на виши ниво. Свирање лествица до три предзнака кроз две октаве, разложених и симултаних трозвука и октава, ученицима омогућава да развију технику и десне и леве руке, као и се упознају са свим тоновима који се налазе на њиховом тренутном инструменту. Такође да боље разумеју и повезују градиво са солфеђом и теоријом музике. Опширније и детаљније радити на динамици (форте, фортисимо, пијано, пијанисимо) и артикулацији (легато, нон легато, тенуто, стакато). Упознавање са музичком реченицом и периодом. Стицање навике за редовно вођење музичког дневника код куће.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Током године обавезна су два јавна наступа, смотра на крају првог полугодишта и годишњи испит на крају другог полугодишта, са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом..
Програм смотре на крају првог полугодишта: две композиције, по слободном избору.
Програм испита: једна лествица, једна етида, једна полифона композиција и једна композиција по слободном избору. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања

Обавезни минимум програма: лествице и трозвуци по програму, десет техничких вежби/етида, пет композиција различитих епоха и садржаја.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- индетификује музичке симболе и делове инструмента
- препознаје све музичке ознаке у оквиру композиције.
- разуме и примењује ознаке за темпо.
- разликује динамичке контрасте.

Концептуално знање

- разуме и примењује појмове из теорије музике (ноте, ритам, тоналитет, интервали...)
- реализује начине извођења композиција (динамика, агогика, артикулација..)
- анализира одслушано музичко дело.
- примењује знање музичких појмова из солфеђа.

Процедурално знање

- изводи композиције напамет.
- дискутује о евентуалним техничким проблемима.
- анализира доживљено слушање и интерпретацију композиције које свира.

Метакогнитивно знање

- анализира и опажа музичке симболе у оквиру композиције.
- тумачи и разматра своје музичке наступе.
- објашњава своје личне стратегије при учењу и слушању музике.

IV РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Рад на анализи облика (дводелна и троделна песма, мали прелудијум и др.) са елементима полифоније, кроз детаљнију обраду техничке интерпретације интервала на обе клавијатуре.
- Упознавање и свирање једноставнијих композиција цикличног облика (сонатина, соната и сл.).
- Детаљније упознавање ученика са орнаментима и технику интерпретације – двоструки предудар, групето и трилер.
- У даљем техничком напредовању ученика треба постићи бржи темпо код свих облика артикулације, као и у тремолу уз употребу краћих нотних вредности.
- Интервале и акорде треба изводити различитим прсторедом.

- Употреба октава – разложено и симултано.
- Упознавање свих основних, акордских и баритон басова (уколико има могућности).
- Скокови на обе клавијатуре уз сложеније елементе оријентације.
- Примена и промене регистра у односу на стил и карактер композиције (подела на три групе у односу на могућности транспонованја).

Начин остваривања циљева: Анализирањем проблема који се јаве и изналагањем начина на који се они могу решити, подстицати да они сами дођу до закључка. Препуштати ученику да сам пише прстореду леве и десне руке. Техничким вежбама обогатити тонове горњим и доњим предударима. Кроз наставничко свирање и објашњавање долазити до тачне агогике и темпа. Читати врло једноставне композиције са којима се први пут сусреће.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Током године обавезна су два јавна наступа, смотра на крају првог полугодишта и годишњи испит на крају другог полугодишта, са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Програм смотре на крају првог полугодишта: лествица са одговарајућим елементима, две композиције по слободном избору. Програм испита: једна лествица, једна етида, једна полифона композиција и једна циклична композиција или две композиције различитог карактера. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: лествице по програму, осам техничких вежби/етида, четири композиције различитих епоха и садржаја, једна циклична композиција.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- препознаје и примењује елементе нотног писма и самостално чита нотни текст.
- примењује знање основних музичких елемената (ритам, прсторед, артикулација, агогика).
- разуме и примењује све елементе музичке интерпретације.
- познаје основне карактеристике музичких епоха.
- препознаје све музичке ознаке у оквиру композиције.

Концептуално знање

- разуме и критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност и емоционални доживљај.
- реализује технику арпеђа
- анализира композиције (назив и врста, облик, темпо, карактер)
- примењује елементе полифоније у извођењу

Процедурално знање

- изводи једноставне украсе, горњи и доњи предудар
- дискутује о својим јавним наступима, о евентуалним техничким проблемима.
- анализира интерпретацију композиције које свира.

Метакогнитивно знање

- анализира и опажа музичке симболе у оквиру композиције.
- тумачи и разматра своје музичке наступе.
- објашњава своје личне стратегије при учењу и слушању музике

V РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Упознавање елемената полифоније (глас, тема, имитације, одговори).
- Читање са листа одговарајућих вежби.
- Употреба баритон баса и самостално решавање проблема прстореда и вођења меха.
- Радити на развоју слушања композиција уз праћење нотног текста.
- Одржавање неговања камерног музицирања и слушања концерата уметнички вредне музике.
- У складу са мотивацијом ученика унапређивати музичку импровизацију.
- Даљи рад на украсима.
- Рад на артикулацији и детаљна контрола трајања тонова.
- Даљи рад на читању с листа у једноставнијим примерима.
- Проширивање репертоара

Начин остваривања циљева: Увођењем ренесансне, барокне или модерне композиције уз упознавање карактеристика стила. Техничким вежбама усавршавати технике леве руке као што су скокови, предудар, мордент, трилери, легата, вишеглас у једној руци. Издвајањем мелодијских линија као јединке, обраћати пажњу на сваки тон.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Током године обавезна су два јавна наступа, смотра на крају првог полугодишта и годишњи испит на крају другог полугодишта, са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Програм смотре на крају првог полугодишта: лествица са одговарајућим елементима, етида и композиција по слободном избору. Програм испита: једна лествица, једна етида, једна полифона композиција и једна циклична композиција. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: лествице по програму, осам етида, четири композиције различитих епоха и садржаја, једна циклична композиција.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ПЕТИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- познаје основне карактеристике музичких епоха.
- препознаје музичко фразирање код другог извођача.
- разуме везу између анализе облика и интерпретације дела
- препознаје и примењује елементе нотног писма и самостално чита нотни текст

Концептуално знање

- разуме и примењује основне елементе полифоније у свирању.
- самостално вежба поштујући процедуру.
- анализира стечено знање из основа музичке писмености са техничким процедурама на инструменту.

Процедурално знање

- изводи композиције и одговарајућа изражајна средства да би исказао различите емоције.
- дискутује о евентуалним техничким проблемима.
- анализира и критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност.

Метакогнитивно знање

- разуме и аргументовано образлаже музичку фантазију и естетику.
- тумачи и разматра учествоање на јавним наступима.
- објашњава своје личне стратегије при учењу и слушању музике

VI РАЗРЕД

(2 часа недељно, 66 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Обрада сложенијих композиција са двогласом, трогласом и употребом баритон баса, усавршавање технике леве и дене руке.
- Радити на менталној и физичкој издржљивости приликом извођења дужих композиција.
- Рад на сложенијим захтевима вођења меха (рикошет мехом, шеик).
- Транспоновање регистара за октаву више или ниже.
- Стилско извођење полифоне композиције, цикличне, виртуозне.
- Мотивисање ученика за даљи наставак школовања.
- Развијање креативности и индивидуалности као и критике и самокритике, кроз организацију мини семинара на нивоу класе, где се ученик ставља у улогу предавача (подела искустава са вршњацима).

- Развијање самосталности при решавању озбиљнијих техничких и тонских проблема, уз стручну консултацију и надзор наставника.

Начин остваривања циљева: Подсећати стално да кроз композиције треба пазити на темпо, квалитет тона, динамику, боју, агогику, односно на целокупан музички израз. Рад на украсима као што су предудар, трилер, кратак мех и др. Давати много више слободе ученику у свим сегментима извођења композиција као и у одабиру истих.

Провера знања: Подразумева се пажљива и свеобухватна анализа стеченог знања и мотивисаности ученика током шестогодишњег музичког образовања као предуслова за евентуалан наставак музичког школовања. Током године обавезна су два јавна наступа, смотра на крају првог полугодишта и годишњи испит на крају другог полугодишта, са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Програм смотре на крају првог полугодишта: лествица са одговарајућим елементима, етида и композиција по слободном избору. Програм испита: једна лествица, једна етида, једна полифона композиција, једна циклична композиција и једна композиција виртуозног карактера. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: лествице по програму, шест етида, четири композиције различитих епоха и садржаја, једна циклична композиција.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД

Чињенично стање

Ученик може да:

- разуме и примењује све основне музичке елементе (ритам, артикулацију, агогику, прсторед...)
- анализира нотни текст.
- изражава сопствени стил свирања.
- прилагођава се у тимском свирању.

Концептуално знање

- резимира и аргументује своја запажања.
- констатује и примењује знања из теорије музике и солфеђа.
- анализира одслушано музичко дело.
- дискутује и објашњава основне музичке појмове.

Процедурално знање

- рашчлањује и решава све евентуалне техничке проблеме.
- изводи композиције напамет од почетка до краја.
- анализира доживљено слушање и интерпретацију композиције које свира.

Метакогнитивно знање

- самостално трага за поставком композиције.
- тумачи и разматра своје музичке наступе.

- објашњава своје личне стратегије при учењу и слушању музике

ГИТАРА

I РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Успостављање међусобног поверења између наставника и ученика.
- Формирање унутрашњих слуховних музичких представа и усвајање основних елемената музичке писмености(имена нота, трајање нота, виолински/бас кључ)
- Овладавање основном техником свирања
- Упознавање ђака са основним деловима инструмента, правилним седењем и правилним положајем обе руке
- Свирање тонова апојандо техником и тирандо техником
- Савладавање најмање једне лествице
- Захтеви за најједноставнијим динамичким контрастима и најједноставнијим променама боје

Начин остваривања циљева: У складу са индивидуалним анатомским, психо-физичким и уметничким могућностима ученика тежи се ка основама технике и музичких термина. Свирање на празним жицама,потом у краћим лествичним кретањима, као и симултани акорди и арпеђа у оквиру прве позиције. Рад на динамици кроз веома једноставне композиције, све у покушају да се оствари једноставан музички израз на коме треба инсистирати од почетка.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Током године обавезна су два јавна наступа, а на крају године обавезна је смотра са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Програм смотре: једна лествица, једна едита или краћа композиција одређених техничких захтева, две композиције по слободном избору. Смотра у I разреду не подлеже нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: четири лествице у првој позицији, четири едите и три комада.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ПРВИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- познаје карактеристике гитаре (делове инструмента и која је њихова функција)
- познаје елементе нотног система (ноте солмизацијом и абецедом у виолинском кључу, разликује и тачно препознаје различите нотне вредности и најједноставније ритмичке фигуре)

- познаје основне музичке ознаке (виолински кључ, знаци за понављање, основне динамичке ознаке, обележја за прсте леве и десне руке, жице, поља..).

Концептуално знање

- зна да одсвира оба начина десне руке (апојандо и тирандо)
- повезује знање стечено на солфеђу (ноте у првој другој и малој октави као и ритам)
- разуме обрађене ритмичке фигуре урађене кроз композиције

Процедурално знање

- уме да изведе одговарајуће техничке елементе свирања на гитари, кроз свирање етида и лествица
- разуме и примењује методе код самосталног вежбања
- свира научени нотни текст напамет, уме самостално да учи

Метакогнитивно знање

- уме да процени колико је научио
- током свирања уме да искаже своје мишљење
- зна да контролише извођење композиције

II РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Даљи рад на техничким елементим наученим у првом разреду
- Комплетно упознавање свих нота , закључно са петом позицијом.
- Савладавање основних дурских и молских акорада
- Рад на дурским и молским лествицама до петог поља
- Поставка малог бареа.
- Наставак тежње за постицањем музичког израза.
- Једноставно објашњење најосновнијих елемената музичке форме.
- Умеравање ученика за самостални рад

Начин остваривања циљева: Кроз комаде, етиде и вежбе које морају бити дуже и сложеније техника се подиже на виши ниво. Свирање лествица без празних жица им омогућава да се упознају са свим нотама до пете позиције. Примена адекватних композиција, техничких вежби, које омогућавају припрему за мали баре хват. Опширније и детаљније радити на динамици (форте, фортисимо, пијано, пијанисимо) и боји тона (ординаре, тасто, понтичело). Упознавање са двотактом, тротактом и мотивом. Увођење писање музичког дневника код куће.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Током године обавезна су два јавна наступа, а на крају године обавезна је смотра са извођењем дела која су

предвиђена планом и програмом. Програм смотре у првом полугодишту: једна лествица, каденца, једна етида. Програм смотре у другом полугодишту: две композиције по слободном избору. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: четири лествице у првој позицији, четири едите и три комада.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ДРУГИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- чита ноте на свим жицама, закључно са петом позицијом самостално или уз помоћ наставнока
- употребљава обе технике свирања у десној руци, апојандо, тирандо.
- чита нови једноставан нотни текст и проналази тонове задате композиције
- разликује основне динамичке контрасте и примењује их

Концептуално знање

- разуме и примењује основне музичке појмове (ноте, ритам, репетицију..)
- изводи основне начине извођења композиција(динамика, агогика..)
- примењује основне смернице за извођење малог барае хвата
- примењује самостално бројање у циљу постизања метрички тачног и ритмичног свирања

Процедурално знање

- изводи композиције напамет
- демонстрира правилан начин свирања (течно и чисто)
- свирањем у дуу примењује принцип узајамног слушања

Метакогнитивно знање

- анализира и опажа музичке симболе у оквиру композиције
- тумачи и разматра своје музичке наступе
- учествује на јавним наступима у школи и ван ње

III РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Упознавање хватаљке закључно са седмом позицијом
- Увођење типских двооктавних лествица у новим позицијама
- Свирање лествичних интервала у спором темпу.
- Постављање технике вибрата.
- Рад на поставци великог баре хвата.

- Рад на одвајању мелодије и пратње
- Једноставна анализа композиција
- Овладавање специфичним ознакама везаним за инструмент.

Начин остваривања циљева: Учење нота до седме позиције кроз двооктавне лествице са детаљним образложењем промене позиције и почетком рада на ритмичким варијантама. Помоћу различите динамике и различитих врста удара кроз композиције детаљније се ради на ознакама за инструмент, као и образложење катактера композиције.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално оцењивање усвојеног знања. Током године обавезна су два јавна наступа и годишњи испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Сматра у току првог или другог полугодишта се одржава у складу са договором на стручном већу предмета. Програм смотре: лествица са каденцом и интервалима (једна врста) и једна етида. Програм испита: лествица са каденцом и интервалима (једна врста), једна етида, два комада по слободном програму. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: четири лествице у првој позицији, четири едите и три комада.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- идентификује музичке симболе и делове инструмента
- препозна све музичке ознаке у оквиру композиције
- разуме и примењује ознаке за темпо
- разликује динамичке контрасте

Концептуално знање

- разуме и примењује појмове из теорије музике (ноте, ритам, тоналитет, интервали...)
- реализује начине извођења композиција (динамика, агогика, артикулација..)
- анализира одслушано музичко дело
- примени знање музичких појмова из солфеђа

Процедурално знање

- изводи композиције напамет
- дискутује о евентуалним техничким проблемима
- анализира доживљено слушање и интерпретацију композиције које свира

Метакогнитивно знање

- анализира и опажа музичке симболе у оквиру композиције

- тумачи и разматра своје музичке наступе
- објасни своје личне стратегије приучењу и слушању музике

IV РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Даље употпуњавање и развијање способности ученика у оквиру садржаја програма.
- Поставка легато технике за леву руку.
- Даљи рад и усавршавање двооктавних лествица и интервала.
- Даље усавршавање арпеђа десне руке.
- Упознавање девете позиције
- Упознавање са једноставним украсима – горњи и доњи предудар.
- Увођење ознака карактера.
- Успостављање потпуне контроле ритма и темпа.
- Инсистирање на музичком изразу.
- Објашњење и употреба агогике.
- Оспособљавање ученика за самосталан рад
- Увођење читање с листа

Начин остваривања циљева: Анализирањем проблема који се јаве и изналагањем начина на који се они могу решити, подстицати да они сами дођу до закључка. Препуштати ученику да сам пише прстореди леве и десне руке. Техничким вежбама обогатити тонове горњим и доњим предударима. Кроз наставничково свирање и објашњавање долазити до тачне агогике и темпа. Читати врло једноставне композиције са којима се први пут сусреће. Укључивање ученика у оркестар гитара као вид мотивације.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Током године обавезна су два јавна наступа и годишњи испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Сматра у току првог или другог полугодишта се одржава у складу са договором на стручном већу предмета. Програм смотре: лествица са каденцом и интервалима (једна врста) и једна етида. Програм испита: лествица са каденцом и интервалима (једна врста), једна етида; два комада, један полифони, по слободном програму. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: четири лествице са каденцом и интервалима (једна врста), четири едите и три комада (један полифони).

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- идентификује ноте закључно са деветом позицијом уз помоћ наставника или самостално
- препозна све музичке ознаке у оквиру композиције
- разуме и примењује легато у свирању
- чита с листа једноставне композиције

Концептуално знање

- разуме и критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност и емоционални утицај
- реализује технику арпеђа
- анализира композиције (назив и врста, облик, темпо, карактер)
- примени елементе полифоније у извођењу

Процедурално знање

- изводи једноставне украсе, горњи и доњи предудар
- дискутује о својим јавним наступима, о евентуалним техничким проблемима.
- анализира интерпретацију композиције које свира

Метакогнитивно знање

- анализира и опажа музичке симболе у оквиру композиције
- тумачи и разматра своје музичке наступе
- објасни своје личне стратегије при учењу и слушању музике

V РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Рад на легатима за леву руку.
- Рад на промени позиције и скоковима за леву руку.
- Даљи рад на украсима – двоструки предудар, мордент, пратрилер.
- Рад на артикулацији и детаљна контрола трајања тонова.
- Вежбе за баре и вежбе за истезање.
- Даљи рад на читању с листа у једноставнијим примерима.
- Проширивање репертоара

Начин остваривања циљева: Проширивање репертоара се врши увођењем ренесансне, барокне или модерне композиције уз упознавање карактеристика стила. Техничким вежбама усвршавати технике леве руке као што су скокови, двоструки предудари, мордент, трилери, баре хватови, легата. Издвајањем мелодијских линија као јединке, обраћати пажњу на сваки тон. Укључивање ученика у оркестар гитара као вид мотивације.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка детета, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Током године обавезна су два јавна наступа и годишњи испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Смотра у току првог или другог полугодишта се одржава у складу са договором на стручном већу предмета. Програм смотре: лествица са каденцом и интервалима (једна врста), једна етида. Програм испита: лествица са каденцом и интервалима (једна врста), једна етида, два комада, један полифони. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: две лествица кроз три октаве, четири едите и три комада.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ПЕТИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- позна основне карактеристике музичких епоха
- препознаје музичко фразирање код другог извођача
- разуме везу између анализе облика и интерпретације дела
- препознаје и примењује елементе нотног писма и самостално чита нотни текст

Концептуално знање

- разуме и примењује основне елементе полифоније у свирању
- самостално вежба поштујући процедуру
- анализира стечено знање из основа музичке писмености са техничким процедурама на инструменту

Процедурално знање

- изводи композиције и одговарајућа изражајна средства да би исказао различите емоције
- дискутује о евентуалним техничким проблемима
- анализира и критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност

Метакогнитивно знање

- разуме и аргументовано образлаже музичку фантазију и естетику
- тумачи и разматра учествовање на јавним наступима
- објашњава своје личне стратегије при учењу и слушању музике

VI РАЗРЕД

(2 часа недељно, 66 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Даљи рад на комплетном музичком образовању

- Рад на тремоло техници.
- Извођење свих украса (од предудара до трилера).
- Рад на октавним флажолетима и на разним врстама ефеката (тамбора, пицката, ефекат добоша и др.).
- Рад на штимовању инструмента.
- Развијање способности уочавања хармонских промена у току свирања.
- Развијање критичког односа према основним елементима музичког извођења.
- Оспособљавање ученика за наставак школовања.

Начин остваривања циљева: Подсећати стално да кроз композиције треба пазити на темпо, квалитет тона, динамику, боју, агогику, односно на целокупан музички израз. Рад на украсима као што су предудар, трилер, ефекат добоша и др. Давати много више слободе ученику у свим сегментима извођења композиција као и у одабиру истих. Укључивање ученика у оркестар гитара као вид мотивације.

Провера знања: Подразумева се пажљива и свеобухватна анализа стеченог знања и мотивисаности ученика током шестогодишњег музичког образовања као предуслова за евентуалан наставак музичког школовања. Током године обавезна су два јавна наступа и годишњи испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Програм испита: једна трооктавна лествица, једна етида, једн став сонатине/сонате/свите или варијације, један комад.

Обавезни минимум програма: две лествица кроз три октаве, две едите и два комада.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- разуме и примењује све основне музичке елементе (ритам, артикулацију, агогику, прсторед...)
- анализира нотни текст.
- изражава сопствени стил свирања
- прилагођава се у тимском свирању

Концептуално знање

- резимира и аргументује своја запажања
- констатује и примењује знања из теорије музике и солфеђа
- анализира одслушано музичко дело
- дискутује и објашњава основне музичке појмове

Процедурално знање

- рашчлањује и решава све евентуалне техничке проблеме
- излаже композиције напамет од почетка до краја
- анализира доживљено слушање и интерпретацију композиције које свира

Метакогнитивно знање

- самостано трага за поставком композиције
- тумачи и разматра своје музичке наступе
- објашњава своје личне стратегије приучењу и слушању музике

ГУДАЧКИ ИНСТРУМЕНТИ (виолина, виолончело, виола)

ВИОЛИНА, ВИОЛА, ВИОЛОНЧЕЛО

I РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Упознавање ученика са основним елементима музичке писмености.
- Упознавање ученика са грађом инструмента.
- Упознавање са основним техникама извођачког апарата: поставка руку и тела, држање гудала приликом свирања.
- Подстицање љубави према музици и према инструменту.
- Проближавање звука инструмента ученику уз певање и свирање познатих мелодија
- Усвајање основних потеза на инструменту.
- Неговање развоја музичког мишљења, естетике звука и креативности кроз слушање музике, певање и свирање познатих мелодија
- Развој мотивације за самосталан рад и напредак кроз игру са инструментом и подстицање заједничког музицирања
- Оспособљавање и охрабривање ученика за јавне наступе и упознавање музичког бонтона

Начин остваривања циљева: Упознавање ученика са деловима виолине и гудала, основама нотног писма. Поставка руку и тела са виолином, поставка шаке и прстију, основна техника извођачког апарата. Сваку композицију објаснити кроз причу, игру, бајку, упознавање са елементима музичке форме. Кроз певање и свирање лакших песмица развијати слух (ментални и контролни). Развијати љубав према инструменту и музици. У складу са индивидуалним анатомским, психо-физичким и уметничким могућностима ученика тежи се ка основама технике и музичких термина. Свирање на празним жицама, потом у краћим лествичним кретањима, у оквиру прве позиције. Рад на динамичком нијансирању кроз веома једноставне композиције, са тенденцијом да се постигне једноставан музички израз који је од самог почетка потребно подстицати.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Током године обавезна су два јавна наступа, а на крају године обавезна је смотра са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Програм смотре (на крају школске године): једна једнооктавна скала са трозвучима; једна етида или комад; један комад или први став концертина. Смотре у I разреду не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: три дурске, односно молске скале са трозвучима у првој позицији; двадесет вежбица-етида; десет песмица или кратких комада.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ПРВИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- познаје карактеристике виолине (делове инструмента и гудала, жице на виолини...)
- познаје основе нотног писма (ноте солмизацијом и абецедом у виолинском кључу, нотне вредности, најједноставније ритмичке фигуре, знаке за понављање, основне динамичке ознаке, обележја за прсте леве и десне руке...).
- самостално поставља прсте леве руке на хватник у првој позицији на свим жицама, правилно држи и води гудало и познаје начин за добијање квалитетног тона

Концептуално знање

- тачно интонативно и ритмички правилно чита нотни текст и повезује знање стечено на солфеђу, изражајно пева и свира кратке песмице по слуху, и из нота
- примењује основне динамичке различитости и музичку фантазију, кроз причу и игру, у складу са карактером композиције

Процедурално знање

- правилно стоји и држи инструмент и влада основним техникама и потезима
- уме да изведе одговарајуће техничке елементе свирања на виолини, кроз свирање кратких етида, песмица и једнооктавних скала
- примени правилан начин вежбања
- изводи научени нотни текст напамет, свира соло и уз клавирску пратњу, и учествује на јавним наступима у школи и ван школе.

Метакогнитивно знање

- Ученик поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике
- Ученик влада инструментом и својим покретима при извођењу композиција и испољава самопоуздање у току јавног наступа

II РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Наставак рада на поставци леве и десне руке. Опустање руке (зглоб шаке).
- Рад на даљем описмењавању и развоју слуха и музичке интелигенције.
- Развој заједничког свирања и појмова слушања и предслушавања.
- Упознавање са основама динамичких ознака и ознака за темпо.
- Развијање мисаоне целине (фразе).
- Упућивање ученика на слушање музике
- Развијање мотивације за савестан самосталан рад и напредак
- Неговање развоја слуха, музичке интелигенције, естетике звука и креативности
- Оспособљавање и охрабривање ученика за јавне наступе
- Развој музичког бонтона

Начин остваривања циљева: Кроз комаде, етиде и вежбе које морају бити дуже и сложеније, техника леве и десне руке се подиже на виши ниво. Свирање лествица им омогућава да се упознају са свим нотама на свим жицама. Примена адекватних композиција, техничких вежби, које омогућавају припрему за промену позиције. Опширније и детаљније радити на динамици (форте, фортисимо, пијано, пијанисимо) и боји тона. Упознавање са двотактом, тротактом и мотивом. Увођење писање музичког дневника код куће.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Током године обавезна су два јавна наступа, а на крају године обавезна је смотра са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Програм смотре: једна једнооктавна или двооктавна скала са трозвучима, једна етида, два комада различитог карактера или први став концерта (концертина). Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: четири дурске, односно молске једнооктавне или двооктавне скале са трозвучима, шест етида са различитом проблематиком, четири комада различитог карактера.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ДРУГИ РАЗРЕД

Чињенично знање

- ученик зна да чита ноте на свим жицама у првој позицији, самостално или уз помоћ наставника, и познаје све распореде прстију у првој позицији (1. прст до пражиха, 2. прст до 1. прста итд.)
- употребљава потез деташе и легато (по 4 и 8 нота на једно гудало), као и потезе мартеле, стакато и маркато.
- чита нови једноставан нотни текст уз опажање музичких ознака и артикулације
- разликује основне динамичке контрасте и примењује их.

Концептуално знање

- разуме и примењује основне музичке појмове (ноте, ритам, репетицију..)

- реализује основне начине извођења композиција (динамика, агогика, артикулација...)
- примењује основне смернице за усавршавање технике на инструменту.
- примењује самостално бројање у циљу постизања метрички тачног и ритмичног свирања

Процедурално знање

- изводи композиције напамет.
- демонстрира правилан начин свирања (течно и чисто)
- активним слушањем музике развија сопствено музичко мишљење

Метакогнитивно знање

- анализира и опажа музичке симболе у оквиру композиције.
- тумачи и разматра своје музичке наступе.
- учествује на јавним наступима у школи и ван ње.

III РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Развој интересовања и љубави према музици и инструменту
- Неговање међусобног поштовања и поверења између ученика и наставника
- Наставак рада на правилној техници леве и десне руке, уз опуштеност мишићног апарата, у циљу овладавања инструментом
- Увођење вибрата и неговање лепог тона
- Увођење друге и треће позиције
- Проширивање знања о динамичким ознакама и ознакама за темпо
- Даљи рад на развијању фразе
- Упућивање ученика на заједничко музицирање и на слушање музике
- Развој мотивације за савестан самосталан рад и напредак
- Неговање развоја слуха, музичке интелигенције, естетике звука и креативности
- Оспособљавање и охрабривање ученика за јавне наступе

Начин остваривања циљева: Упражњавати вежбе за телесну релаксацију у сврху даље изградње слободе покрета и ефикасности извођачког апарата. Рад на вибрату и учење нота до треће позиције кроз двооктавне лествице са детаљним образложењем промене позиције и почетком рада на ритмичким варијантама. Помоћу различите динамике и различитих врста удара кроз композиције детаљније се ради на ознакама за инструмент, као и образложење катактера композиције.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Током године обавезна су два јавна наступа. У току првог и другог полугодишта организује се по једна смотра са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. На крају године ученици

имају годишњи испит, такође са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Програм смотре у првом полугодишту: смотра техника (скала/етида). Програм смотре у другом полугодишту: етида или комад. Програм испита: једна двооктавна дурска или молска скала са трозвучима (са или без промене позиција), једна етида, два комада различитог карактера или варијације или први став концерта/кончертина. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: четири двооктавне скале и разлагања, шест етида са различитом проблематиком; четири комада различитог карактера.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- индетификује музичке симболе и делове инструмента
- препознаје све музичке ознаке у оквиру композиције.
- разуме и примењује ознаке за темпо.
- разликује динамичке контрасте.

Концептуално знање

- разуме и примењује појмове из теорије музике (ноте, ритам, тоналитет, интервали...)
- реализује начине извођења композиција (динамика, агогика, артикулација...)
- анализира одслушано музичко дело.
- примењује знање музичких појмова из солфеђа.

Процедурално знање

- изводи композиције напамет.
- дискутује о евентуалним техничким проблемима.
- анализира дозивљено слушање и интерпретацију композиције које свира.

Метакогнитивно знање

- анализира и опажа музичке симболе у оквиру композиције.
- тумачи и разматра своје музичке наступе.
- објашњава своје личне стратегије приучењу и слушању музике

IV РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Развој музичког апарата радом на композицијама сложенијих техничких садржаја.
- Усвајање друге и треће позиције.
- Упознавање са четвртом и петом позицијом.

- Усвајање потеза: *staccato*, *sautillé*.
- Рад на вибрату и даљем развоју тона.
- Упознавање ученика са стилским епохама, различитим стиловима у уметности и прављење аналогија са осталим гранама уметности.
- Увођење ознака карактера.
- Инсистирање на потпуној контроли ритма и темпа.
- Инсистирање на музичком изразу.
- Објашњење и употреба агогике.
- Оспособљавање ученика за самосталан рад.
- Увођење читање с листа.

Начин остваривања циљева: Анализирањем проблема који се јаве и изналажењем начина на који се они могу решити, подстицати да они сами дођу до закључка. Препуштати ученику да сам пише прстореде леве руке. Техничким вежбама обогатити тонове лепим вибратором и лепим тоном. Кроз наставничко свирање и објашњавање долазити до тачне агогике и темпа. Читати врло једноставне композиције са којима се први пут сусреће.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално оцењивање усвојеног знања. Током године обавезна су два јавна наступа. У току првог и другог полугодишта организује се по једна смотра са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. На крају године ученици имају годишњи испит, такође са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Програм смотре у првом полугодишту: смотра техника (скала/етида), Програм смотре у другом полугодишту: етида или комад. Програм испита: једна дооктавна дурска или молска лествица са прелазима са дурским или молским трозвучима са прелазима, једна етида, један комад или етида (различитог карактера од претходне), први или други и трећи став концерта/кончертина или тема са варијацијама или један или више ставова сонате. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: четири дурске двооктавне лествице у позицији и разлагања по Грегоријану; осам етида са различитом проблематиком; четири комада различитог карактера; једна велика форма: став из концерта, кончертина, сонате или тема са варијацијама.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- индентификује ноте закључно са петом позицијом уз помоћ наставника или самостално
- препознаје све музичке ознаке у оквиру композиције.
- чита са листа једноставне композиције.

Концептуално знање

- разуме и критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност и емоционални утицај
- реализује технику потеза *staccato* и *sautillé*.
- реализује продукцију квалитетног тона
- анализира композиције (назив и врста, облик, темпо, карактер)

Процедурално знање

- изводи вибрато леве руке.
- дискутује о својим јавним наступима, о евентуалним техничким проблемима.
- анализира интерпретацију композиције које свира.

Метакогнитивно знање

- анализира и опажа музичке симболе у оквиру композиције.
- тумачи и разматра своје музичке наступе.
- објашњава своје личне стратегије при учењу и слушању музике

V РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Подстицање индивидуалног развоја ученика.
- Даљи рад на развоју музичког апарата увођењем техничких вежби
- Усавршавање вибрата.
- Усвајање четврте и пете позиције.
- Рад на промени позиције и скоковима за леву руку.
- Употпуњавање знања о ознакама темпа, карактера и промена позиција.
- Подстицање ученика на камерно музицирање и савладавање треме.
- Рад на меморији и свесном усвајању дела као целине.
- Ученика треба оспособити да правилно користи и одржава инструмент.
- Оспособљавање за свирање напамет као и правилно вежбање (фокусирање на проблем и успешно решавање)

Начин остваривања циљева: Увођењем барокне, класичне или модерне композиције уз упознавање карактеристика стила. Техничким вежбама усавршавати технике леве и десне руке као што су скокови у позиције „вibrато, деташе, легато, трилери. Издвајањем мелодијских линија као јединке, обраћати пажњу на сваки тон.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Током године обавезна су два јавна наступа. У току првог и другог полугодишта организује се по једна смотра са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. На крају године ученици имају годишњи испит, такође са извођењем дела која су предвиђена планом и

програмом. Програм смотре у првом полуугодишту: смотра техника (скала/етида). Програм смотре у другом полуугодишту: етида или комад. Програм испита: једна двооктавна дурска или молска лествица са прелазима са дурским или молским трозвуком са прелазима, једна етида, један комад (или једна етида различитог карактера од претходне), први или други и трећи став концерта. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: две двооктавне дурске и молске лествице са разлагањима са променом позиција по Грегоријану, осам етида са различитом проблематиком, два комада различитог карактера или варијације, први или други и трећи став концерта и један или два става сонате

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ПЕТИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- познаје основне карактеристике музичких епоха;
- препознаје музичко фразирање код другог извођача;
- разуме везу између анализе облика и интерпретације дела;
- препознаје и примењује елементе нотног писма и самостално чита нотни текст.

Концептуално знање

- самостално вежба поштујући процедуру
- анализира стечено знање из основа музичке писмености са техничким процедурама на инструменту
- уз помоћ наставника осмишљава концепт дела у зависности од нотног текста.

Процедурално знање

- изводи композиције и одговарајућа изражајна средства да би исказао различите емоције.
- дискутује о евентуалним техничким проблемима.
- анализира и критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност.

Метакогнитивно знање

- разуме и аргументовано образлаже музичку фантазију и естетику
- тумачи и разматра учествовање на јавним наступима.
- објашњава своје личне стратегије при учењу и слушању музике

VI РАЗРЕД

(2 часа недељно, 66 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Даљи развој ученикове индивидуалности и маште.

- Усавршавање музичког апарата кроз техничке вежбе.
- Препознавање музичких стилова.
- Неговање навике самосталног вежбања.
- Увођење двојних нота и подстицање на камерно свирање.
- Мотивисање ученика за даљи наставак школовања.
- Развијање креативности и индивидуалности као и критике и самокритике
- Развијање самосталности при решавању озбиљнијих техничких и тонских проблема, уз стручну консултацију и надзор наставника.

Начин остваривања циљева: Подсећати стално да кроз композиције треба пазити на темпо, квалитет тона, динамику, боју, агогику, односно на целокупан музички израз. Рад на вибрату, тону, интонацији, потезима украсима. Давати много више слободе ученику у свим сегментима извођења композиција као и у одабиру истих.

Провера знања: Подразумева се пажљива и свеобухватна анализа стеченог знања и мотивисаности ученика током шестогодишњег музичког образовања као предуслова за евентуалан наставак музичког школовања. Током године обавезна су два јавна наступа. У току првог и другог полугодишта организује се по једна смотре са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. На крају године ученици имају годишњи испит, такође са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Програм смотре у првом полугодишту: смотре техника (скала/етида), Програм смотре у другом полугодишту: етида или комад. Програм испита: једна скала кроз три октаве са разлагањима, две етиде са различитом проблематиком, један комад, први или други и трећи став концерта. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: две трооктавне дурске или молске скале са разлагањима, шест етида различите проблематике, два комада различитог карактера, или варијације, први или други и трећи став концерта и два или сви ставови сонате.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- разуме и примењује све основне музичке елементе (ритам, артикулацију, агогику, прсторед...)
- анализира нотни текст
- изражава сопствени стил свирања
- прилагођава се у тимском свирању.

Концептуално знање

- резимира и аргументује своја запажања.
- констатује и примењује знања из теорије музике и солфеђа.
- анализира одслушано музичко дело.
- дискутује и објашњава основне музичке појмове.

Процедурално знање

- рашчлањује и решава све евентуалне техничке проблеме.
- излаже композиције напамет од почетка до краја.
- анализира доживљено слушање и интерпретацију композиције које свира.

Метакогнитивно знање

- самостално трага за поставком композиције.
- тумачи и разматра своје музичке наступе.
- објашњава своје личне стратегије приучењу и слушању музике

ВИОЛА (4, 5. и 6. РАЗРЕД)

IV РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Развој музичког апарата радом на композицијама сложенијих техничких садржаја.
- Усвајање друге и треће позиције.
- Упознавање са четвртом и петом позицијом.
- Усвајање потеза: *staccato*, *sautillé*.
- Рад на вибрату и даљем развоју тона.
- Упознавање ученика са стилским епохама, различитим стилевима у уметности и прављење аналогија са осталим гранама уметности.
- Увођење ознака карактера.
- Инсистирање на потпуној контроли ритма и темпа.
- Инсистирање на музичком изразу.
- Објашњење и употреба агогике.
- Оспособљавање ученика за самосталан рад.
- Увођење читање с листа.

Начин остваривања циљева: Анализирањем проблема који се јаве и изналагањем начина на који се они могу решити, подстицати да они сами дођу до закључка. Препуштати ученику да сам пише прстореле леве руке. Техничким вежбама обогатити тонове лепим вибратом и лепим тоном. Кроз наставничко свирање и објашњавање долазити до тачне агогике и темпа. Читати врло једноставне композиције са којима се први пут сусреће.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Током школске године обавезна су два јавна наступа. У току првог и другог полугодишта организује се по једна смотра са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. На крају године ученици имају годишњи испит, такође са извођењем дела која су предвиђена

планом и програмом. Програм смотре у првом полугодишту: смотра техника (скала/етида). Програм смотре у другом полугодишту: етида или комад. Програм испита: једна двооктавна лествица са променом позиције са трозвучима и потезима, једна етида, један комад, концерт или конфертино (први или други и трећи став). Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезан минимум програма: три двооктавне лествице са променом позиција са трозвучима и потезима, шест етида, три комада, један концерт или конфертино одговарајуће техничке тежине.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- индетификује ноте закључно са петом позицијом уз помоћ наставника или самостално
- препознаје све музичке ознаке у оквиру композиције.
- чита са листа једноставне композиције.

Концептуално знање

- разуме и критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност и емоционални утицај
- реализује технику потеза *staccato* и *sautillé*.
- реализује продукцију квалитетног тона
- анализира композиције (назив и врста, облик, темпо, карактер)

Процедурално знање

- изводи вибрато леве руке.
- дискутује о својим јавним наступима, о евентуалним техничким проблемима.
- анализира интерпретацију композиције које свира.

Метакогнитивно знање

- анализира и опажа музичке симболе у оквиру композиције.
- тумачи и разматра своје музичке наступе.
- објашњава своје личне стратегије при учењу и слушању музике

V РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Подстицање индивидуалног развоја ученика.
- Даљи рад на развоју музичког апарата увођењем техничких вежби
- Усавршавање вибрата.
- Усвајање четврте и пете позиције.

- Рад на промени позиције и скоковима за леву руку.
- Употпуњавање знања о ознакама темпа, карактера и промена позиција.
- Подстицање ученика на камерно музицирање и савладавање треме.
- Рад на меморији и свесном усвајању дела као целине.
- Ученика треба оспособити да правилно користи и одржава инструмент.
- Оспособљавање за свирање напамет као и правилно вежбање (фокусирање на проблем и успешно решавање)

Начин остваривања циљева: Увођењем барокне, класичне или модерне композиције уз упознавање карактеристика стила. Техничким вежбама усавршавати технике леве и десне руке као што су скокови у позиције, вибрато, деташе, легато, трилери. Издвајањем мелодијских линија као јединке, обраћати пажњу на сваки тон.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Током школске године обавезна су три јавна наступа. У току првог и другог полугодишта организује се по једна смотра са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. На крају године ученици имају годишњи испит, такође са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Програм смотре у првом полугодишту: смотра технике (скала/етида). Програм смотре у првом полугодишту: етида или комад. Програм испита: једна двооктавна или трооктавна лествица са трозвучима и потезима, једна етида, један комад, један концерт (први или други и трећи став). Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: три двооктавне дурске и молске лествице са разлагањима са променом позиција по Грегоријану, шест етида са различитом проблематиком, три комада различитог карактера, концерт или копнчертино, барокна соната.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ПЕТИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- познаје основне карактеристике музичких епоха;
- препознаје музичко фразирање код другог извођача;
- разуме везу између анализе облика и интерпретације дела;
- препознаје и примењује елементе нотног писма и самостално чита нотни текст.

Концептуално знање

- самостално вежба поштујући процедуру
- анализира стечено знање из основа музичке писмености са техничким процедурама на инструменту
- уз помоћ наставника осмишљава концепт дела у зависности од нотног текста.

Процедурално знање

- изводи композиције и одговарајућа изражајна средства да би исказао различите емоције.
- дискутује о евентуалним техничким проблемима.
- анализира и критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност.

Метакогнитивно знање

- разуме и аргументовано образлаже музичку фантазију и естетику
- тумачи и разматра учешћање на јавним наступима.
- објашњава своје личне стратегије при учењу и слушању музике.

VI РАЗРЕД

(2 часа недељно, 66 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Даљи развој ученикове индивидуалности и маште.
- Усавршавање музичког апарата кроз техничке вежбе.
- Препознавање музичких стилова.
- Неговање навике самосталног вежбања.
- Увођење двојних нота и подстицање на камерно свирање.
- Мотивисање ученика за даљи наставак школовања.
- Развијање креативности и индивидуалности као и критике и самокритике
- Развијање самосталности при решавању озбиљнијих техничких и тонских проблема, уз стручну консултацију и надзор наставника.
- Мотивисање ученика за даљи наставак школовања

Начин остваривања циљева: Подсећати стално да кроз композиције треба пазити на темпо, квалитет тона, динамику, боју, агогику, односно на целокупан музички израз. Рад на вибрату, тону, интонацији, потезима, украсима. Давати много више слободе ученику у свим сегментима извођења композиција као и у одабиру истих.

Провера знања: Подразумева се пажљива и свеобухватна анализа стеченог знања и мотивисаности ученика током шестогодишњег музичког образовања као предуслова за евентуалан наставак музичког школовања. Током школске године обавезна су четири јавна наступа. У току првог и другог полугодишта организује се по једна смотра са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. На крају године ученици имају годишњи испит, такође са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Програм смотре на крају првог полугодишта: смотра технике (скала/етида). Програм смотре на крају првог полугодишта: етида или комад. Програм испита: (изводи се напамет) трооктавна лествица са потезима, двозвучима, трозвучима и четворозвучима, једна етида, један комад, један концерт (први или други и трећи став) или соната у целини. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: четири трооктавне дурске и молске лествице са разлагањима са променом позиција по Грегоријану, шест етида са различитом

проблематиком, три комада различитог карактера; две велике форме (концерт, барокна соната).

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- разуме и примењује све основне музичке елементе (ритам, артикулацију, агогику, прсторед...);
- анализира нотни текст;
- изражава сопствени стил свирања;
- прилагођава се у тимском свирању.

Концептуално знање

- резимира и аргументује своја запажања.
- констатује и примењује знања из теорије музике и солфеђа.
- анализира одслушано музичко дело.
- дискутује и објашњава основне музичке појмове.

Процедурално знање

- рашчлањује и решава све евентуалне техничке проблеме.
- излаже композиције напамет од почетка до краја.
- анализира доживљено слушање и интерпретацију композиције које свира.

Метакогнитивно знање

- самостално трага за поставком композиције.
- тумачи и разматра своје музичке наступе.
- објашњава своје личне стратегије приучењу и слушању музике

КОНТРАБАС

I РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Успостављање међусобног поштовања и поверења између наставника и ученика
- Усвајање основних елемената музичке писмености
- Упознавање основних карактеристика и делова инструмента
- Упознавање са основним техникама извођачког апарата – правилна поставка руку и тела, држање гудала приликом свирања
- Подстицање интересовања и љубави према музици и инструменту
- Усвајање основних врста потеза на инструменту

- Развој мотивације за самосталан рад и напредак кроз игру са инструментом и подстицање заједничког музицирања
- Неговање развоја музичког мишљења, естетике звука и креативности кроз слушање музике, певање и свирање познатих мелодија
- Оспособљавање и охрабривање ученика за јавне наступе и упознавање музичког бонтона

Начин остваривања циљева: Упознавање ученика са деловима контрабаса и гудала и основама нотног писма. Поставка руку и тела, поставка шаке и прстију. У складу са индивидуалним могућностима ученика, тежи се ка основама контрабасистичке технике и основама музичког описмењавања. Свирање на празним жицама, затим у краћим лествичним кретањима у оквиру једне октаве у првој позицији Радећи постепено и правилно на техници леве и десне руке, уз опуштеност мишићног апарата, ученик усваја начин добијања квалитетног тона на, правилно повезивање суседних жица, примењује тачну расподелу гудала... Сваку композицију треба објаснити кроз причу, игру, бајку; упознавање са елементима музичке форме. Кроз певање и свирање лакших песмица развијати слух(ментални и контролни). Рад на динамичком нијансирању кроз веома једноставне композиције, са тенденцијом да се постигне једноставан музички израз који је од самог почетка потребно подстицати.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Током године обавезна су два јавна наступа, а на крају године обавезна је смотра са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Програм смотре: лествице, етида, комад. Смотре у I разреду не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: четири лествице, вежбе у првој позицији, две техничке етиде, два комада са клавиром.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ПРВИ РАЗРЕД

Чињенично знање

- ученик познаје карактеристике контрабаса (делове инструмента и гудала, жице на контрабасу...)
- ученик познаје основе нотног писма (ноте солмизацијом и абecedом у бас кључу, нотне вредности, најједноставније ритмичке фигуре, знаке за понављање, основне динамичке ознаке, обележја за прсте леве и десне руке...).
- ученик самостално поставља прсте леве руке на хватник у првој позицији на свим жицама, правилно држи и води гудало и познаје начин за добијање квалитетног тона

Концептуално знање

- ученик правилно стоји/седи и правилно држи инструмент и гудало и влада основним техникама и потезима на виолини (пицикато, потез деташе, легато...)
- ученик тачно интонативно и ритмички правилно чита нотни текст и повезује знање стечено на солфеђу, изражајно пева и свира кратке песмице по слуху, и из нота
- ученик примењује основне динамичке различитости и музичку фантазију, кроз причу и игру, у складу са карактером композиције

Процедурално знање

- ученик уме да изведе одговарајуће техничке елементе свирања на контрабасу, кроз свирање кратких етида, песмица и једнооктавних скала;
- ученик усваја правилне начине вежбања и примењује их при самосталном раду
- ученик изводи научени нотни текст напамет, свира соло и уз клавирску пратњу, и учествује на јавним наступима у школи и ван школе.

Метакогнитивно знање

- ученик је способан да процени колико је научио
- ученик зна да искаже своје мишљење, активно слуша јавне наступе других ученика и поштује правила музичког бонтона
- ученик влада инструментом и својим покретима при извођењу композиција и испољава самопоуздање у току јавног наступа

II РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Развој интересовања и љубави према музици и инструменту
- Неговање међусобног поштовања и поверења између ученика и наставника
- Рад на даљем описмењавању и учвршћивању музичких и техничких елемената научених у I разреду
- Даље развијање правилне технике леве и десне руке, уз опуштеност мишићног апарата, у циљу овладавања инструментом
- Даљи рад на упознавању динамичких ознака и ознака за темпо
- Развијање музичке мисаоне целине (фразе)
- Упућивање ученика на заједничко музицирање и на слушање музике
- Развој мотивације за савестан самосталан рад и напредак
- Неговање развоја слуха, музичке интелигенције, естетике звука и креативности
- Оспособљавање и охрабривање ученика за јавне наступе
- Развој музичког бонтона

Начин остваривања циљева: Кроз комаде, етиде и вежбе које морају бити дуже и сложеније техника леве и десне руке се подиже на виши ниво. Свирање лествица ученицима омогућава да се упознају са свим нотама на свим жицама. Примена

адекватних композиција, техничких вежби, које омогућавају припрему за промену позиција. Опширније и детаљније радити на динамици (форте, фортисимо, пијано, пијанисимо) и боји тона. Упознавање са двотактом, тротактом и мотивом. Увођење писања музичког дневника код куће.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Током године обавезна су два јавна наступа, а на крају године обавезан је испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Програм испит: једна лествица са трозвуком, две етиде, један комад.

Обавезни минимум програма: четири лествице, вежбе кроз четири позиције, четири техничке етиде, четири комада са клавиром.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ДРУГИ РАЗРЕД

Чињенично знање

- ученик зна да чита ноте на свим жицама у првој позицији, самостално или уз помоћ наставника, и познаје све распореде прстију у првој позицији
- употребљава потез деташе и легато (по 4 и 8 нота на једно гудало), као и потезе мартеле, стакато и маркато.
- чита нови једноставан нотни текст уз опажање музичких ознака и артикулације
- разликује основне динамичке контрасте и примењује их.

Концептуално знање

- разуме и примењује основне музичке појмове (ноте, ритам, репетицију..)
- реализује основне начине извођења композиција (динамика, агогика, артикулација..)
- примењује основне смернице за усавршавање технике на инструменту.
- примењује самостално бројање у циљу постизања метрички тачног и ритмичног свирања

Процедурално знање

- изводи композиције напамет.
- демонстрира правилан начин свирања (течно и чисто)
- активним слушањем музике развија сопствено музичко мишљење

Метакогнитивно знање

- анализира и опажа музичке симболе у оквиру композиције.
- тумачи и разматра своје музичке наступе.
- учествује на јавним наступима у школи и ван ње.

III РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Развој интересовања и љубави према музици и инструменту
- Неговање међусобног поштовања и поверења између ученика и наставника
- Наставак рада на правилној техници леве и десне руке, уз опуштеност мишићног апарата, у циљу овладавања инструментом
- Увођење вибрата и неговање лепог тона
- Увођење друге и треће позиције
- Проширивање знања о динамичким ознакама и ознакама за темпо
- Даљи рад на развијању фразе
- Упућивање ученика на заједничко музицирање и на слушање музике
- Развој мотивације за савестан самосталан рад и напредак
- Неговање развоја слуха, музичке интелигенције, естетике звука и креативности
- Оспособљавање и охрабривање ученика за јавне наступе

Начин оставривања циљева: Упражњавати вежбе за телесну релаксацију у сврху даље изградње слободе покрета и ефикасности извођачког апарата. Рад на вибрату и учење нота до треће позиције кроз двооктавне лествице са детаљним образложењем промене позиције и почетком рада на ритмичким варијантама. Помоћу различите динамике и различитих врста удара кроз композиције детаљније се ради на ознакама за инструмент, као и образложење катактера композиције.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Током године обавезна су два јавна наступа и годишњи испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. У току првог и другог полугодишта организује се по једна смотре са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Програм смотре у првом полугодишту: смотре технике (скала/етида). Програм смотре у другом полугодишту: етида или комад. Програм испита: лествица са трозвуком кроз две октаве, две етиде, један комад. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: четири лествице, вежбе кроз позиције до тона Е, шест техничких етида, четири комада са клавиром.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- индетификује музичке симболе и делове инструмента
- препознаје све музичке ознаке у оквиру композиције.
- разуме и примењује ознаке за темпо.
- разликује динамичке контрасте.

Концептуално знање

- разуме и примењује појмове из теорије музике (ноте, ритам, тоналитет, интервали...)
- реализује начине извођења композиција (динамика, агогика, артикулација..)
- анализира одслушано музичко дело.
- примењује знање музичких појмова из солфеђа.

Процедурално знање

- изводи композиције напамет.
- дискутује о евентуалним техничким проблемима.
- анализира дозивљено слушање и интерпретацију композиције које свира.

Метакогнитивно знање

- анализира и опажа музичке симболе у оквиру композиције.
- тумачи и разматра своје музичке наступе.
- објашњава своје личне стратегије приучењу и слушању музике.

IV РАЗРЕД

(2 часа недељно, 66 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Развој музичког апарата радом на композицијама сложенијих техничких садржаја.
- Усвајање друге и треће позиције.
- Упознавање са четвртом и петом позицијом.
- Усвајање потеза: *staccato*, *sautillé*.
- Рад на вибрату и даљем развоју тона.
- Упознавање ученика са стилским епохама, различитим стиловима у уметности и прављење аналогија са осталим гранама уметности.
- Увођење ознака карактера.
- Инсистирање на потпуној контроли ритма и темпа.
- Инсистирање на музичком изразу.
- Објашњење и употреба агогике.
- Оспособљавање ученика за самосталан рад.
- Увођење читање са листа.

Начин остваривања циљева: Анализирањем проблема који се јаве и изналажењем начина на који се они могу решити, подстицати да они сами дођу до закључка. Препуштати ученику да сам пише прстореде леве руке. Техничким вежбама обогатити тонове лепим вибратором и лепим тоном. Кроз наставничко свирање и објашњавање долазити до тачне агогике и темпа. Читати врло једноставне композиције са којима се први пут сусреће

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Током године обавезна су два јавна наступа и годишњи испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. У току првог и другог полугодишта организује се по једна смотре са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Програм смотре у првом полугодишту: смотра технике (скала/етида). Програм смотре у другом полугодишту: етида или комад. Програм испита: једна лествица кроз две октаве са трозвуком, две етиде (једна са клавирском пратњом), један комад. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезан минимум програма: четири лествице, вежбе кроз позиције до тона Ф, шест техничких етида, четири комада са клавиром.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- индетификује ноте закључно са петом позицијом уз помоћ наставника или самостално
- препознаје све музичке ознаке у оквиру композиције.
- чита са листа једноставне композиције.

Концептуално знање

- разуме и критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност и емоционални утицај
- реализује технику потеза *staccato* и *sautillé*.
- реализује продукцију квалитетног тона
- анализира композиције (назив и врста, облик, темпо, карактер)

Процедурално знање

- изводи вибрато леве руке.
- дискутује о својим јавним наступима, о евентуалним техничким проблемима.
- анализира интерпретацију композиције које свира.

Метакогнитивно знање

- анализира и опажа музичке симболе у оквиру композиције.
- тумачи и разматра своје музичке наступе.
- објашњава своје личне стратегије при учењу и слушању музике.

ДУВАЧКИ ИНСТРУМЕНТИ (флаута, обоа, кларинет, фагот, хорна, труба, тромбон)

ФЛАУТА

I РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Успостављање међусобног поверења између наставника и ученика.
- Усвајање основних елемената музичке писмености.
- Овладавање основном техником свирања.
- Упознавање ђака са основним деловима инструмента
- Развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности и естетског сензибилитета
- Овладавање грифовима прве октаве.
- Савладавање најмање једне лествице.
- Захтеви за најједноставнијим динамичким контрастима и најједноставнијим променама боје.

Начин остваривања циљева: У складу са индивидуалним анатомским, психо-физичким и уметничким могућностима ученика тежи се ка основама технике и музичких термина. Овладавање грифовима прве октаве. Основне артикулације: портато и легато. Рад на динамици кроз веома једноставне композиције, све у покушају да се оствари једноставан музички израз на коме треба инсистирати од почетка.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Током године обавезна су два јавна наступа, а на крају године обавезна је смотра са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Програм смотре: једна лествица (напамет), једна етида, једна композиција по слободном избору. Смотре у I разреду не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: вежбе, етиде и комади сличног садржаја и тежине, прилагођени узрасту почетника, избор неколико једноставних комада уз клавирску пратњу.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ПРВИ РАЗРЕД

Чињенично знање

- ученик познаје карактеристике флауте (делове инструмента и која је њихова функција)

- ученик познаје елементе нотног система (ноте солмизацијом и абецедом у виолинском кључу, разликује и тачно препознаје различите нотне вредности и најједноставније ритмичке фигуре);
- ученик познаје основне музичке ознаке (виолински кључ, знаци за понављање, основне динамичке ознаке, обележја за прсте леве и десне руке).

Концептуално знање

- ученик повезује знање стечено на солфеђу (ноте у првој другој и малој октави као и ритам)
- разуме обрађене ритмичке фигуре урађене кроз композиције

Процедурално знање

- ученик уме да изведе одговарајуће техничке елементе свирања на флаути, кроз свирање етида и лествица;
- разуме и примењује методе код самосталног вежбања;
- свира научени нотни текст напамет, уме самостално да учи.

Метакогнитивно знање

- ученик уме да процени колико је научио
- ученик током свирања уме да искаже своје мишљење.
- ученик зна да контролише извођење композиције

II РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Даље учвршћивање техничких елемената научених у I разреду.
- Комплетно упознавање нота
- Савладавање основних дурских и молских акорада.
- Рад на дурским и молским лествицама
- Овладавање грифовима прве и друге октаве
- Основне артикулације: стакато и легато
- Наставак тежње за постицањем музичког израза.
- Једноставно објашњење најосновнијих елемената музичке форме.
- Усмеравање ученика за самостално бављење инструментом.

Начин остваривања циљева: Кроз комаде, етиде и вежбе које морају бити дуже и сложеније техника се подиже на виши ниво. Свирање лествица у тонском опсегу од д1 до д3. Технике вежбе за развој покретљивости прстију. Дурске лествице до два предзнака, са тоничним квинтакордима, кроз две октаве. Опширније и детаљније радити на динамици (форте, фортисимо, пијано, пијанисимо) и боји тона (ординаре, тасто, понтичело). Упознавање са двотактом, тротактом и мотивом. Увођење писање музичког дневника код куће.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Током године обавезна су два јавна наступа, смотре у току првог и на крају другог полугодишта, са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Програм смотре у првом полугодишту: једна лествица, трозвук; једна етида. Програм смотре у другом полугодишту: једна лествица, трозвук, једна композиције по слободном избору. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: дурске лествице до два предзнака, са тоничним квинтакордима, кроз две октаве. Вежбе, етиде и комади сличног садржаја и тежине, прилагођени узрасту почетника; избор неколико комада уз клавирску пратњу.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ДРУГИ РАЗРЕД

Чињенично знање

- ученик зна да чита ноте у другој октави.
- чита нови једноставан нотни текст и проналази тонове задате композиције.
- разликује основне динамичке контрасте и примењује их.

Концептуално знање

- разуме и примењује основне музичке појмове (ноте, ритам, репетицију..)
- реализује основне начине извођења композиција(динамика, агогика, артикулација..)
- примењује самостално бројање у циљу постизања метрички тачног и ритмичног свирања

Процедурално знање

- изводи композиције напамет.
- демонстрира правилан начин свирања (течно и чисто)
- свирањем у дуу примењује принцип узајамног слушања

Метакогнитивно знање

- анализира и опажа музичке симболе у оквиру композиције.
- тумачи и разматра своје музичке наступе.

III РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Контрола амбажуре.
- Тонски опсег: ce1- ge3
- Грифови прве, друге и дела треће октаве
- Постављање технике вибрата.
- Музичка фраза – елементи и обликовање.

- Рад на одвајању мелодије и пратње.
- Једноставна анализа композиција.
- Овладавање специфичним ознакама везаним за инструмент.

Начин остваривања циљева: Дурске и молске лествице до три предзнака, са тоничним квинтакордима у обртајима. Лествице у оквиру савладаног тонског опсега. Помоћу различите динамике и различитих врста удара кроз композиције детаљније се ради на ознакама за инструмент, као и образложење катактера композиције.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Током године обавезна су два јавна наступа и годишњи испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Смотра у току првог или другог полугодишта одржава се у складу са договором на стручном већу предмета. Програм смотре: лествица са разложеним трозвуком, једна етида. Програм испита: једна дурска и једна молска лествица са тоничним квинтакордима у четвртинама и осминама (напамет), две етиде различитог карактера, једна композиција уз пратњу клавира по слободном избору. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: дурске и молске лествице до три предзнака, са тоничним квинтакордима у обртајима. Лествице у оквиру савладаног тонског опсега. Вежбе, етиде и комади сличног садржаја и тежине прилагођени узрасту; избор неколико комада уз клавирску пратњу.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- индентификује музичке симболе и делове инструмента
- препознаје све музичке ознаке у оквиру композиције.
- разуме и примењује ознаке за темпо.
- разликује динамичке контрасте.

Концептуално знање

- разуме и примењује појмове из теорије музике (ноте, ритам, тоналитет, интервали...)
- реализује начине извођења композиција (динамика, агогика, артикулација..)
- анализира одслушано музичко дело.
- примењује знање музичких појмова из солфеђа.

Процедурално знање

- изводи композиције напамет.
- дискутује о евентуалним техничким проблемима.
- анализира дозивљено слушање и интерпретацију композиције које свира.

Метакогнитивно знање

- анализира и опажа музичке симболе у оквиру композиције.
- тумачи и разматра своје музичке наступе

IV РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Даље употпуњавање и развијање способности ученика у оквиру садржаја програма.
- Овладавање грифовима прве, друге и дела треће октаве.
- Динамичко нијансирање (форте, мецофорте, мецопијано, пијано).
- Упознавање са једноставним украсима.
- Увођење ознака карактера.
- Инсистирање на потпуној контроли ритма и темпа.
- Инсистирање на музичком изразу.
- Објашњење и употреба агогике.
- Оспособљавање ученика за самосталан рад.
- Увођење читање с листа

Начин остваривања циљева: Анализирањем проблема који се јаве и изналажењем начина на који се они могу решити, подстицати да они сами дођу до закључка. Кроз наставничко свирање и објашњавање долазити до тачне агогике и темпа. Читати врло једноставне композиције са којима се први пут сусреће. Дурске и молске скале до четири предзнака, са тоничним квинтакордима и обртајима, у оквиру савладаног тонског опсега у различитим артикулацијама, у осминама и лаганим шеснаестинама, напамет. Дупле терце и терце у покрету. Скале свирати развијено. Укључивање ученика у оркестар.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Током године обавезна су два јавна наступа и годишњи испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Смотра у току првог или другог полугодишта се одржава у складу са договором на стручном већу предмета. Програм смотре: лествица са трозвуком разложено, једна етида. Програм испита: једна дурска и једна молска лествица са тоничним квинтакордима у осминама и лаганим шеснаестинама (напамет), две етиде различитог карактера, једна композиција уз пратњу клавира (напамет). Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: дурске и молске скале до четири предзнака, са тоничним квинтакордима и обртајима, у оквиру савладаног тонског опсега у различитим артикулацијама, у осминама и лаганим шеснаестинама, напамет. Дупле терце и терце у покрету. Скале свирати развијено. Техничке вежбе, етиде, комади сличног садржаја и тежине. Избор неколико комада уз клавирску пратњу.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- препозна све музичке ознаке у оквиру композиције.
- разуме и примењује легато у свирању
- чита са листа једноставне композиције

Концептуално знање

- разуме и критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност и емоционални утицај
- реализује технику арпеђа
- анализира композиције (назив и врста, облик, темпо, карактер)
- примени елементе полифоније у извођењу

Процедурално знање

- изводи једноставне украсе, горњи и доњи предудар
- дискутује о својим јавним наступима, о евентуалним техничким проблемима.
- анализира интерпретацију композиције које свира.

Метакогнитивно знање

- анализира и опажа музичке симболе у оквиру композиције.
- тумачи и разматра своје музичке наступе.
- објашњава своје личне стратегије при учењу и слушању музике

V РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Контрола амбажуре
- Ширење тонског опсега.
- Тонски опсег : ce1- ха3
- Поставка дуплог језика
- Динамичко нијансирање (фортисимо, форте, мецофорте, мецопијано, пијано, пијанисимо)
- Даљи рад на украсима.
- Рад на артикулацији и детаљна контрола трајања тонова.
- Даљи рад на читању с листа у једноставнијим примерима.
- Проширивање репертоара.

Начин остваривања циљева: Увођењем ренесансне, барокне или модерне композиције уз упознавање карактеристика стила. Издавањем мелодијских линија као

јединке, обраћати пажњу на сваки тон. Дурске и молске лествице до пет предзнака, са тоничним квинтакордима и обртајима, у различитим артикулацијама, у обиму две октаве, у осминама и лаганим шеснаестинама. Вежбе за развој покретљивости прстију тј. технике. Укључивање ученика у оркестар.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка детета, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Током године обавезна су два јавна наступа и годишњи испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Смотра у току првог или другог полугодишта се одржава у складу са договором на стручном већу предмета. Програм смотре: лествица са трозвуком разложено, једна етида. Програм испита: једна дурска и једна молска лествица са тоничним квинтакордима у осминама и шеснаестинама (напамет), две етиде различитог карактера; једна композиција уз пратњу клавира, напамет. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програм: дурске и молске лествице до пет предзнака, са тоничним квинтакордима и обртајима, у различитим артикулацијама, у обиму две октаве, у осминама и шеснаестинама. Техичке вежбе, етиде, комади сличног сарджаја и тежине. Избор неколико комада уз клавирску пратњу.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ПЕТИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- препозна основне карактеристике музичких епоха
- препозна музичко фразирање код другог извођача.
- разуме везу између анализе облика и интерпретације дела
- препозна и примењује елементе нотног писма и самостално чита нотни текст

Концептуално знање

- разуме и примењује основне елементе полифоније у свирању
- самостално вежба поштујући процедуру
- анализира стечено знање из основа музичке писмености са техничким процедурама на инструменту

Процедурално знање

- изводи композиције и одговарајућа изражајна средства да би исказао различите емоције.
- дискутује о евентуалним техничким проблемима.
- анализира и критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност.

Метакогнитивно знање

- разуме и аргументовано образлаже музичку фантазију и естетику
- тумачи и разматра учешћање на јавним наступима.

- објашњава своје личне стратегије при учењу и слушању музике

VI РАЗРЕД

(2 часа недељно, 66 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Даљи рад на комплетном музичком усавршавању.
- Контрола амбажуре.
- Тонски опсег: це1- це4
- Овладавање грифовима прве, друге и треће октаве.
- Извођење свих украса.
- Рад на штимовању инструмента.
- Развијање способности уочавања хармонских промена у току свирања.
- Развијање критичког односа према основним елементима музичког извођења.
- Оспособљавање ученика за наставак школовања.

Начин остваривања циљева: Подсећати стално да кроз композиције треба пазити на темпо, квалитет тона, динамику, боју, агогику, односно на целокупан музички израз. Рад на украсима као што су предудар, трилер... Давати много више слободе ученику у свим сегментима извођења композиција као и у одабиру истих. Укључивање ученика у оркестар.

Провера знања: Подразумева се пажљива и свеобухватна анализа стеченог знања и мотивисаности ученика током шестогодишњег музичког образовања као предуслова за евентуалан наставак музичког школовања. Током године обавезна су два јавна наступа и годишњи испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Смотра у току првог или другог полугодишта се одржава у складу са договором на стручном већу предмета. Програм смотре: лествица са трозвуком разложено, једна етида. Програм испита: једна дурска и једна молска лествица, са тоничним квинтакордима, у осминама и шеснаестинама (напамет), две етиде различитог карактера, једна композиција уз пратњу клавира (напамет). Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: дурске и молске скале (сви тоналитети) са тоничним квинтакордима и обртајима, доминантним и умањеним септакордима, у обртајима, у различитим артикулацијама, у обиму две октаве у шеснаестинама. Техничке вежбе, етиде, комади сличног садржаја и тежине. Избор неколико комада уз клавирску пратњу.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД

Чињенично стање

Ученик може да:

- разуме и примени све основне музичке елементе (ритам, артикулацију, агогику, прсторед...)

- анализира нотни текст.
- изражава сопствени стил свирања.
- прилагођава се у тимском свирању.

Концептуално знање

- резимира и аргументује своја запажања.
- констатује и примењује знања из теорије музике и солфеђа.
- анализира одслушано музичко дело.
- дискутује и објашњава основне музичке појмове.

Процедурално знање

- рашчлањује и решава све евентуалне техничке проблеме.
- излаже композиције напамет од почетка до краја.
- анализира дозивљено слушање и интерпретацију композиције које свира.

Метакогнитивно знање

- самостално трага за поставком композиције.
- тумачи и разматра своје музичке наступе.
- објашњава своје личне стратегије приучењу и слушању музике

ОБОА

I РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Успостављање међусобног поверења између наставника и ученика
- Усвајање основних елемената музичке писмености.
- Овладавање основном техником свирања
- Упознавање ђака са основним деловима инструмента, правилним стајањем и правилним положајем обе руке
- Савладавање најмање једне лествице.
- Захтеви за најједноставнијим динамичким контрастима и најједноставнијим променама боје

Начин остваривања циљева: У складу са индивидуалним анатомским, психо-физичким и уметничким могућностима ученика тежи се ка основама технике и музичких термина. Свирање дугих тонова, потом у краћим лествичним кретањима, као и симултани акорди и арпеђа у оквиру прве позиције. Рад на динамици кроз веома једноставне композиције, све у покушају да се оствари једноставан музички израз на коме треба инсистирати од почетка.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Током године обавезан је један јавни наступ, а на крају године обавезна је смотра са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Програм смотре (на крају школске године): једна лествица, једна етида, један комад уз клавирску пратњу. Смотре у I разреду не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: две лествице; десет етида; један комада уз клавирску пратњу.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ПРВИ РАЗРЕД

Чињенично знање

- ученик познаје карактеристике обое (делове инструмента и која је њихова функција)
- ученик познаје елементе нотног система (ноте солмизацијом и абецедом у виолинском кључу, разликује и тачно препознаје различите нотне вредности и најједноставније ритмичке фигуре);
- ученик познаје основне музичке ознаке (виолински кључ, знаци за понављање, основне динамичке ознаке..).

Концептуално знање

- ученик зна да одсвира све у задатом темпу и ритму
- ученик повезује знање стечено на солфеђу (ноте у првој другој и малој октави као и ритам)
- разуме обрађене ритмичке фигуре урађене кроз композиције

Процедурално знање

- ученик уме да изведе одговарајуће техничке елементе свирања на обои, кроз свирање етида и лествица;
- разуме и примењује методе код самосталног вежбања;
- свира научени нотни текст напамет, уме самостално да учи.

Метакогнитивно знање

- ученик уме да процени колико је научио
- ученик током свирања уме да искаже своје мишљење.
- ученик зна да контролише извођење композиције

II РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Даље учвршћивање техничких елемената научених у I разреду.
- Комплетно упознавање нота

- Савладавање основних дурских и молских акорада.
- Наставак тежње за подстицањем музичког израза
- Једноставно објашњење најосновнијих елемената музичке форме
- Умеравање ученика за самосталним бављењем инструментом

Начин остваривања циљева: Кроз комаде, етиде и вежбе које морају бити дуже и сложеније техника се подиже на виши ниво. Свирање лествица им омогућава да се упознају са свим нотама. Примена адекватних композиција и техничких вежби. Опширније и детаљније радити на динамици (форте, фортисимо, пијано, пијанисимо) и боји тона. Упознавање са двотактом, тротактом и мотивом. Увођење писање музичког дневника код куће.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Током године обавезна су два јавна наступа, а на крају године обавезна је смотра са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Програм смотре у првом полугодишту: једна лествица; једна етида. Програм смотре на крају другог полугодишта: једна лествица, један комад уз клавирску пратњу напамет. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: четири лествице (три дурске и једна молска); десет етида; два комада уз клавирску пратњу.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ДРУГИ РАЗРЕД

Чињенично знање

- ученик зна да чита ноте.
- чита нови једноставан нотни текст и проналази тонове задате композиције.
- разликује основне динамичке контрасте и примењује их.

Концептуално знање

- разуме и примењује основне музичке појмове (ноте, ритам, репетицију...)
- реализује основне начине извођења композиција (динамика, агогика, артикулација...)
- примењује самостално бројање у циљу постизања метрички тачног и ритмичног свирања

Процедурално знање

- изводи композиције напамет.
- демонстрира правилан начин свирања (течно и чисто)
- свирањем у дуу примењује принцип узајамног слушања

Метакогнитивно знање

- анализира и опажа музичке симболе у оквиру композиције.
- тумачи и разматра своје музичке наступе.

III РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Свирање лествичних интервала у спором темпу.
- Постављање технике вибрата.
- Рад на одвајању мелодије и пратње.
- Једноставна анализа композиција.
- Овладавање специфичним ознакама везаним за инструмент

Начин остваривања циљева: Помоћу различите динамике и различитих врста удара кроз композиције детаљније се ради на ознакама за инструмент, као и образложење катактера композиције.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Током године обавезна су два јавна наступа и годишњи испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Смотра у току првог или другог полугодишта одржава се у складу са договором на стручном већу предмета. Програм смотре: лествица са терцама и септакордима (једна врста), једна етида. Програм испита: једна дурска и једна молска лествица, једна етида, један комад уз клавирску пратњу напамет. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: шест лествица (четири дурске и две молске), десет етида, два комада.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- индетификује музичке симболе и делове инструмента
- препознаје све музичке ознаке у оквиру композиције.
- разуме и примењује ознаке за темпо.
- разликује динамичке контрасте.

Концептуално знање

- разуме и примењује појмове из теорије музике (ноте, ритам, тоналитет, интервали...)
- реализује начине извођења композиција (динамика, агогика, артикулација..)
- анализира одслушано музичко дело.
- примењује знање музичких појмова из солфеђа.

Процедурално знање

- изводи композиције напамет.
- дискутује о евентуалним техничким проблемима.

- анализира дозвљено слушање и интерпретацију композиције које свира.

Метакогнитивно знање

- анализира и опажа музичке симболе у оквиру композиције.
- тумачи и разматра своје музичке наступе.
- објашњава своје личне стратегије приучењу и слушању музике.

IV РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Даље употпуњавање и развијање способности ученика у оквиру садржаја програма.
- Даљи рад и усавршавање интервала.
- Упознавање треће октаве.
- Упознавање са једноставним украсима.
- Увођење ознака карактера.
- Инсистирање на потпуној контроли ритма и темпа.
- Инсистирање на музичком изразу.
- Објашњење и употреба агогике.
- Оспособљавање ученика за самосталан рад.
- Увођење читање с листа

Начин остваривања циљева: Анализирањем проблема који се јаве и изналажењем начина на који се они могу решити, подстицати да они сами дођу до закључка. Техничким вежбама обогатити тонове горњим и доњим предударима. Кроз наставничково свирање и објашњавање долазити до тачне агогике и темпа. Читати врло једноставне композиције са којима се први пут сусреће. Укључивање ученика у оркестар као вид мотивације

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања Током године обавезна су два јавна наступа и годишњи испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Смотра у току првог или другог полугодишта се одржава у складу са договором на стручном већу предмета Програм смотре: лествица са терцама и септакордима (једна врста), једна етида. Програм испита (изводи се напамет): једна дурска и једна молска скала, две етиде различитог карактера, комад уз клавирску пратњу. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: осам лествица (пет дурских и три молске), десет етида, два комада уз клавирску пратњу.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- препозна све музичке ознаке у оквиру композиције.
- разуме и примењује легато у свирању.
- чита са листа једноставне композиције.

Концептуално знање

- разуме и критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност и емоционални утицај
- анализира композиције (назив и врста, облик, темпо, карактер)
- примењује елементе полифоније у извођењу

Процедурално знање

- изводи једноставне украсе, горњи и доњи предудар
- дискутује о својим јавним наступима, о евентуалним техничким проблемима.
- анализира интерпретацију композиције које свира.

Метакогнитивно знање

- анализира и опажа музичке симболе у оквиру композиције.
- тумачи и разматра своје музичке наступе.
- објашњава своје личне стратегије при учењу и слушању музике.

V РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Рад на артикулацији и детаљна контрола трајања тонова.
- Даљи рад на читању с листа у једноставнијим примерима.
- Проширивање репертоара.

Начин остваривања циљева: Увођењем ренесансне, барокне или модерне композиције уз упознавање карактеристика стила за сваки тон. Укључивање ученика у оркестар као вид мотивације.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка детета, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Током године обавезна су два јавна наступа и годишњи испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Смотра у току првог или другог полугодишта се одржава у складу са договором на стручном већу предмета. Програм смотре: лествица (једна врста), једна етида. Програм испита: једна дурска и једна молска лествица; две етиде различитог карактера, композиција уз клавирску пратњу, напамет. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезан минимум програма: десет лествица (шест дурских и четири молске), десет етида, два комада уз клавирску пратњу.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ПЕТИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- познаје основне карактеристике музичких епоха
- препозна музичко фразирање код другог извођача.
- разуме везу између анализе облика и интерпретације дела
- препозна и примењује елементе нотног писма и самостално чита нотни текст

Концептуално знање

- разуме и примењује основне елементе полифоније у свирању
- самостално вежба поштујући процедуру
- анализира стечено знање из основа музичке писмености са техничким процедурама на инструменту

Процедурално знање

- изводи композиције и одговарајућа изражајна средства да би исказао различите емоције.
- дискутује о евентуалним техничким проблемима.
- анализира и критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност.

Метакогнитивно знање

- разуме и аргументовано образлаже музичку фантазију и естетику
- тумачи и разматра учешћање на јавним наступима.
- објашњава своје личне стратегије при учењу и слушању музике.

VI РАЗРЕД

(2 часа недељно, 66 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Даљи рад на комплетном музичком усавршавању.
- Рад на вибрату.
- Рад на штимовању инструмента.
- Развијање критичког односа према основним елементима музичког извођења.
- Оспособљавање ученика за наставак школовања.

Начин остваривања циљева: Подсећати стално да кроз композиције треба пазити на темпо, квалитет тона, динамику, боју, агогику, односно на целокупан музички израз. Давати много више слободе ученику у свим сегментима извођења композиција као и у одабиру истих. Укључивање ученика у оркестар као вид мотивације.

Провера знања: Подразумева се пажљива и свеобухватна анализа стеченог знања и мотивисаности ученика током шестогодишњег музичког образовања као предуслова за

евентуалан наставак музичког школовања. Током године обавезна су два јавна наступа и годишњи испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Смотра у току првог или другог полугодишта се одржава у складу са договором на стручном већу предмета. Програм смотре: лествица (једна врста), једна етида. Програм испита (изводи се напамет): једна дурска и једна молска лествица, две етиде различитог карактера, композиција уз клавирску пратњу. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: четрнаест лествица (осам дурских и шест молских), кроз три октаве, десет етида, два комада.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД

Чињенично стање

Ученик може да:

- разуме и примењује све основне музичке елементе (ритам, артикулацију, агогику...)
- анализира нотни текст.
- изражава сопствени стил свирања.
- прилагођава се у тимском свирању.

Концептуално знање

- резимира и аргументује своја запажања.
- констатује и примењује знања из теорије музике и солфеђа.
- анализира одслушано музичко дело.
- дискутује и објашњава основне музичке појмове.

Процедурално знање

- Рашчлањује и решава све евентуалне техничке проблеме.
- Излаже композиције напамет од почетка до краја.
- Анализира дозвљено слушање и интерпретацију композиције које свира.

Метакогнитивно знање

- Самостално трага за поставком композиције.
- Тумачи и разматра своје музичке наступе.
- Објашњава своје личне стратегије приучењу и слушању музике

КЛАРИНЕТ

I РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Приоритет сваког наставника класичног инструмента треба да буде да ученик развије љубав према инструменту и мотивацију за редовно вежбање.
- Увођење ученика у основе класичне музике (уопштено, кроз машту и причу).
- Музичко описмењавање. У складу са тим, као и зависно од инструмента који изабере, ученика треба оспособити да правилно користи и одржава инструмент.
- Оспособљавање за свирање напамет као и правилно вежбање (препознавање проблема и како га успешно решити).
- Кроз рад одређених вежби, постизање што квалитетнијег тона, усклађивање рада језика и прстију.
- Правилна поставка усника.
- Савлађивање основних појмова мелодике, ритма и динамике.
- Оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ.

Начин остваривања циљева: У складу са индивидуалним анатомским, психо-физичким и уметничким могућностима ученика тежи се ка основама технике и музичких термина. На почетку ученик ради вежбе дисања да би формирао правилан начин дисања. Редовно издржавање тонова ради постизања што квалитетнијег и стабилнијег тона. Вежбање техничких етида да би се ученик оспособио за свирање скала и комада. Скале се свирају кроз једну и две октаве. Познаванје тонова у малој, првој и другој октави.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Обавезна су два јавна наступа, а на крају школске године организује се смотре са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Програм смотре изводи се напамет: једна дурска и једна молска са тоничним трозвуком; две етиде; комад уз пратњу клавира. Смотра у I разреду не подлеже нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: дурске и молске скала до једног предзнака; двадесет етида; два комада уз клавирску пратњу.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ПРВИ РАЗРЕД

Чињенично знање

- ученик познаје карактеристике кларинета (делове инструмента и која је њихова функција)
- ученик познаје елементе нотног система (ноте солмизацијом и абецедом у виолинском кључу, разликује и тачно препознаје различите нотне вредности и најједноставније ритмичке фигуре);
- ученик познаје основне музичке ознаке (виолински кључ, знаци за понављање, основне динамичке ознаке, обележја за прсте леве и десне руке).

Концептуално знање

- ученик повезује знање стечено на солфеђу (ноте у малој, првој и другој октави

- као и ритам)
- разуме обрађене ритмичке фигуре урађене кроз композиције

Процедурално знање

- ученик уме да изведе одговарајуће техничке елементе свирања на кларинету, кроз свирање етида и лествица;
- разуме и примењује методе код самосталног вежбања;
- свира научени нотни текст напамет, уме самостално да учи.

Метакогнитивно знање

- ученик уме да процени колико је научио
- ученик током свирања уме да искаже своје мишљење.
- ученик зна да контролише извођење композиције

II РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Наставак развијања љубави према класичној музици и мотивације за свирањем и вежбањем инструмента.
- Правилна поставка и држање инструмента, контрола тона и техника дисања, наставник треба веома стрпљиво да објашњава и да узме у обзир и психо-физичке предиспозиције детета.
- Наставак рада на динамичком нијансирању као и упознавање са контролом тона током свирања.
- Припрема за јавне наступе и упознавање са свирањем и правилном понашања на јавним наступима (однос према публици).
- Развијање сопствене креативности, помоћ при учењу самосталног вежбања као и правилног и ефикасног коришћења времена за вежбање.
- Детаљнији рад на појмовима мелодике, динамике и ритма.
- Помоћ при одабиру и коришћењу музичке литературе, слушању музике и избору осталих извора за унапређење музичког образовања.
- Оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ

Начин остваривања циљева: Кроз комаде, етиде и тонске вежбе, које морају бити дуже и сложеније, техника се подиже на виши ниво. Лествице се свирају до три предзнака. Ученик упознаје део грифова треће октаве. Свирају се различите артикулације (легато, стакато, портато). Рад на оспособљавању ученика за што квалитетније и самостално вежбање.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Обавезна су два јавна наступа, и смотра са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Програм смотре у првом полугодишту: једна лествица, трозвук; једна етида. Програм смотре у

другом полугодишту: једна лествица, трозвук; једна етида; комад уз пратњу клавира. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: дурске и молске лествице до три предзнака, са тоничним трозвучима, кроз две октаве, двадесетпет етида, два комада уз пратњу клавира.

ИСХОДИ УЧЕЊАЗА ДРУГИ РАЗРЕД

Чињенично знање

- ученик зна да чита ноте у другој октави.
- чита нови једноставан нотни текст и проналази тонове задате композиције.
- разликује основне динамичке контрасте и примењује их.

Концептуално знање

- разуме и примењује основне музичке појмове (ноте, ритам, репетицију...)
- реализује основне начине извођења композиција (динамика, агогика, артикулација...)
- примењује самостално бројање у циљу постизања метрички тачног и ритмичног свирања

Процедурално знање

- изводи композиције напамет.
- демонстрира правилан начин свирања (течно и чисто)

Метакогнитивно знање

- анализира и опажа музичке симболе у оквиру композиције.
- тумачи и разматра своје музичке наступе.
- учествује на јавним наступима у школи и ван ње.

III РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Даље развијање љубави према класичној музици и музицирању, како самостално тако и у оквиру групе ученика (камерна музика). Наставник треба да се фокусира на мање саставе (дуа).
- Наставак самосталне контроле тона у току вежбања и развијање слуха за самостално штимовање.
- Постепено упознавање различитих стилова музике, вежбање орнамената и трилера по законима специфичних стилова. Даљи рад на значају и лепоти правилне стилске интерпретације периодичних дела.
- Интезивни рад на осамостаљивању ученика за вежбање и јавно свирање.
- Упућивање ученика на посећивање квалитетних и едукативних концерата и

читања књига, ради изградње целокупне уметничке личности и развијања самосталног мишљења.

Начин остваривања циљева: Кроз наставничко свирање створити слику код ученика о квалитетном тону. Детаљан рад на синхронизацији језика са прстима. Рад на разликовању стилских епоха.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Обавезна су два јавна наступа, а на крају школске године организује се годишњи испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Програм смотре у првом полугодишту: дурска и молска скала са трозвуком; једна етида. Програм испита (изводи се напамет): дурска и молска скала са трозвуком, две етиде, комад уз пратњу клавира. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: дурске и молске лествице до три предзнака, са тоничним трозвучима. Лествице у оквиру савладаног тонског опсега. Тридесет етида; два комада уз пратњу клавира.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- препозна све музичке ознаке у оквиру композиције.
- разуме и примењује ознаке за темпо.
- разликује динамичке контрасте.

Концептуално знање

- разуме и примењује појмове из теорије музике (ноте, ритам, тоналитет, интервали...)
- реализује начине извођења композиција (динамика, агогика, артикулација...)
- анализира одслушано музичко дело.
- примени знање музичких појмова из солфеђа.

Процедурално знање

- изводи композиције напамет.
- дискутује о евентуалним техничким проблемима.
- анализира дозивљено слушање и интерпретацију композиције које свира.

Метакогнитивно знање

- анализира и опажа музичке симболе у оквиру композиције.
- тумачи и разматра своје музичке наступе.
- објасни своје личне стратегије приучењу и слушању музике

IV РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Развијање самосталности при решавању озбиљнијих техничких и тонских проблема, уз стручну консултацију и надзор наставника. Такође, повезивање са другим наставницима истог инструмента ради дељења искуства (како ученик и наставник, тако и наставник и наставник). Самосталност при вежбању са клавиром без присуства наставника.
- Рад на развијању самосталне музичке фантазије указивањем на аналогije међу уметничким вредностима дела из разних области уметничког изражавања (књижевности, сликарства, вајарства, архитектуре...), упоређивањем, изградњом способности увиђања и подстицајним разговорима (поједностављеног садржаја, примереног учениковом узрасту) на теме из области музичке естетике. Продубљивање самосталности привезбању.
- Детаљан рад на објашњавању успешног учења напамет, кроз сопствено искуство наставника и употреба разних техника.
- Мотивисање ученика за даљи наставак школовања.

Начин остваривања циљева: Анализирањем проблема који се јаве и изналагањем начина на који се они могу решити, подстицати да они сами дођу до закључка. Подсећати стално да кроз композиције треба пазити на темпо, квалитет тона, динамику, боју, агогику, односно на целокупан музички израз. Рад на орнаментима. Кроз наставничково и искуство других ученику представити како би изгледао наставак школовања. Укључивање ученика у оркестар као вид мотивације.

Провера знања: Подразумева се пажљива и свеобухватна анализа стеченог знања и мотивисаности ученика током четворогодишњег музичког образовања као предуслова за евентуалан наставак музичког школовања. У току првог и другог полугодишта организује се по једна смотра са извђењем дела која су предвиђена планом и програмом. Обавезна су два јавна наступа, а на крају школске године организује се годишњи испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Програм смотре у првом полугодишту: дурска и молска скала са трозвуком, једна етида. Програм испита: дурска и молска скала са трозвуком, две етиде, један комад. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: дурске и молске скале до четири предзнака, са тоничним трозвучима, у оквиру савладаног тонског опсега у различитим артикулацијама, у осминама и лаганим шеснаестинама, напамет. Тридесетпет етида, три комада уз клавирску пратњу.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- препознаје све музичке ознаке у оквиру композиције.
- разуме и примењује све артикулације у свирању
- чита са листа једноставне композиције

Концептуално знање

- разуме и критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност и емоционални утицај
- анализира композиције (назив и врста, облик, темпо, карактер)

Процедурално знање

- изводи једноставне украсе, горњи и доњи предудар
- дискутује о својим јавним наступима, о евентуалним техничким проблемима.
- анализира интерпретацију композиције које свира.

Метакогнитивно знање

- анализира и опажа музичке симболе у оквиру композиције.
- тумачи и разматра своје музичке наступе.
- објашњава своје личне стратегије при учењу и слушању музике

V РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Развијање креативности и индивидуалности као и критике и самокритике,
- кроз организацију мини семинара на нивоу класе, где се ученик ставља у улогу предавача (подела искустава са вршњацима).
- Развијање самосталности при решавању озбиљнијих техничких и тонских проблема, уз стручну консултацију и надзор наставника. Такође, повезивање са другим наставницима истог инструмента ради дељења искуства (како ученик и наставник, тако и наставник и наставник). Самосталност при вежбању са клавиром
- Рад на развијању самосталне музичке фантазије указивањем на аналогije
- међу уметничким вредностима дела из разних области уметничког изражавања (књижевности, сликарства, вајарства, архитектуре...), упоређивањем, изградњом способности увиђања и подстицајним разговорима (поједностављеног садржаја, примереног учениковом узрасту) на теме из области музичке естетике. Продубљивање самосталности привезбању.
- Детаљан рад на објашњавању успешног учења напамет, кроз сопствено
- искуство наставника и употреба разних техника.

Начин остваривања циљева: Анализирањем проблема који се јаве и изналажењем начина на који се они могу решити, подстицати да они сами дођу до закључка. Подсећати стално да кроз композиције треба пазити на темпо, квалитет тона, динамику,

боју, агогику, односно на целокупан музички израз. Рад на орнаментима. Кроз наставничко и искуство других ученику представити како би изгледао наставак школовања. Укључивање ученика у оркестар као вид мотивације.

Провера знања: Подразумева се пажљива и свеобухватна анализа стеченог знања и мотивисаности ученика током четворогодишњег музичког образовања као предуслова за евентуалан наставак музичког школовања. У току првог или другог полугодишта организује смотре са извђењем дела која су предвиђена планом и програмом. Обавезна су два јавна наступа, а на крају школске године организује се годишњи испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Програм смотре: дурска и молска лествица са трозвуком, доминантним и умањеним септакордом, разложено, једна етида. Програм испита (изводи се напамет): дурска и молска лествица са трозвуком, доминантним и умањеним септакордом, разложено, две етиде, један комада уз пратњу клавира. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: дурске и молске лествице до пет предзнака, са тоничним трозвучима, разложено у различитим артикулацијама, у обиму три октаве, у осминама и лаганим шеснаестинама. Тридесетпет етида, три комада уз пратњу клавира.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ПЕТИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- познаје основне карактеристике музичких епоха
- препознаје музичко фразирање код другог извођача.
- разуме везу између анализе облика и интерпретације дела
- препознаје и примењује елементе нотног писма и самостално чита нотни текст

Концептуално знање

- самостално вежба поштујући процедуру
- анализира стечено знање из основа музичке писмености са техничким процедурама на инструменту

Процедурално знање

- изводи композиције и одговарајућа изражајна средства да би исказао различите емоције.
- дискутује о евентуалним техничким проблемима.
- анализира и критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност.

Метакогнитивно знање

- разуме и аргументовано образлаже музичку фантазију и естетику
- тумачи и разматра учешћање на јавним наступима.
- објашњава своје личне стратегије при учењу и слушању музике

VI РАЗРЕД (2 часа недељно, 66 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Развијање креативности и индивидуалности као и критике и самокритике,
- кроз организацију мини семинара на нивоу класе, где се ученик ставља у улогу предавача (подела искустава са вршњацима).
- Развијање самосталности при решавању озбиљнијих техничких и тонских проблема, уз стручну консултацију и надзор наставника. Такође, повезивање са другим наставницима истог инструмента ради дељења искуства (како ученик и наставник, тако и наставник и наставник). Самосталност при вежбању са клавиром.
- Рад на развијању самосталне музичке фантазије указивањем на аналогije
- међу уметничким вредностима дела из разних области уметничког изражавања (књижевности, сликарства, вајарства, архитектуре...), упоређивањем, изградњом способности увиђања и подстицајним разговорима (поједностављеног садржаја, примереног учениковом узрасту) на теме из области музичке естетике. Продубљивање самосталности привезбању.
- Детаљан рад на објашњавању успешног учења напамет, кроз сопствено
- искуство наставника и употреба разних техника.
- Мотивисање ученика за даљи наставак школовања.

Начин остваривања циљева: Анализирањем проблема који се јаве и изналажењем начина на који се они могу решити, подстицати да они сами дођу до закључка. Подсећати стално да кроз композиције треба пазити на темпо, квалитет тона, динамику, боју, агогику, односно на целокупан музички израз. Рад на орнаментима. Кроз наставничково и искуство других ученику представити како би изгледао наставак школовања. Укључивање ученика у оркестар као вид мотивације.

Провера знања: Подразумева се пажљива и свеобухватна анализа стеченог знања и мотивисаности ученика током четворогодишњег музичког образовања као предуслова за евентуалан наставак музичког школовања. У току првог или другог полугодишта организује се смотре са извђењем дела која су предвиђена планом и програмом. Обавезна су два јавна наступа, а на крају школске године организује се годишњи испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Програм смотре: дурска и молска лествица са трозвуком, доминантним и умањеним септакордом, разложено, једна етида. Програм испита (изводи се напамет): дурска и молска лествица са трозвуком, доминантним и умањеним септакордом, разложено, две етиде, један комад уз пратњу клавира. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: дурске и молске скале (сви тоналитети) са трозвучима, доминантним и умањеним септакордима, у различитим артикулацијама, у обиму три октаве у шеснаестинама. Четрдесет етида, четири комада уз пратњу клавира.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД

Чињенично стање

Ученик може да:

- разуме и примењује све основне музичке елементе (ритам, артикулацију, агогику, прсторед...)
- анализира нотни текст.
- изражава сопствени стил свирања.
- прилагођава се у тимском свирању.

Концептуално знање

- резимира и аргументује своја запажања.
- констатује и примењује знања из теорије музике и солфеђа.
- анализира одслушано музичко дело.
- дискутује и објашњава основне музичке појмове.

Процедурално знање

- рашчлањује и решава све евентуалне техничке проблеме.
- излаже композиције напамет од почетка до краја.
- анализира дозвљено слушање и интерпретацију композиције које свира.

Метакогнитивно знање

- самостално трага за поставком композиције.
- тумачи и разматра своје музичке наступе.
- објашњава своје личне стратегије приучењу и слушању музике

ФАГОТ

I РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Приоритет сваког наставника класичног инструмента треба да буде да ученик развије љубав према инструменту и мотивацију за редовно вежбање.
- Увођење ученика у основе класичне музике (уопштено, кроз машту и причу).
- Музичко описмењавање. У складу са тим, као и зависно од инструмента који изабере, ученика треба оспособити да правилно користи и одржава инструмент.
- Оспособљавање за свирање напамет као и правилно вежбање (препознавање проблема и како га успешно решити).
- Кроз рад одређених вежби, постизање што квалитетнијег тона, усклађивање рада језика и прстију.
- Правилна поставка усника.
- Савлађивање основних појмова мелодике, ритма и динамике.

- Оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ.

Начин остваривања циљева: У складу са индивидуалним анатомским, психо-физичким и уметничким могућностима ученика тежи се ка основама технике и музичких термина. На почетку ученик ради вежбе дисања да би формирао правилан начин дисања. Редовно издржавање тонова ради постизања што квалитетнијег и стабилнијег тона. Вежбање техничких етида да би се ученик оспособио за свирање скала и комада. Скале се свирају кроз једну и две октаве са трозвучима. Познавање тонова у малој, првој и другој октави.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Обавезна су два јавна наступа, а на крају школске године организује се смотра са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. **Програм смотре:** једна композиција уз пратњу клавира, напамет. Смотра у I разреду не подлеже нумеричком начину оцењивања.

Обавезан минимум програма: две лествице, петнаест етида, две композиције по слободном избору.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ПРВИ РАЗРЕД

Чињенично знање

- ученик познаје карактеристике фагота (делове инструмента и која је њихова функција)
- ученик познаје елементе нотног система (ноте солмизацијом и абецедом у бас кључу, разликује и тачно препознаје различите нотне вредности и најједноставније ритмичке фигуре);
- ученик познаје основне музичке ознаке (бас кључ, знаци за понављање, основне динамичке ознаке, обележја за прсте леве и десне руке, као и положај усана и грла током свирања).

Концептуално знање

- ученик повезује знање стечено на солфеђу (ноте у малој, првој и другој октави као и ритам)
- разуме обрађене ритмичке фигуре урађене кроз композиције

Процедурално знање

- ученик уме да изведе одговарајуће техничке елементе свирања на фаготу, кроз свирање етида и лествица;
- разуме и примењује методе код самосталног вежбања;
- свира научени нотни текст напамет, уме самостално да учи.

Метакогнитивно знање

- ученик уме да процени колико је научио
- ученик током свирања уме да искаже своје мишљење.

- ученик зна да контролише извођење композиције

II РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Наставак развијања љубави према класичној музици и мотивације за свирањем и вежбањем инструмента.
- Правилна поставка и држање инструмента, контрола тона и техника дисања, наставник треба веома стрпљиво да објашњава и да узме у обзир и психо-физичке предиспозиције детета.
- Наставак рада на динамичком нијансирању као и упознавање са контролом тона током свирања.
- Припрема за јавне наступе и упознавање са свирањем и правилном понашања на јавним наступима (односно према публици).
- Развијање сопствене креативности, помоћ при учењу самосталног вежбања као и правилног и ефективног коришћења времена за вежбање.
- Детаљнији рад на појмовима мелодике, динамике и ритма.
- Помоћ при одабиру и коришћењу музичке литературе, слушању музике и избору осталих извора за унапређење музичког образовања.
- Оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ.

Начин оставривања циљева: Кроз комаде, етиде и тонске вежбе, које морају бити дуже и сложеније, техника се подиже на виши ниво. Лествице се свирају до три предзнака. Ученик упознаје део грифова треће октаве. Свирају се различите артикулације (легато, стакато, портато). Рад на оспособљавању ученика за што квалитетније и самостално вежбање.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Обавезна су два јавна наступа, а на крају школске године организује се смотра са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Програм смотре: једна дурска и једна молска лествица; једна етида; једна композиција уз пратњу клавира, напамет. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезан минимум програма: две дурске и две молске лествице; петнаест етида; две композиције по слободном избору.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ДРУГИ РАЗРЕД

Чињенично знање

- ученик зна да чита ноте у другој октави.
- чита нови једноставан нотни текст и проналази тонове задате композиције.
- разликује основне динамичке контрасте и примењује их.

Концептуално знање

- разуме и примењује основне музичке појмове (ноте, ритам, репетицију...)
- реализује основне начине извођења композиција (динамика, агогика, артикулација...)
- примењује самостално бројање у циљу постизања метрички тачног и ритмичног свирања

Процедурално знање

- изводи композиције напамет.
- демонстрира правилан начин свирања (течно и чисто)

Метакогнитивно знање

- анализира и опажа музичке симболе у оквиру композиције.
- тумачи и разматра своје музичке наступе.
- учествује на јавним наступима у школи и ван ње.

III РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Даље развијање љубави према класичној музици и музицирању, како самостално тако и у оквиру групе ученика (камерна музика). Наставник треба да се фокусира на мање саставе (дуа).
- Наставак самосталне контроле тона у току вежбања и развијање слуха за самостално штимовање.
- Постепено упознавање различитих стилова музике, вежбање орнамената и трилера по законима специфичних стилова. Даљи рад на значају и лепоти правилне стилске интерпретације периодичних дела.
- Интезивни рад на осамостаљивању ученика за вежбање и јавно свирање.
- Упућивање ученика на посећивање квалитетних и едукативних концерата и читања књига, ради изградње целокупне уметничке личности и развијања самосталног мишљења.

Начин оставривања циљева: Кроз комаде, етиде и тонске вежбе, које морају бити дуже и сложеније, техника се подиже на виши ниво. Ученик познаје део грифова треће октаве. Свирају се различите артикулације. Рад на оспособљавању ученика за што квалитетније и самостално вежбање.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Обавезна су два јавна наступа, а на крају школске године организује се годишњи испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Програм испита: једна дурска и једна молска лествица, две етиде, једна композиција уз пратњу клавира, напамет.

Обавезан минимум програма: Три дурске и три молске лествице; петнаест етида; три композиције по слободном избору.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- препознаје све музичке ознаке у оквиру композиције
- разуме и примењује ознаке за темпо
- разликује динамичке контрасте

Концептуално знање

- разуме и примењује појмове из теорије музике
- реализује начине извођења композиција (динамика, агогика, артикулација...)
- анализира одслушано музичко дело
- примењује знање музичких појмова из солфеђа.

Процедурално знање

- изводи композиције напамет.
- дискутује о евентуалним техничким проблемима.
- анализира дозивљено слушање и интерпретацију композиције које свира.

Метакогнитивно знање

- анализира и опажа музичке симболе у оквиру композиције.
- тумачи и разматра своје музичке наступе.
- објашњава своје личне стратегије приучењу и слушању музике.

IV РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Развијање креативности и индивидуалности као и критике и самокритике, кроз организацију мини семинара на нивоу класе, где се ученик ставља у улогу предавача (подела искустава са вршњацима).
- Развијање самосталности при решавању озбиљнијих техничких и тонских проблема, уз стручну консултацију и надзор наставника. Такође, повезивање са другим наставницима истог инструмента ради дељења искуства (како ученик и наставник, тако и наставник и наставник). Самосталност при вежбању са клавиром без присуства наставника.
- Рад на развијању самосталне музичке фантазије указивањем на аналогije међу уметничким вредностима дела из разних области уметничког изражавања (књижевности, сликарства, вајарства, архитектуре...), упоређивањем, изградњом способности увиђања и подстицајним разговорима (поједностављеног садржаја,

примереног учениковом узрасту) на теме из области музичке естетике. Продубљивање самосталности при вежбању.

- Детаљан рад на објашњавању успешног учења напамет, кроз сопствено искуство наставника и употреба разних техника.
- Мотивисање ученика за даљи наставак школовања.

Начин оставривања циљева: Кроз комаде, етиде и тонске вежбе, које морају бити дуже и сложеније, техника се подиже на виши ниво. Ученик познаје део грифова треће октаве. Свирају се различите артикулације. Рад на оспособљавању ученика за што квалитетније и самостално вежбање.

Провера знања: Подразумева се пажљива и свеобухватна анализа стеченог знања и мотивисаности ученика током четворогодишњег музичког образовања као предуслова за евентуалан наставак музичког школовања. У току првог и другог полугодишта организује се по једна смотра са извђењем дела која су предвиђена планом и програмом. Обавезна су два јавна наступа, а на крају школске године организује се годишњи испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Програм испита: једна дурска и једна молска лествица, две етиде различитог карактера, једна композиција уз пратњу клавира, напамет. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: четири дурске и четири молске лествице, петнаест етида, три композиције по слободном избору.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- препознаје све музичке ознаке у оквиру композиције.
- разуме и примењује све артикулације у свирању
- чита са листа једноставне композиције

Концептуално знање

- разуме и критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност и емоционални утицај
- анализира композиције (назив и врста, облик, темпо, карактер)

Процедурално знање

- изводи једноставне украсе, горњи и доњи предудар
- дискутује о својим јавним наступима, о евентуалним техничким проблемима.
- анализира интерпретацију композиције које свира.

Метакогнитивно знање

- анализира и опажа музичке симболе у оквиру композиције.

- Тумачи и разматра своје музичке наступе.
- Објашњава своје личне стратегије при учењу и слушању музике.

V РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Развијање креативности и индивидуалности као и критике и самокритике, кроз организацију мини семинара на нивоу класе, где се ученик ставља у улогу предавача (подела искустава са вршњацима).
- Развијање самосталности при решавању озбиљнијих техничких и тонских проблема, уз стручну консултацију и надзор наставника. Такође, повезивање са другим наставницима истог инструмента ради дељења искуства (како ученик и наставник, тако и наставник и наставник). Самосталност при вежбању са клавиром
- Рад на развијању самосталне музичке фантазије указивањем на аналогije међу уметничким вредностима дела из разних области уметничког изражавања (књижевности, сликарства, вајарства, архитектуре...), упоређивањем, изградњом способности увиђања и подстицајним разговорима (поједностављеног садржаја, примереног учениковом узрасту) на теме из области музичке естетике. Продубљивање самосталности при вежбању. Детаљан рад на објашњавању успешног учења напамет, кроз сопствено искуство наставника и употреба разних техника.

Начин остваривања циљева: Анализирањем проблема који се јаве и изналажењем начина на који се они могу решити, подстицати да они сами дођу до закључка. Подсећати стално да кроз композиције треба пазити на темпо, квалитет тона, динамику, боју, агогику, односно на целокупан музички израз. Рад на орнаментима. Кроз наставниково и искуство других ученику представити како би изгледао наставак школовања.

Провера знања: Подразумева се пажљива и свеобухватна анализа стеченог знања и мотивисаности ученика током музичког образовања као предуслова за евентуалан наставак музичког школовања. У току првог или другог полугодишта организује се смотра са извђењем дела која су предвиђена планом и програмом. Обавезна су два јавна наступа, а на крају школске године организује се годишњи испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Програм смотре: дурска и молска лествица са трозвуком, доминантним и умањеним септакордом, разложено и једна етида. Програм испита: дурска и молска лествица са трозвуком, доминантним и умањеним септакордом, разложено; две етиде различитог карактера; композиција уз пратњу клавира, напамет. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: четири дурске и четири молске лествице (до пет предзнака), са тоничним трозвучима, разложено у различитим артикулацијама, у обиму

три октаве, у осминама и лаганим шеснаестинама. Петнаест етида; три композиције по слободном избору.

ИСХОДИ УЧЕЊА ПЕТИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- познаје основне карактеристике музичких епоха
- препознаје музичко фразирање код другог извођача.
- разуме везу између анализе облика и интерпретације дела
- препознаје и примењује елементе нотног писма и самостално чита нотни текст

Концептуално знање

- самостално вежба поштујући процедуру
- анализира стечено знање из основа музичке писмености са техничким процедурама на инструменту

Процедурално знање

- изводи композиције и одговарајућа изражајна средства да би исказао различите емоције.
- дискутује о евентуалним техничким проблемима.
- анализира и критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност.

Метакогнитивно знање

- Разуме и аргументовано образлаже музичку фантазију и естетику
- Тумачи и разматра учешћање на јавним наступима.
- Објашњава своје личне стратегије при учењу и слушању музике.

VI РАЗРЕД

(2 часа недељно, 66 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Развијање креативности и индивидуалности као и критике и самокритике, кроз организацију мини семинара на нивоу класе, где се ученик ставља у улогу предавача (подела искустава са вршњацима).
- Развијање самосталности при решавању озбиљнијих техничких и тонских проблема, уз стручну консултацију и надзор наставника. Такође, 100 повезивање са другим наставницима истог инструмента ради дељења искуства (како ученик и наставник, тако и наставник и наставник). Самосталност при вежбању са клавиром.
- Рад на развијању самосталне музичке фантазије указивањем на аналогije међу уметничким вредностима дела из разних области уметничког изражавања

(књижевности, сликарства, вајарства, архитектуре...), упоређивањем, изградњом способности увиђања и подстицајним разговорима (поједностављеног садржаја, примереног учениковом узрасту) на теме из области музичке естетике. Продубљивање самосталности при вежбању.

- Детаљан рад на објашњавању успешног учења напамет, кроз сопствено искуство наставника и употреба разних техника.
- Мотивисање ученика за даљи наставак школовања.

Начин остваривања циљева: Анализирањем проблема који се јаве и изналажењем начина на који се они могу решити, подстицати да они сами дођу до закључка. Подсећати стално да кроз композиције треба пазити на темпо, квалитет тона, динамику, боју, агогику, односно на целокупан музички израз. Рад на орнаментима. Кроз наставничково и искуство других ученику представити како би изгледао наставак школовања.

Провера знања: Подразумева се пажљива и свеобухватна анализа стеченог знања и мотивисаности ученика током музичког образовања као предуслова за евентуалан наставак музичког школовања. У току првог или другог полугодишта организује се смотра са извђењем дела која су предвиђена планом и програмом. Обавезна су два јавна наступа, а на крају школске године организује се годишњи испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Програм смотре: дурска и молска лествица са трозвуком, доминантним и умањеним септакордом, разложено и једна етида. Програм испита: једна дурска и једна молска лествица са трозвуком, доминантним и умањеним септакордом, разложено, две етиде различитог карактера, једна композиција уз пратњу клавира, напамет. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: десет лествица сви тоналитети (пет дурских и пет молских) са трозвучима, доминантним и умањеним септакордима, у различитим артикулацијама, у обиму три октаве у шеснаестинама. Петнаест етида; три композиције по слободном избору.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- разуме и примењује све основне музичке елементе (ритам, артикулацију, агогику, прсторед...)
- анализира нотни текст.
- изражава сопствени стил свирања.
- прилагођава се у тимском свирању.

Концептуално знање

- резимира и аргументује своја запажања.
- констатује и примењује знања из теорије музике и солфеђа.

- анализира одслушано музичко дело.
- дискутује и објашњава основне музичке појмове

Процедурално знање

- рашчлањује и решава све евентуалне техничке проблеме.
- излаже композиције напамет од почетка до краја.
- анализира дозивљено слушање и интерпретацију композиције које свира.

Метакогнитивно знање

- самостално трага за поставком композиције.
- тумачи и разматра своје музичке наступе.
- објашњава своје личне стратегије приучењу и слушању музике

ХОРНА

I РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Приоритет сваког наставника класичног инструмента треба да буде да ученик развије љубав према инструменту и мотивацију за редовно вежбање.
- Увођење ученика у основе класичне музике (уопштено, кроз машту и причу).
- Музичко описмењавање. У складу са тим, као и зависно од инструмента који изабере, ученика треба оспособити да правилно користи и одржава инструмент.
- Оспособљавање за свирање напамет као и правилно вежбање (препознавање проблема и како га успешно решити).
- Кроз рад одређених вежби, постизање што квалитетнијег тона, усклађивање рада језика и прстију.
- Правилна поставка усника.
- Савлађивање основних појмова мелодике, ритма и динамике.
- Оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ.

Начин остваривања циљева: У складу са индивидуалним анатомским, психо-физичким и уметничким могућностима ученика тежи се ка основама технике и музичких термина. На почетку ученик ради вежбе дисања да би формирао правилан начин дисања. Редовно издржававање тонова ради постизања што квалитетнијег и стабилнијег тона. Вежбање техничких етида да би се ученик оспособио за свирање скала и комада. Скале се свирају кроз једну и две октаве. Познавање тонова у малој, првој и другој октави.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Обавезна су два јавна наступа, а на крају школске године организује се смотре са извођењем дела која су

предвиђена планом и програмом Програм смотре (на крају школске године): Ге-дур лествица, једна етида или краћа композиција одређених техничких захтева. Смотра у I разреду не подлеже нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: вежбе, етиде и комади сличног садржаја и тежине, прилагођени узрасту почетника

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ПРВИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- Ученик познаје карактеристике кларинета (делове инструмента и која је њихова функција)
- Ученик познаје елементе нотног система (ноте солмизацијом и абecedом у виолинском кључу, разликује и тачно препознаје различите нотне вредности и најједноставније ритмичке фигуре);
- Ученик познаје основне музичке ознаке (виолински кључ, знаци за понављање, основне динамичке ознаке).

Концептуално знање

- Ученик повезује знање стечено на солфеђу (ноте у малој, првој и другој октави као и ритам)
- Разуме обрађене ритмичке фигуре урађене кроз композиције

Процедурално знање

- Ученик уме да изведе одговарајуће техничке елементе свирања на хорни;
- Разуме и примењује методе код самосталног вежбања;
- Свира научени нотни текст напамет, уме самостално да учи.

Метакогнитивно знање

- Ученик уме да процени колико је научио
- Ученик током свирања уме да искаже своје мишљење.
- Ученик зна да контролише извођење композиције

II РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Наставак развијања љубави према класичној музици и мотивације за свирањем и вежбањем инструмента.
- Правилна поставка и држање инструмента, контрола тона и техника дисања, наставник треба веома стрпљиво да објашњава и да узме у обзир и психо-физичке предиспозиције детета.

- Наставак рада на динамичком нијансирању као и упознавање са контролом тона током свирања.
- Припрема за јавне наступе и упознавање са свирањем и правилом понашања на јавним наступима (однос према публици).
- Развијање сопствене креативности, помоћ при учењу самосталног вежбања као и правилног и ефективног коришћења времена за вежбање.
- Детаљнији рад на појмовима мелодике, динамике и ритма.
- Помоћ при одабиру и коришћењу музичке литературе, слушању музике и избору осталих извора за унапређење музичког образовања.
- Оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ.

Начин остваривања циљева: Кроз комаде, етиде и тонске вежбе, које морају бити дуже и сложеније, техника се подиже на виши ниво. Свирају се различите артикулације (легато, стакато, портато). Рад на оспособљавању ученика за што квалитетније и самостално вежбање.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Обавезна су два јавна наступа, а на крају школске године организује се годишњи испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Програм смотре у првом полугодишту: једна лествица, трозвук, једна етида. Програм смотре у другом полугодишту: једна лествица, трозвук, једна етида, једна композиције, по слободном избору, напамет. Сморе не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: две дурске скале, са тоничним трозвучима. Двадесетпет етида, три комада уз клавирску пратњу

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ДРУГИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- Проширивање опсега тонова.
- Чита нови једноставан нотни текст и проналази тонове задате композиције.
- Разликује основне динамичке контрасте и примењује их.

Концептуално знање

- Разуме и примењује основне музичке појмове (ноте, ритам, репетицију...)
- Реализује основне начине извођења композиција (динамика, агогика, артикулација..)
- Примењује самостално бројање у циљу постизања метрички тачног и ритмичног свирања

Процедурално знање

- Изводи композиције напамет.
- Демонстрира правилан начин свирања (течно и чисто)

Метакогнитивно знање

- Анализира и опажа музичке симболе у оквиру композиције.
- Тумачи и разматра своје музичке наступе.
- Учествује на јавним наступима у школи и ван ње.

III РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Даље развијање љубави према класичној музици и музицирању, како самостално тако и у оквиру групе ученика (камерна музика). Наставник треба да се фокусира на мање саставе (дуо).
- Наставак самосталне контроле тона у току вежбања и развијање слуха за самостално штимовање.
- Постепено упознавање различитих стилова музике, вежбање орнамената и трилера по законима специфичних стилова. Даљи рад на значају и лепоти правилне стилске интерпретације периодичних дела.
- Интезивни рад на осамостаљивању ученика за вежбање и јавно свирање.
- Упућивање ученика на посећивање квалитетних и едукативних концерата и читања књига, ради изградње целокупне уметничке личности и развијања самосталног мишљења.

Начин остваривања циљева: Кроз наставничково свирање створити слику код ученика о квалитетном тону. Детаљан рад на синхронизацији језика са прстима. Рад на разликовању стилских епоха.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Обавезна су два јавна наступа током школске године, а на крају школске године организује се годишњи испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Програм смотре у првом полугодишту: дурска и молска скала са трозвуком, једна етида. Програм испита (изводи се напамет): једна дурска и једна молска скала са тоничним квинтакордом и обртајима, једна етида, један комад уз клавирску пратњу. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: Три дурске и једна молска склала са трозвуком, тридесет етида, четири комада уз клавирску пратњу. Лествице у оквиру савладаног тонског опсега.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- Препознаје све музичке ознаке у оквиру композиције.
- Разуме и примењује ознаке за темпо.
- Разликује динамичке контрасте.

Концептуално знање

- Разуме и примењује појмове из теорије музике (ноте, ритам, тоналитет, интервали...)
- Реализује начине извођења композиција (динамика, агогика, артикулација...)
- Анализира одслушано музичко дело.
- Примењује знање музичких појмова из солфеђа.

Процедурално знање

- Изводи композиције напамет.
- Дискутује о евентуалним техничким проблемима.
- Анализира дозивљено слушање и интерпретацију композиције које свира.

Метакогнитивно знање

- Анализира и опажа музичке симболе у оквиру композиције.
- Тумачи и разматра своје музичке наступе.
- Објашњава своје личне стратегије приучењу и слушању музике

IV РАЗРЕД **(2 часа недељно, 70 часова годишње)**

Циљеви и задаци:

- Развијање самосталности при решавању озбиљнијих техничких и тонских проблема, уз стручну консултацију и надзор наставника. Такође, повезивање са другим наставницима истог инструмента ради дељења искуства (како ученик и наставник, тако и наставник и наставник).
- Самосталност при вежбању са клавиром без присуства наставника.
- Рад на развијању самосталне музичке фантазије указивањем на аналогije међу уметничким вредностима дела из разних области уметничког изражавања (књижевности, сликарства, вајарства, архитектуре...), упоређивањем, изградњом способности увиђања и подстицајним разговорима (поједностављеног садржаја, примереног учениковом узрасту) на теме из области музичке естетике.
- Продубљивање самосталности при вежбању.
- Детаљан рад на објашњавању успешног учења напамет, кроз сопствено искуство наставника и употреба разних техника.
- Мотивисање ученика за даљи наставак школовања.

Начин остваривања циљева: Анализирањем проблема који се јаве и изналажењем начина на који се они могу решити, подстицати да они сами дођу до закључка. Подсећати стално да кроз композиције треба пазити на темпо, квалитет тона,

динамику, боју, агогику, односно на целокупан музички израз. Рад на орнаментима. Кроз наставничково и искуство других ученику представити како би изгледао наставак школовања.

Провера знања: Подразумева се пажљива и свеобухватна анализа стеченог знања и мотивисаности ученика током четворогодишњег музичког образовања као предуслова за евентуалан наставак музичког школовања. У току првог и другог полугодишта организује се по једна смотра са извђењем дела која су предвиђена планом и програмом. Обавезна су два јавна наступа, а на крају школске године организује се годишњи испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Програм смотре у првом полугодишту: дурска и молска скала са трозвуком, једна етида. Програм испита: једна дурска и једна молска скала са тоничним квинтакордом и обртајима (напамет), две етиде, један комад уз клавирску пратњу, напамет. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: Дурске скале до три предзнака, молске са једним, са тоничним трозвучима, у оквиру савладаног тонског опсега у различитим артикулацијама. Техничке вежбе, тридесетпет етида, пет комада уз клавирску пратњу.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- Препознаје све музичке ознаке у оквиру композиције.
- Разуме и примењује све артикулације у свирању
- Чита са листа једноставне композиције

Концептуално знање

- Разуме и критички вреднује изведене композиције у односу на техничку
- припремљеност и емоционални утицај
- Анализира композиције (назив и врста, облик, темпо, карактер)

Процедурално знање

- Изводи једноставне украсе, горњи и доњи предудар
- Дискутује о својим јавним наступима, о евентуалним техничким проблемима.
- Анализира интерпретацију композиције које свира.

Метакогнитивно знање

- Анализира и опажа музичке симболе у оквиру композиције.
- Тумачи и разматра своје музичке наступе.
- Објашњава своје личне стратегије при учењу и слушању музике

V РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Развијање креативности и индивидуалности као и критике и самокритике, кроз организацију мини семинара на нивоу класе, где се ученик ставља у улогу предавача (подела искустава са вршњацима).
- Развијање самосталности при решавању озбиљнијих техничких и тонских проблема, уз стручну консултацију и надзор наставника. Такође, повезивање са другим наставницима истог инструмента ради дељења искуства (како ученик и наставник, тако и наставник и наставник).
- Самосталност при вежбању са клавиром
- Рад на развијању самосталне музичке фантазије указивањем на аналогije међу уметничким вредностима дела из разних области уметничког изражавања (књижевности, сликарства, вајарства, архитектуре...), упоређивањем, изградњом способности увиђања и подстицајним разговорима (поједностављеног садржаја, примереног учениковом узрасту) на теме из области музичке естетике.
- Продубљивање самосталности при вежбању.
- Детаљан рад на објашњавању успешног учења напамет, кроз сопствено искуство наставника и употреба разних техника.

Начин остваривања циљева: Анализирањем проблема који се јаве и изналажењем начина на који се они могу решити, подстицати да они сами дођу до закључка. Подсећати стално да кроз композиције треба пазити на темпо, квалитет тона, динамику, боју, агогику, односно на целокупан музички израз. Рад на орнаментима. Кроз наставничково и искуство других ученику представити како би изгледао наставак школовања.

Провера знања: Подразумева се пажљива и свеобухватна анализа стеченог знања и мотивисаности ученика током шестогодишњег музичког образовања као предуслова за евентуалан наставак музичког школовања. У току првог и другог полугодишта организује се по једна смотра са извђењем дела која су предвиђена планом и програмом. Обавезна су два јавна наступа, а на крају школске године организује се годишњи испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Програм смотре у првом полугодишту: дурска и молска лествица са трозвуком, доминантним и умањеним септакордом, разложено и једна етида. Програм испита: једна дурска и једна молска скала са тоничним квинтакордом и обртајима (напамет), две етиде различитог карактера, један комад уз клавирску пратњу, напамет. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: дурске лествице до пет предзнака, молске до три предзнака, са трозвучима разложено у различитим артикулацијама, у обиму три октаве, у осминама. Техничке вежбе, тридесетпет етида, шест комада уз клавирску пратњу.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ПЕТИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- Познаје основне карактеристике музичких епоха

- Препознаје музичко фразирање код другог извођача.
- Разуме везу између анализе облика и интерпретације дела
- Препознаје и примењује елементе нотног писма и самостално чита нотни текст

Концептуално знање

- Самостално вежба поштујући процедуру
- Анализира стечено знање из основа музичке писмености са техничким процедурама на инструменту

Процедурално знање

- Изводи композиције и одговарајућа изражајна средства да би исказао различите емоције.
- Дискутује о евентуалним техничким проблемима.
- Анализира и критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност.

Метакогнитивно знање

- Разуме и аргументовано образлаже музичку фантазију и естетику
- Тумачи и разматра учествовање на јавним наступима.
- Објашњава своје личне стратегије при учењу и слушању музике.

VI РАЗРЕД

(2 часа недељно, 66 годишње)

Циљеви и задаци:

- Развијање креативности и индивидуалности као и критике и самокритике, кроз организацију мини семинара на нивоу класе, где се ученик ставља у улогу предавача (подела искустава са вршњацима).
- Развијање самосталности при решавању озбиљнијих техничких и тонских проблема, уз стручну консултацију и надзор наставника. Такође, повезивање са другим наставницима истог инструмента ради дељења искуства (како ученик и наставник, тако и наставник и наставник).
- Самосталност при вежбању са клавиром.
- Рад на развијању самосталне музичке фантазије указивањем на аналогije међу уметничким вредностима дела из разних области уметничког изражавања (књижевности, сликарства, вајарства, архитектуре...), упоређивањем, изградњом способности увиђања и подстицајним разговорима (поједностављеног садржаја, примереног учениковом узрасту) на теме из области музичке естетике.
- Продубљивање самосталности при вежбању.
- Детаљан рад на објашњавању успешног учења напамет, кроз сопствено искуство наставника и употреба разних техника.
- Мотивисање ученика за даљи наставак школовања.

Начин остваривања циљева: Анализирањем проблема који се јаве и изналажењем начина на који се они могу решити, подстицати да они сами дођу до закључка. Подсећати стално да кроз композиције треба пазити на темпо, квалитет тона, динамику, боју, агогику, односно на целокупан музички израз. Рад на орнаментима. Кроз наставничково и искуство других ученику представити како би изгледао наставак школовања.

Провера знања: Подразумева се пажљива и свеобухватна анализа стеченог знања и мотивисаности ученика током шестогодишњег музичког образовања као предуслова за евентуалан наставак музичког школовања. У току првог и другог полугодишта организује се по једна смотра са извђењем дела која су предвиђена планом и програмом. Обавезна су два јавна наступа, а на крају школске године организује се годишњи испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Програм испита (изводи се напамет): једна дурска и једна молска склала са тоничним квинтакордом и обртајима, етиде различитог карактера, један комад уз клавирску пратњу. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: све дурске и молске скале са трозвучима, у осминама. Техничке вежбе, тридесетпет етида, шест комада сличног садржаја, уз клавирску пратњу.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- Разуме и примењује све основне музичке елементе (ритам, артикулацију, агогику, прсторед...)
- Анализира нотни текст.
- Изражава сопствени стил свирања.
- Прилагођава се у тимском свирању.

Концептуално знање

- Резимира и аргументује своја запажања.
- Примењује знања из теорије музике и солфеђа.
- Анализира одслушано музичко дело.
- Дискутује и објашњава основне музичке појмове.

Процедурално знање

- Рашчлањује и решава све евентуалне техничке проблеме.
- Излаже композиције напамет од почетка до краја.
- Анализира дозивљено слушање и интерпретацију композиције које свира.

Метакогнитивно знање

- Самостално трага за поставком композиције.
- Тумачи и разматра своје музичке наступе.

- Објашњава своје личне стратегије приучењу и слушању музике

ТРУБА

I РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Успостављање међусобног поверења између наставника и ученика.
- Усвајање основних елемената музичке писмености.
- Овладавање основном техником зујања на уснику и добијања тона на труби.
- Упознавање ђака са основним деловима инструмента, правилним стајањем и правилним дисањем.
- Свирање тонова стакато и легато техником.
- Савладавање најмање једне лествице.
- Захтеви за најједноставнијим динамичким контрастима и најједноставнијим променама боје

Начин остваривања циљева: У складу са индивидуалним анатомским, психо-физичким и уметничким могућностима ученика тежи се ка основама технике и музичких термина. Свирање дугих тонова ради устаљивања стабилне интонације. Рад на динамици кроз веома једноставне композиције, све у покушају да се оствари једноставан музички израз на коме треба инсистирати од почетка

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Током године обавезна су два јавна наступа, а на крају године обавезна је смотра са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Програм смотре (на крају школске године): једна лествица са тоничним трозвуком; две етиде; један комад уз пратњу клавира напамет. Смотре у I разреду не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: једна једнооктавна лествица са тоничним трозвуком у половинама; двадесет етида; два комада уз клавирску пратњу.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ПРВИ РАЗРЕД

Чињенично знање

- Ученик познаје карактеристике трубе (делове инструмента и која је њихова функција)
- Ученик познаје елементе нотног система (ноте солмизацијом и абецедом у виолинском кључу, разликује и тачно препознаје различите нотне вредности и најједноставније ритмичке фигуре);

- Ученик познаје основне музичке ознаке (виолински кључ, знаци за понављање, основне динамичке ознаке.).

Концептуално знање

- Ученик зна да одсвира оба начина свирања (легато и стакато)
- Ученик повезује знање стечено на солфеђу (ноте у првој октави као и ритам)
- разуме обрађене ритмичке фигуре урађене кроз композиције

Процедурално знање

- Ученик уме да изведе одговарајуће техничке елементе свирања на труби, кроз свирање етида и лествица;
- Разуме и примењује методе код самосталног вежбања;
- Свира научени нотни текст напамет, уме самостално да учи.

Метакогнитивно знање

- Ученик уме да процени колико је научио
- Ученик током свирања уме да искаже своје мишљење.
- Ученик зна да контролише извођење композиције

II РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Даље учвршћивање техничких елемената научених у I разреду.
- Комплетно упознавање нота, проширивање опсега до e2
- Савладавање основних дурских и молских лествица до два предзнака
- Поставка са дисајним вежбама.
- Наставак тежње за постицањем музичког израза.
- Једноставно објашњење најосновнијих елемената музичке форме.
- Усмеравање ученика за самостално бављење инструментом.

Начин остваривања циљева: Кроз комаде, етиде и вежбе које морају бити дуже и сложеније техника се подиже на виши ниво. Свирање лествица без проблема у интонацији и пуним тоном. Примена адекватних композиција, техничких вежби, које омогућавају припрему комплекснијих етида. Опширније и детаљније радити на динамици (форте, фортисимо, пијано, пијанисимо) и артикулацији тона (стакато, портато, легато). Увођење писање музичког дневника код куће

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Током године обавезна су два јавна наступа, а на крају године обавезна је смотра са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Програм смотре у првом полугодишту: једна лествица, једна етида. Програм смотре у другом полугодишту: једна лествица, једна

етида, један комад уз клавирску пратњу, напамет. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: две дурске лествице, двадесетпет етида, три комада уз клавирску пратњу.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ДРУГИ РАЗРЕД

Чињенично знање

- Ученик зна да чита ноте од малог г до е2.
- Употребљава различите артикулације свирања.
- Чита нови једноставан нотни текст и проналази тонове задате композиције.
- Разликује основне динамичке контрасте и примењује их.

Концептуално знање

- Разуме и примењује основне музичке појмове (ноте, ритам, репетицију..)
- Реализује основне начине извођења композиција(динамика, агогика, артикулација..)
- Примењује самостално бројање у циљу постизања метрички тачног и ритмичног свирања

Процедурално знање

- Изводи композиције напамет.
- Демонстрира правилан начин свирања (течно и чисто)
- Свирањем у дуу примењује принцип узајамног слушања

Метакогнитивно знање

- Анализира и опажа музичке симболе у оквиру композиције.
- Тумачи и разматра своје музичке наступе.
- Учествује на јавним наступима у школи и ван ње.

III РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Проширивање опсега свирања до ф2.
- Увођење лествица са три до четири предзнака.
- Свирање лествичних интервала у спором темпу.
- Даље развијање љубави према класичној музици и музицирању, како самостално тако и у оквиру групе ученика (камерна музика). Наставник треба да се фокусира на мање саставе (дуа).
- Једноставна анализа композиција.
- Овладавање специфичним ознакама везаним за инструмент.

Начин остваривања циљева: Интезивни рад на осамостаљивању ученика за вежбање и јавно свирање. Упознавање са издржавањем тонова ради проширивања опсега.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Обавезна су два јавна наступа, а на крају школске године организује се годишњи испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Програм смотре у првом полугодишту: лествице до четири предзнака, једна етида. Програм испита: једна дурска скала са тоничним трозвуком (напамет); две етиде; један комада уз клавирску пратњу, напамет. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: три дурске лествице; тридесет етида; четири комада.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД

Чињенично знање

- Индетификује музичке симболе и делове инструмента
- Препознаје све музичке ознаке у оквиру композиције.
- Разуме и примењује ознаке за темпо.
- Разликује динамичке контрасте.

Концептуално знање

- Разуме и примењује појмове из теорије музике (ноте, ритам, тоналитет, интервали...)
- Реализује начине извођења композиција (динамика, агогика, артикулација...)
- Анализира одслушано музичко дело.
- Примењује знање музичких појмова из солфеђа.

Процедурално знање

- Изводи композиције напамет.
- Дискутује о евентуалним техничким проблемима.
- Анализира дозивљено слушање и интерпретацију композиције које свира.

Метакогнитивно знање

- Анализира и опажа музичке симболе у оквиру композиције.
- Тумачи и разматра своје музичке наступе.
- Објашњава своје личне стратегије приучењу и слушању музике.

IV РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Даље употпуњавање и развијање способности ученика у оквиру садржаја програма.
- Поставка легато технике за леву руку.
- Даљи рад и усавршавање двооктавних лествица и интервала.
- Даље усавршавање арпеђа десне руке.
- Упознавање девете позиције.
- Упознавање са једноставним украсима.
- Увођење ознака карактера.
- Инсистирање на потпуној контроли ритма и темпа.
- Инсистирање на музичком изразу.
- Објашњење и употреба агогике.
- Оспособљавање ученика за самосталан рад.
- Увођење читање с листа.

Начин остваривања циљева: Анализирањем проблема који се јаве и изналажењем начина на који се они могу решити, подстицати да они сами дођу до закључка. Препуштати ученику да сам пише прстореле леве и десне руке. Техничким вежбама обогатити тонове горњим и доњим предударима. Кроз наставничково свирање и објашњавање долазити до тачне агогике и темпа. Читати врло једноставне композиције са којима се први пут сусреће

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања Током године обавезна су два јавна наступа и годишњи испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Сматра на крају првог или другог полугодишта се одржава у складу са договором на стручном већу предмета. Програм смотре у првом полугодишту: лествица са каденцом и интервалима (једна врста), једна етида. Програм испита: једна дурска лесрвица са тоничним квинтакордом (напамет); две етиде различитог карактера; један комада уз клавирску пратњу, напамет. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: четири лествице; четири етиде; три комада.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

Чињенично знање

- Индетификује ноте закључно са деветом позицијом уз помоћ наставника или самостално
- Препознаје све музичке ознаке у оквиру композиције.
- Разуме и примењује легато у свирању
- Чита са листа једноставне композиције

Концептуално знање

- Разуме и критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност и емоционални утицај

- Реализује технику арпеђа
- Анализира композиције (назив и врста, облик, темпо, карактер)
- Примењује елементе полифоније у извођењу

Процедурално знање

- Изводи једноставне украсе, горњи и доњи предудар
- Дискутује о својим јавним наступима, о евентуалним техничким проблемима.
- Анализира интерпретацију композиције које свира.

Метакогнитивно знање

- Анализира и опажа музичке симболе у оквиру композиције.
- Тумачи и разматра своје музичке наступе.
- Објашњава своје личне стратегије при учењу и слушању музике.

V РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Развијање креативности и индивидуалности као и критике и самокритике, кроз организацију мини семинара на нивоу класе, где се ученик ставља у улогу предавача (подела искустава са вршњацима).
- Даљи рад на украсима.
- Рад на артикулацији и детаљна контрола трајања тонова.
- Развијање самосталности при решавању озбиљнијих техничких и тонских проблема, уз стручну консултацију и надзор наставника. Такође, повезивање са другим наставницима истог инструмента ради дељења искуства.
- Самосталност при вежбању са клавиром без присуства наставника.
- Даљи рад на читању с листа у једноставнијим примерима.
- Проширивање репертоара.

Начин остваривања циљева: Увођењем ренесансне, барокне или модерне композиције уз упознавање карактеристика стила. Издвајањем мелодијских линија као јединке, обраћати пажњу на сваки тон.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка детета, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Током године обавезна су два јавна наступа и годишњи испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Смотра на крају првог или другог полугодишта се одржава у складу са договором на стручном већу предмета. Програм смотре: лествице до пет предзнака једна етида. Програм испита: једна дурска и једна молска скала са тоничним квинтакордом и обртајима (напамет); две етиде различитог карактера; један комад уз клавирску пратњу, напамет. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: дурске и молске лествице до пет предзнака, тридесетпет етида, шест комада уз клавирску пратњу.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ПЕТИ РАЗРЕД

Чињенично знање

- Познаје основне карактеристике музичких епоха
- Препознаје музичко фразирање код другог извођача.
- Разуме везу између анализе облика и интерпретације дела
- Препознаје и примењује елементе нотног писма и самостално чита нотни текст

Концептуално знање

- Разуме и примењује стилске карактеристике у свирању
- Самостално вежба поштујући процедуру
- Анализира стечено знање из основа музичке писмености са техничким процедурама на инструменту

Процедурално знање

- Изводи композиције и одговарајућа изражајна средства да би исказао различите емоције.
- Дискутује о евентуалним техничким проблемима.
- Анализира и критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност.

Метакогнитивно знање

- Разуме и аргументовано образлаже музичку фантазију и естетику
- Тумачи и разматра учествовање на јавним наступима.
- Објашњава своје личне стратегије при учењу и слушању музике

VI РАЗРЕД

(2 часа недељно, 66 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Даљи рад на комплетном музичком усавршавању.
- Рад на развијању самосталне музичке фантазије указивањем на аналогije међу уметничким вредностима дела из разних области уметничког изражавања (књижевности, сликарства, вајарства, архитектуре...), упоређивањем, изградњом способности увиђања и подстицајним разговорима (поједностављеног садржаја, примереног учениковом узрасту) на теме из области музичке естетике. Продубљивање самосталности при вежбању.
- Извођење свих украса.
- Рад на штимовању инструмента.
- Развијање способности уочавања хармонских промена у току свирања.
- Детаљан рад на објашњавању успешног учења напамет, кроз сопствено искуство наставника и употреба разних техника.

- Оспособљавање ученика за наставак школовања

Начин остваривање циљева: Подсећати стално да кроз композиције треба пазити на темпо, квалитет тона, динамику, боју, агогику, односно на целокупан музички израз. Рад на украсима као што су предудар, трилер и др. Давати много више слободе ученику у свим сегментима извођења композиција као и у одабиру истих.

Провера знања: Подразумева се пажљива и свеобухватна анализа стеченог знања и мотивисаности ученика током шестогодишњег музичког образовања као предуслова за евентуалан наставак музичког школовања. Током године обавезна су два јавна наступа и годишњи испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Смотра на крају првог или другог полугодишта се одржава у складу са договором на стручном већу предмета. Програм испита: једна дурска и једна молска скала са тонићним квинтакордом и обртајима (напамет), две етиде различитог карактера, две композиције уз клавирску пратњу, различитог карактера, једна напамет.

Обавезни минимум програма: све дурске и молске лествице са трозвучима, тридесетпет етида, шест комада уз клавирску пратњу.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ШЕТИ РАЗРЕД

Чињенично стање

- Разуме и примењује све основне музичке елементе (ритам, артикулацију, агогику ...)
- Анализира нотни текст.
- Изражава сопствени стил свирања.
- Прилагођава се у тимском свирању.

Концептуално знање

- Резимира и аргументује своја запажања.
- Констатује и примењује знања из теорије музике и солфеђа.
- Анализира одслушано музичко дело.
- Дискутује и објашњава основне музичке појмове.

Процедурално знање

- Рашчлањује и решава све евентуалне техничке проблеме.
- Излаже композиције напамет од почетка до краја.
- Анализира дозивљено слушање и интерпретацију композиције које свира.

Метакогнитивно знање

- Самостално трага за поставком композиције.
- Тумачи и разматра своје музичке наступе.
- Објашњава своје личне стратегије приучењу и слушању музике

I РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци

Циљ учења предмета Тромбон је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Садржај

- Тромбон, његове карактеристике и делови.
- Добијање тона константним дувањем односно вибрирањем усница.
- Техника зујања на уснику.
- Дуги тонови у целим нотама (средњи регистар) на тромбону.

Исходи

- опише својим речима боју тона инструмента
- правилно стоји и држи инструмент
- правилно дише
- зуји на уснама и уснику, постави усник на усне
- изведе основне тонове у средњем регистру, у целим нотама и половинама
- изведе правилно техничке вежбе које укључују предубавање на једној позицији као и промену позиције
- коригује интонацију уз помоћ наставника
- користи у свирању знање из солфеђа и чита нотни текст у бас кључу препозна основне ознаке за темпо, динамику, понављања итд

Обавезни минимум програма: бе-дур у једној октави, у целим нотама и половинама.,це-дур у једној октави, у целим нотама и половинама.,две песмице,техничке вежбе, етиде и комади сличног садржаја и тежине.

ЛИТЕРАТУРА

- Јан Линдквист: Школа за тронбон
- Бранимир Слокар: Школа за тромбон
- Дубравко Марковић: Мишу, мишићу
- В. А. Моцарт: Абецеда

II РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви

Циљ учења предмета Тромбон је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Садржај

- Контрола држања тела приликом свирања.
- Контрола правилног удисања и издисања ваздуха.
- Зујање на усницама у оквиру квинте.
- Поставка леве руке на цугу.
- Свирање од прве до шесте позиције на тромбону.
- Предувавање тонова на позицији.
- Основни динамички појмови.

Исходи

- правилно стоји и држи инструмент
- правилно дише
- правилно зуји на усницама и уснику у складу са могућностима
- правилно држи цуг
- користи позиције на тромбону
- користи помоћне позиције у одређеном музичком садржају (одређени тоналитети)
- примени легато свирање (како на позицији тако и у мењању позиција)
- свира стакато и тенуто артикулације

Обавезни минимум програма: скале до 2 предзнака са трозвучима, две композиције, техничке вежбе и етиде сличног садржаја и тежине

ЛИТЕРАТУРА

- Слокар: Дневне вежбе
- Слокар: Школа за тенор тромбон
- Сколар: Скале у оквиру једне октаве
- А. Бенчић: Весели тромбон

III РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви

Циљ учења предмета Тромбон је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Садржај

- Начин добијања основних техника свирања на тромбону:
положај језика у стакато и тенуто свирању;
вођење ваздушног стуба у легато свирању (на позицији „натур-легато” или са променом позиције)
 - Ширење горњег и доњег регистра.
 - Егзактно свирање стаката са променом позиција.
 - Синхронизација ваздуха језика и руке.
 - Кориговање интонације.
 - Упознавање са принципом рада клавирских проба.

Исходи

- изведе легато, стакато, тенуто на тромбону
- повеже стечено знање из основа музичке писмености са техничким процедурама на инструменту
- прати координацију у блиским и даљим позицијама (прва – друга, прва – трећа) (прва четврта – прва пета)
- исправи интонацију током свирања самостално, а посебно када свира уз пратњу клавира
- комуницира са корепетитором кроз музику
- критички вреднује свој јавни наступ
- примени план вежбања у договору са наставником
- користи метроном и штим машину
- поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике.

Обавезни минимум програма: четири композиције, све скале до 4 предзнака, трозвучи, интервали, етиде и техничке вежбе из литературе

ЛИТЕРАТУРА

- Слокар: Школа за тенор тромбон
- Арбан: Дневне вежбе
- Шлосберг: Дневне вежбе
- Р. Милер: Дневне вежбе – прва свеска
- Џералд Борднер: Етиде прва свеска
- Јан Линквист: Тобе тромбонс
- Јан Линквист: Лаки комади из прве свеске

IV РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви

Циљ учења предмета Тромбон је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Садржај

- Овладавање лепим тоном у различитим регистрима
- Основно динамичко нијансирање
- Интонација
- Артикулација
- Техничко напредовања ученика
- Свирање у ансамблу

Исходи

- активно учествује у коректури свог тона и извођењу одговарајуће технике свирања на инструменту
- примени различите начине решавања техничких и музичких захтева приликом свирања и вежбања.
- користи знања из области теорије музике и историје приликом интерпретације музичког дела.
- користи ИКТ технологију у стицању знања о композиторима.
- комуницира са корепетитором кроз музику.
- пренесе на публику сопствени емоционални доживљај кроз интерпретацију музичког дела (изражајно свира).
- коригује интонацију у току свирања.
- свира у камерном ансамблу
- користи одговарајућа изражајна средства да би исказао различите емоције
- критички вреднује своју и туђу изведбу композиције на јавним наступима
- учествује на јавним наступима у школи и ван ње
- поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике

Обавезни минимум програма: Четири композиције, све скале до 5 предзнака, трозвучи, интервали, Етиде и техничке вежбе из литературе

ЛИТЕРАТУРА

- Слокар: Школа за тенор тромбон
- Арбан: Дневне вежбе
- Шлосберг: Дневне вежбе
- Р. Милер: Дневне вежбе друга свеска
- Џералд Борднер: Етиде друга свеска
- Јан Линквист: Тобе тромбонс друга свеска
- Јан Линквист: Комади из друге свеске
- Б. Барток: Вече на селу Б. Шоколов: Балада.

У РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви

Циљ учења предмета Тромбон је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Садржај

- Квалитет тона и чиста интонација
- Развој прецизне артикулације
- Ширење регистра
- Правилно фразирање
- Техника глисанда у превазилажењу стајања ваздушног стуба
- Свирање у ансамблу и оркестру

Исходи

- прошири регистар
- користи све артикулације у извођењу и фразирању
- користи знања из области теорије музике и историје приликом интерпретације музичког дела.
- користи глисандо свирање приликом стајања ваздушног стуба
- комуницира са корепетитором кроз музику
- пренесе на публику сопствени емоционални доживљај кроз интерпретацију музичког дела (изражајно свира)
- испољи креативност у реализацији музичке фразе и естетике
- интонативно коригује основне и помоћне позиције (Це 1 повишена трећа позиција, Еф 1 снижена прва, користи ноту ЕФ у шестој позицији у тоналитетима који то изискују)
- свира у камерним ансамблима и у симфонијском оркестру стичући основна знања о раду са диригентом.
- критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност, стилску препознатљивост и емоционални утицај
- учествује на јавним наступима у школи и ван ње
- саветује своје млађе ученике из класе како би требало да се понашају као извођачи и слушаоци на концертима.
- самостално вежба поштујући правила техничких процедура
- контролише интонацију користећи штим машину и слух

Обавезан минимум програма : четири композиције, све дурске и молске скале, трозвучи, интервали, етиде и техничке вежбе из литературе

ЛИТЕРАТУРА

- Б. Слокар: Дневне вежбе
- Шлосберг: Дневне вежбе
- Милер: Школа за тенор тромбон друга свеска
- В. Кризистек: Етиде за тромбон (избор)
- Џералд Борднер: Друга свеска етида
- Р. Клерис: Конкурсна тема
- Р. Клерис: Пријер
- Ј. А. Хасе: Два плеса

VI РАЗРЕД (2 часа недељно, 66 часова годишње)

Циљеви

Циљ учења предмета Тромбон је да код ученика развије интересовање и љубав према инструменту и музици кроз индивидуално музичко искуство којим се подстиче развијање моторичке флексибилности и осетљивости, креативности, естетског сензибилитета, као и оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ и наставак уметничког школовања.

Садржај

- Ширење горњег и доњег регистра.
- Тенор и алт кључ кроз лаке вежбе
- Поређење дела насталих у различитим епохама.
- Естетика фразе и неговање лепог тона и у форте динамици.
- Свирање у ансамблу и свирање оркестарских деоница у складу са могућностима ученика.
- Све дурске и молске лествице у осминама и шеснаестинама по могућности ученика.

Исходи

- шири регистар у складу са правилно постављеном амбажуром
- свира у тенор кључу
- конторлише тон у форте и пијано динамници
- решава проблем флексибилности пређувањима на позицији у спором и брзом темпу
- контролише интонацију
- примени одређана стилска правила која су везана за епоху дела које свира
- комуницира са корепетитором
- пренесе на публику сопствени емоционални доживљај кроз интерпретацију музичког дела (изражајно свира).
- испољи самопоуздање у току јавног наступа

- изражава став о изведеним композиције у односу на техничку припремљеност, стилску препознатљивост и емоционални утицај
- покаже иницијативу у организацији заједничких проба
- изведе лакша оркестарска сола
- самостално вежба

Обавезан минимум програма: четири композиције, све дурске и молске скале, трозвучи, интервали, етиде и техничке вежбе из литературе

ЛИТЕРАТУРА

- Б. Слокар: Дневне вежбе
- Шлосберг: Дневне вежбе
- Р. Милер: Школа за тенор тромбон друга свеска
- Копраш: Свеска број један
- В. Кризистек: Етиде за тромбон (избор)
- Џералд Борднер: Друга свеска етида
- Г. Левин: Песма
- С. Гордон: Ледени брег

УДАРАЉКЕ

І РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Упознавање ученика са карактеристикама инструмената са њиховим коришћењем и одржавањем
- Кроз рад одређених техничких вежби увод у правилну поставку гарда, палица и тела за добошем, тимпанима (два тимпана) и ксилофоном
- Упознавање ученика са начином добијања квалитетног тона на инструменту
- Упознавање ученика са писањем основних распореда руку на тимпанима и мелодијским удараљкама
- Музичко описмењавање као важан корак увођења ученика у музички свет
- Увод у методе за ефикасно вежбање (фокусирање на проблем и успешно решавање)
- Савлађивање основних појмова ритма и динамике
- Оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ

Начин остваривања циљева: У складу са индивидуалним анатомским, психо-физичким и уметничким могућностима ученика тежи се ка томе да се ученику у овом периоду правилно постави гард као главни ослонац за даљи технички прогрес. Такође се велика пажња посвећује квалитету тона, основној координацији и техникама развијања ритма на добошу, ксилофону и тимпанима. Поред тога, кроз вежбе и комаде, у зависности од могућности ученика, учимо и примењујемо основне ритмичке вредности.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Обавезан су два јавна, а на крају школске године организује се смотре са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. **Програм смотре:** по једна етида или комад за сваки инструмент, једна уз пратњу клавира. Композиције за добош и тимпане се изводе из нота, а за мелодијске ударалке напамет. Смотре у I разреду не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: петнаест етида и један комад уз пратњу клавира за добош; четири етиде или комада за тимпане; три етиде или комада за мелодијске ударалке.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ПРВИ РАЗРЕД

Чињенично знање

- Описује својим речима карактеристике добоша, тимпана и мелодијских ударалки и начина добијања тона
- Правилно седи и стоји за инструментом, поставља руке у гард и држи палице не угрожавајући своје здравље, уз корекције наставника
- Свира основне ритмичке вредности
- Самостално свира кратке етиде и комаде за добош, тимпане и ксилофон, соло или уз пратњу клавира
- Поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике
- Користи медије који су на располагању у сврху свог музичког развоја (за слушање музике, гледање концерата итд.)

Концептуално знање

- Примењује основне елементе нотне писмености у свирању и чита нотни текст
- Препознаје основне појмове, ритма и динамике.

Процедурално знање

- Планира своје вежбање уз помоћ наставника
- Свира научени нотни текст
- Оспособљен за јавни наступ

Метакогнитивно знање

- Ученик уме да процени колико је научио

- Ученик током свирања уме да искаже своје мишљење

II РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Наставак развијања љубави према музици и мотивација за свирањем и вежбањем инструмента
- Кроз рад одређених техничких вежби наставак у раду на правилној поставци гарда, палица и тела за добошем, тимпанима(два тимпана) и ксилофоном
- Наставак техничког и ритмичког прогреса ученика, према његовим психо-физичким могућностима
- Наставак рада на тону иструмената
- Наставак рада на писању основних распореда руку на тимпанима и мелодијским ударалкама
- Наставак рада на основним појмова динамике
- Припрема за јавне наступе и упознавање са свирањем и правилом понашања на јавним наступима (однос према публици)
- Упознавање са основним рудиментима који садрже обрађену тематику у зависности од способности ученика
- Упознавање технике засноване на одбитку у зависности од способности ученика.
- Рад на методама за ефикасно вежбање (фокусирање на проблем и успешно решавање)
- Оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ. Обавезна су два јавна наступа током школске године

Начин остваривања циљева: Даљи технички прогрес: наставак рада на гарду, још више обраћамо пажњу на квалитет тона на инструментима, подстичемо ученика да редовним и правилним вежбањем технике повећава своје техничке перформансе. У складу са могућностима ученика настављамо са учењем и применом нових ритмичких фигура. Уводимо појам основних рудимената и технике засноване на одбитку у зависности од способности ученика. Рад на основним динамикама .

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Обавезна су два јавна наступа, а на крају школске године организује се смотра са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. **Програм смотре:** по једна етида или комад за сваки инструмент, једна уз пратњу клавира, једна скала. Композиције за добош и тимпане се изводе из нота, а за мелодијске ударалке напамет. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: петнаест етида и један комад уз пратњу клавира за добош; шест етида или комада за тимпане; четири етиде или комада за мелодијске ударалке.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ДРУГИ РАЗРЕД

Чињенично знање

- Правилно седи и стоји за инструментом, поставља руке у гард и држи палице не угрожавајући своје здравље, уз корекције наставника
- Свира основне ритмичке вредности
- Зна да примени основне елементе нотне писмености и основне ознаке за темпо, динамику и понављање
- Самостално свира кратке етиде и комаде за добош, тимпане и ксилофон, соло или уз пратњу клавира
- Пише распоред руку за тимпане и мелодијске ударалке уз помоћ наставника
- Поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике
- Користи медије који су на располагању у сврху свог музичког развоја (за слушање музике, гледање концерата итд.)

Концептуално знање

- Примењује основне елементе нотне писмености у свирању и чита нотни текст
- Препознаје основне појмове, ритма и динамике

Процедурално знање

- Планира своје вежбање самостално или уз помоћ наставника
- Свира научени нотни текст
- Оспособљен за јавни наступ

Метакогнитивно знање

- Ученик уме да процени колико је научио
- Ученик током свирања уме да искаже своје мишљење

III РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Наставак развијања љубави према музици и мотивација за свирањем и вежбањем инструмента
- Кроз рад одређених техничких вежби наставак у раду на правилној поставци гарда, палица и тела за добошем, тимпанима(два тимпана) и ксилофоном
- Наставак техничког и ритмичког прогреса ученика, према његовим психо-физичким могућностима
- Наставак рада на квалитету тону иструмената(мекано, грубо и сл.)
- Наставак рада на различитим ритмичким нијансама као и рада на правилном и комплекснијем коришћењу ударца из зглоба

- Наставак рада на писању основних распореда руку на тимпанима и мелодијским ударалјкама.
- Наставак рада на основним појмова динамике
- Музичка меморија - неговање и развијање
- Припрема за јавне наступе и упознавање са свирањем и правилом понашања на јавним наступима (односно према публици)
- Упознавање са основним рудиментима који садрже обрађену тематику у зависности од способности ученика
- Упознавање технике засноване на одбитку у зависности од способности ученика
- Рад на методама за ефикасно вежбање (фокусирање на проблем и успешно решавање) као и на развијању сопствене креативности
- Оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ. Обавезна су два јавна наступа током школске године
- Помоћ при коришћењу музичке литературе и слушања музике

Начин остваривања циљева: Наставак рада и техничком прогресу: рад на гарду, још више обраћамо пажњу на квалитет тона на инструментима (мекано, грубо и сл.), подстицамо ученика да редовним и правилним вежбањем технике повећава своје техничке перформансе. Интезивно радимо на развитку и неговању музичке меморије. У складу са могућностима ученика настављамо са учењем и применом нових ритмичких фигура. Рад на упознавању основних рудимената и технике засноване на одбитку у зависности од способности ученика. Наставак рада на основним динамичкама.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Обавезна су два јавна наступа, а на крају школске године организује се годишњи испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. **Програм испита:** по једна етида или комад за сваки инструмент, једна уз пратњу клавира, једна скала. Композиције за добош и тимпане се изводе из нота, а за мелодијске ударалјке напамет.

Обавезни минимум програма: петнаест етида и један комад уз пратњу клавира за добош; шест етида или комада за тимпане, четири етиде или комада за мелодијске ударалјке

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД

Чињенично знање

- Правилно седи и стоји за инструментом, поставља руке у гард и држи палице не угрожавајући своје здравље, уз корекције наставника
- Свира сложеније ритмичке фигуре
- Контролише квалитет тона
- Свира у основним динамичкама (пијано, форте) самостално или уз сугестије наставника

- Самостално свира кратке етиде и комаде за добош, тимпане и ксилофон, соло или уз пратњу клавира
- Пише распоред руку за тимпане и мелодијске ударалке самостално или уз помоћ наставника
- Поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике
- Користи медије који су на располагању у сврху свог музичког развоја (за слушање музике, гледање концерата итд.)

Концептуално знање

- Примењује основне елементе нотне писмености у свирању и чита нотни текст
- Примењује основне елементе ритма и динамике

Процедурално знање

- Планира своје вежбање самостално или уз помоћ наставника
- Свира научени нотни текст
- Оспособљен за јавни наступ

Метакогнитивно знање

- Ученик уме да процени колико је научио
- Ученик током свирања уме да искаже своје мишљење

IV РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Даље развијање љубави према музици и музицирању, како самостално тако и у оквиру оркестра.
- Кроз рад одређених техничких вежби наставак у раду на правилној поставци гарда, палица и тела за добошем, тимпанима (два тимпана) и ксилофоном.
- Наставак техничког и ритмичког прогреса ученика, према његовим психо-физичким могућностима
- Наставак рада на техници заснованој на одбитку у зависности од способности ученика.
- Наставак рада на квалитету тону иструмената (мекано, грубо и сл.)
- Наставак рада на различитим ритмичким нијансама као и рада на правилном и комплекснијем коришћењу ударца из зглоба.
- Наставак рада на писању основних распореда руку на тимпанима и мелодијским ударалкама.
- Наставак рада на основним и комплекснијим појмовима динамике.
- Припрема за јавне наступе и упознавање са свирањем и правилом понашања на јавним наступима (односно према публици).
- Музичка меморија - неговање и развијање.

- Упознавање са основним рудиментима који садрже обрађену тематику у зависности од способности ученика.
- Рад на методама за ефикасно вежбање (фокусирање на проблем и успешно решавање) као и на развијању сопствене креативности
- Оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ. Обавезна су два јавна наступа током школске године.
- Помоћ при коришћењу музичке литературе и слушања музике.

Начин остваривања циљева: У складу са могућностима ученика наставак рада на развијању техничких и тонских способности. Радимо на свирању са одбитком у зависности од способности ученика. Даљи рад на упознавању основних рудимената у зависности од способности ученика. Ученике мотивишемо да слушају себе и да се на тај начин коригују и напредују. Радимо на квалитетном тону и брзини. Радимо на примени стечене технике у нотном материјалу.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Обавезна су два јавна наступа, а на крају школске године организује се годишњи испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Програм испита: по једна етида или комад за сваки инструмент, један комад уз пратњу клавира за инструмент по избору, једна скала. Композиције за добош и тимпане се изводе из нота а за мелодијске ударалјке напамет.

Обавезни минимум програма: петнаест етида и један комад уз пратњу клавира за добош, шест етида или комада за тимпане, четири етиде или комада за мелодијске ударалјке

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

Чињенично знање

- Правилно седи и стоји за инструментом, поставља руке у гард и држи палице не угрожавајући своје здравље, уз корекције наставника
- Свира сложеније ритмичке фигуре
- Контролише квалитет тона
- Изводи динамичко нијансирање
- Свира етиде и комаде за добош, тимпане и ксилофон, соло или уз пратњу клавира
- Примењује основе демфовања тимпана
- Пише распоред руку за тимпане и мелодијске ударалјке
- Поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике
- Користи медије који су на располагању у сврху свог музичког развоја (за слушање музике, слушање концерата итд.)

Концептуално знање

- Примењује научене елементе нотне писмености у свирању и чита нотни текст

- Примењује научене елементе ритма и динамике

Процедурално знање

- Примењује различите начине решавања техничких и музичких захтева приликом самосталног вежбања и свирања
- Свира научени нотни текст
- Оспособљен за јавни наступ

Метакогнитивно знање

- Ученик уме да процени колико је научио
- Ученик током свирања уме да искаже своје мишљење

V РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Даље развијање љубави према музици и музицирању, како самостално тако и у оквиру оркестра.
- Даљи наставак рада на правилној поставци гарда, палица и тела за добошем, тимпанима(два тимпана) и ксилофоном.
- Даљи рад на техничком напретку, рад на комплекснијим ритмовима, узимајући у обзир психо-физичке могућности ученика
- Наставак рада на техници заснованој на одбитку у зависности од способности ученика.
- Мотивисање ученика за даљи наставак школовања.
- Наставак рада на квалитету тону иструмената(мекано, грубо и сл.)
- Наставак рада на различитим ритмичким нијансама као и рада на правилном и комплекснијем коришћењу ударца из зглоба.
- Наставак рада на писању распореда руку на тимпанима и мелодијским ударалкама.
- Развијање креативности и индивидуалности као и критике и самокритике, кроз организацију мини семинара на нивоу класе, где се ученик ставља у улогу предавача (подела искустава са вршњацима).
- Наставак рада на основним и комплекснијим појмовима динамике.
- Припрема за јавне наступе и упознавање са свирањем и правилом понашања на јавним наступима (односно према публици).
- Музичка меморија - неговање и развијање.
- Даљи рад на основним рудиментима који садрже обрађену тематику у зависности од способности ученика.
- Рад на методама за ефикасно вежбање (фокусирање на проблем и успешно решавање) као и на развијању сопствене креативности

- Оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ. Обавезна су два јавна наступа током школске године.
- Помоћ при коришћењу музичке литературе и слушања музике.

Начин остваривања циљева: Даљи технички прогрес кроз наставак рада на рудиментима, квалитету тона и брзини. Рад на компликованијим ритмичким фигурама. Даљи напредак на тимпанима и ксилофону поготово у тонском сегменту и примена кроз етиде и комаде. Кроз цео процес учења ђаке охрабрујемо да испоље своју музикалност кроз примену динамике, ритма и артикулације и на тај начин нађу задовољство у музици и развију љубав према њој.

Провера знања: Подразумева се пажљива и свеобухватна анализа стеченог знања и мотивисаности ученика током четворогодишњег музичког образовања као предуслова за евентуалан наставак музичког школовања. Обавезна су два јавна наступа, а на крају школске године организује се годишњи испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Програм испита: по једна етида или комад за сваки инструмент, један комад уз пратњу клавира за инструмент по избору; једна скала. Композиције за добош и тимпане се изводе из нота, а за мелодијске ударалке напамет.

Обавезни минимум програма: десет етида и један комад уз пратњу клавира за добош, шест етида или комада за тимпане, пет етида или комада за мелодијске ударалке

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ПЕТИ РАЗРЕД

Чињенично знање

- Правилно седи и стоји за инструментом, поставља руке у гард и држи палице не угрожавајући своје здравље, самостално или уз корекције наставника
- Свира сложеније ритмичке фигуре које укључују претходно савладане нотне вредности и лигатуре
- Контролише квалитет тона
- Изводи динамичко нијансирање
- Свира етиде и комаде за добош, тимпане и ксилофон, соло или уз пратњу клавира
- Примењује демфовање тимпана
- Пише распоред руку за тимпане и мелодијске ударалке
- Поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике
- Користи медије који су на располагању у сврху свог музичког развоја (за слушање музике, гледање концерата итд.)

Концептуално знање

- Примењује научене елементе нотне писмености у свирању и чита нотни текст
- Примењује научене елементе ритма и динамике

Процедурално знање

- Примењује различите начине решавања техничких и музичких захтева приликом самосталног вежбања и свирања
- Оспособљен за јавни наступ
- Разуме и примењује моторичке вештине
- Репродукује композиције од почетка до краја
- Способан за самостални јавни наступ

Метакогнитивно знање

- Ученик прати развој сопствене координације и моторике кроз свирање
- Свестан је начина меморисања нотног текста и техника вежбања
- Примењује стечено знање (технике, динамике, облика...) при извођењу музичког дела (етиде, комада, концерта...)
- Способан да сам проба (вежба) са клавиром, без присуства наставника

VI РАЗРЕД

(2 часа недељно, 66 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Даље развијање љубави према музици и музицирању, како самостално тако и у оквиру оркестра.
- Даљи наставак рада на правилној поставци гарда, палица и тела за добошем, тимпанима(два тимпана) и ксилофоном.
- Даљи рад на техничком напретку, рад на комплекснијим ритмовима, узимајући у обзир психо-физичке могућности ученика
- Наставак рада на техници заснованој на одбитку у зависности од способности ученика.
- Мотивисање ученика за даљи наставак школовања.
- Наставак рада на квалитету тону иструмената(мекано, грубо и сл.)
- Наставак рада на различитим ритмичким нијансама као и рада на правилном и комплекснијем коришћењу ударца из зглоба.
- Рад на композицијама које имају комбинацију парног и непарног метра.
- Наставак рада на писању распореда руку на тимпанима и мелодијским ударалкама.
- Развијање креативности и индивидуалности као и критике и самокритике, кроз организацију мини семинара на нивоу класе, где се ученик ставља у улогу предавача (подела искустава са вршњацима).
- Развијање самосталности при решавању озбиљнијих техничких и тонских проблема, уз стручну консултацију и надзор наставника. Самосталност при вежбању са клавиром без присуства наставника.
- Наставак рада на комплекснијим појмовима динамике.
- Припрема за јавне наступе и упознавање са свирањем и правилом понашања на јавним наступима (однос према публици).

- Музичка меморија - неговање и развијање.
- Даљи рад на основним рудиментима који садрже обрађену тематику у зависности од способности ученика.
- Рад на методама за ефикасно вежбање (фокусирање на проблем и успешно решавање) као и на развијању сопствене креативности
- Оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ. Обавезна су два јавна наступа током школске године.
- Помоћ при коришћењу музичке литературе и слушања музике.
- Упућивање ученика на посећивање квалитетних и едукативних концерата ради изградње целокупне уметничке личности и развијања самосталног мишљења.

Начин остваривања циљева: Даљи технички прогрес кроз наставак рада на рудиментима, квалитету тона и брзини. Рад на компликованијим ритмичким фигурама са сталним променама метра. Даљи напредак на тимпанима и ксилофону у тонском и техничком сегменту и примена кроз етиде и комаде. Кроз цео процес учења ћаке охрабрујемо да испоље своју музикалност кроз примену динамике, ритма и артикулације и на тај начин нађу задовољство у музици и развију љубав према њој. Ученику се даје све већа слобода у свим сегментима извођења и одабиру композиција.

Провера знања: Подразумева се пажљива и свеобухватна анализа стеченог знања и мотивисаности ученика током четворогодишњег музичког образовања као предуслова за евентуалан наставак музичког школовања. Обавезна су два јавна наступа, а на крају школске године организује се годишњи испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. **Програм испита:** по једна етида или комад за сваки инструмент, један комад уз пратњу клавира за инструмент по избору, једна скала. Композиције за добош и тимпане се изводе из нота а за мелодијске ударалке напамет.

Обавезни минимум програма: десет етида и један комад уз пратњу клавира за добош; шест етида или комада за тимпане; пет етида или комада за мелодијске ударалке.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД

Чињенично знање

- Правилно седи и стоји за инструментом, поставља руке у гард и држи палице не угрожавајући своје здравље
- Свира сложеније ритмичке фигуре које укључују претходно савладане нотне вредности и лигатуре
- Контролише квалитет тона
- Примењује ознаке за динамичко нијансирање
- Свира композиције у парном и непарном метру
- Изводи акцентоване ноте
- Свира етиде и комаде за добош, тимпане и ксилофон, соло или уз пратњу клавира
- Примењује демфовање тимпана

- Пише распоред руку за тимпане и мелодијске удараљке
- Поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике
- Користи медије који су на располагању у сврху свог музичког развоја (за слушање музике, слушање концерата итд.)
- Разуме и примењује већину елемената музичке интерпретације
- Освешћен однос према боји тона инструмента
- Може да свира у оркестру или малом камерном саставу

Концептуално знање

- Примењује научене елементе нотне писмености у свирању и чита нотни текст
- Примењује научене елементе ритма и динамике
- Разуме и примењује основне ударачке стилске карактеристике у свирању
- Аналитички размишља и износи своја запажања

Процедурално знање

- Примењује различите начине решавања техничких и музичких захтева приликом самосталног вежбања и свирања
- Оспособљен за јавни наступ
- Разуме и примењује моторичке вештине
- Репродукује композиције од почетка до краја
- Самостално уочава и решава музичке и техничке захтеве
- Способан за самостални јавни наступ

Метакогнитивно знање

- Ученик прати развој сопствене координације и моторике кроз свирање
- Свестан је начина меморисања нотног текста и техника вежбања
- Примењује стечено знање (технике, динамике, облика...) при извођењу музичког дела (етиде, комада, концерта...)
- Има развијену самосталну музичку фантазију и естетику
- Способан да сам проба (вежба) са клавиром, без присуства наставника

СОЛО ПЕВАЊЕ

I РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Упознавање делова певачког апарата и њихове функције при певању.
- Упознавање правилног дисања, вежби дисања и правилног певачког става.
- Правилно формирање тона
- Повезивање низа тонова (легато певање) коришћењем правилне технике
- дисања у циљу стварања музичке фразе.

- Формирање правилне емисије тона и разликовати је од неправилне емисије тона
- Разумевање важности чисте интонације и правилног говора
- Неговати љубав према музици.
- Развијати музичку фантазију ученика.
- Оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ.

Начин остваривања циљева: Анализом делова певачког апарата и њихове функције при певању створити што јаснију слику унутрашњег инструмента, кога учењем и правилним коришћењем треба изградити и осветити. Помоћу вежби дисања остварити контролу над дијафрагмом, омогућити континуиран проток ваздуха и тако створити добру подлогу повезаном (легато) певању. Приликом певања лакших техничких вежби треба инсистирати на коришћењу технике дисања, повезивању вокала и на чистој интонацији. Охрабривати ученика да се ослања на сопствени осећај приликом добре емисије тона, да га памти, а затим пренесе током извођења лакших вокализа, композиција старих мајстора и соло песама.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка детета, подстицање понављања и вежбања и стално оцењивање усвојеног знања. Обавезан један јавни час, а на крају школске године организује се смотра са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. **Програм смотри:** у првом полугодишту (новембар): композиција по слободном избору (новембар); једна вокализа (са текстом или без текста) и једна песма старог мајстора (на крају школске године). Програм се изводи напамет. Не мора се изводити на оригиналном језику. Смотре у I разреду не подлежу нумеричком начину оцењивања. Континуирано формативно и сумативно оцењивање.

Обавезни минимум програма: четири вокализе, две песме старих мајстора, једна лакша песма.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ПРВИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- познаје елементе нотног система (ноте солмизацијом и абецедом у оба кључа, разликује и тачно препознаје различите нотне вредности и најједноставније ритмичке фигуре) и основне музичке ознаке (виолински и бас кључ, знаци за понављање, основне динамичке ознаке).
- познаје делове певачког апарата.

Концептуално знање

- повезује знање стечено на солфеђу (ноте и ритам) и разуме обрађене ритмичке фигуре урађене кроз композиције

Процедурално знање

- репродукује краће композиције од почетка до краја напамет

Метакогнитивно знање

- уме да процени колико је научио

II РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Разумевање функција делова певачког апарата и њихов значај.
- Разумевање важности свакодневног вежбања даха, као и разликовање правилног од неправилног дисања.
- Даљи рад на формирању правилне емисије тона и разликовање од неправилне емисије тона.
- Повезивање низа тонова (легато певање) и скокова променом различитих вокала и сугласника при певању техничких вежби, коришћењем правилне технике дисања.
- Рад на дужим музичким фразама и постизању легата, као и на контроли интонације при певању.
- Неговати музичко фразирање и поштовање означених фраза у композицији.
- Рад на правилном изговору и акцентовању речи.
- Стицање почетног такмичарског искуства.
- Оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ.

Начин остваривања циљева: Разумевањем функција делова певачког апарата и њихове међусобне повезаности ствара се темељ за формирање правилне емисије тона. Свакодневним усмереним и исправним вежбама дисања успоставља се већа контрола над респирацијом, што представља добар пут ка аутоматизацији и освешћивању спреге са осталим деловима певачког апарата. Правилна подршка и место резонирања тона су осећаји којима ученик треба да овлада како на часу, тако и при самосталном вежбању. Тиме стварамо могућност певања дужих фраза, поштовање означених фраза у композицији, одржавање чисте интонације и правилан изговор.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, захтевање и подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Обавезан један јавни час, а на крају школске године организује се годишњи испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Континуирано формативно и сумативно оцењивање. Програм смотри: једна песма старог мајстора (новембар); једна вокализа и једна песма старог мајстора (април). Програм испита: две вокализе (са текстом или без текста, различитог карактера) и једна песма старог мајстора. Програм се изводи напамет. Не мора се изводити на оригиналном језику. Смотре не поджелу нумеричком начину оцењивања..

Обавезни минимум програма: четири вокализе, четири песме старих мајстора, две лакше песме.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ДРУГИ РАЗРЕД

Чињенично стање

Ученик може да:

- разуме, репродукује нотне вредности, музичке симболе, терминологију, ознаке за темпо
- самостално препознаје нотни текст
- познаје делове певачког апарата

Концептуално знање

- препознаје и разликује композиције из различитих стилских епоха (стари мајстор, соло песма)

Процедурално знање

- репродукује композиције од почетка до краја напамет
- разуме, прати и упоређује клавирску пратњу са својом солистичком деоницом.

Метакогнитивно знање

- препознаје свој стил и стратегију учења

III РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Даљи рад на вежбама за правилно дисање.
- Рад на економији даха и фразирању.
- Певање техничких вежби, вокализа, композиција старих мајстора и соло песама прилагођених узрасту и техничком напретку ученика.
- Даљи рад на правилном изговору и акцентовању речи.
- Рад на опуштању целокупних мишића лица.
- Рад на тумачењу текста, динамици, артикулацији и на изражајности.
- Развијати критичко мишљење и самосталност у раду.
- Стицање такмичарског искуства.
- Оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ.

Начин остваривања циљева: У циљу стварања дуге певачке фразе, којом ће ученик да се лакше и лепше изрази кроз музику, треба инсистирати на континуираним вежбама дисања, правилној припреми за певање и оспособљавању ученика да прати своје унутрашње осећаје. Радити на артикулацији и правилном изговору, а да притом фразирање и легато певање не изгубе на свом квалитету. Неговати лепоту чистог и слободног певања. Користити преводе или препеве композиција у циљу схватања њеног карактера и стварања одговарајуће атмосфере. Указивати на правилну и неправилну употребу вокалног апарата на практичним примерима (туђе извођење на

јавном часу, концерту или такмичењу, видео снимци), те анализом одслушане изведбе развијати код ученика критичко мишљење.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, захтевање и подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Обавезна су два јавна наступа, а на крају школске године организује се годишњи испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. **Континуирано формативно и сумативно оцењивање** на месечном нивоу. **Програм смотри:** једна вокализа и једна песма старог мајстора (новембар); једна вокализа и једна песма по слободном избору (класичара, романтичара, српског или словенског композитора – април). **Програм испита:** Једна вокализа, једна песма/арија старог мајстора, једна песма по слободном избору (класичара, романтичара, српског или словенског композитора). Програм се изводи напамет, на оригиналном језику. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: четири вокализе, четири песме старих мајстора, једна песма класичара или романтичара, једна песма српског или словенског композитора.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- примењује динамичке ознаке и ознаке за артикулацију (начин извођења) и карактеристике изговора страних језика (допја, елизија, умлаут...) при извођењу композиције.

Концептуално знање

- разуме карактеристике различитих музичких епоха. Преиспитује одслушане композиције.

Процедурално знање

- разуме и примењује методе (решавање техничких и музичких захтева) код самосталног вежбања

Метакогнитивно знање

- са разумевањем изводи композиције различитог карактера и стила. Тумачи и разматра своје музичке наступ

IV РАЗРЕД

(2 часа недељно, 66 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Рад на усавршавању правилне емисије тона.
- Даљи рад на опуштању целокупних мишића лица.

- Даљи рад на свеобухватнијем тумачењу текста, фразирању, артикулацији, динамици и изражајности.
- Стварање осећаја за стилско нијансирање композиција.
- Стилизовање покрета и певачког тонуца приликом извођења композиција различитог стила и карактера.
- Наставити развијање критичког мишљења и самосталности у раду.
- Стицање такмичарског искуства, анализа и самопроцењивање наступа.
- Оспособљавање и мотивисање ученика за самосталан јавни наступ.
- Мотивисање ученика за даљи наставак школовања.

Начин остваривања циљева: Указивати на важност континуираности у вежбању и техничком напретку, а све зарад свеобухватнијег освешћивања вокалног апарата, прогреса у музичком нијансирању и лакшег и слободнијег израза при извођењу. Радити на разним врстама музичке артикулације, у складу са могућностима ученика, динамици, изражајности, као и на стилским карактеристикама сваке задате композиције. Испоштовати у што већој мери предложен начин извођења композиција. Омогућити ученицима да свој напредак што чешће јавно исказују и стичу сценско искуство, а у циљу оспособљавања за самопроцену и критичко мишљење.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, захтевање и подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Обавезна су два јавна наступа, а на крају школске године организује се годишњи испит са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Континуирано формативно и сумативно оцењивање на месечном нивоу. Програм смотри: једна вокализа и једна песма старог мајстора (новембар); једна песма старог мајстора и једна песма по слободном избору (класичара, романтичара, српског или словенског композитора – април). Програм испита: две вокализе различитог карактера, једна песма/арија старог мајстора, једна песма по слободном избору (класичара, романтичара, српског или словенског композитора). Програм се изводи напамет, на оригиналном језику. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезни минимум програма: шест вокализа, четири песме старих мајстора, две песме класичара или романтичара, две песме српских или словенских композитора

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- разуме репродукује и примењује динамичке ознаке и ознаке за артикулацију (начин извођења). Разуме и примењује карактеристике изговора страних језика (допја, елизија, умлаут...) при извођењу композиције
- разуме значење литерарног текста уз помоћ превода на матерњи језик

Концептуално знање

- критички размишља и износи своја запажања

- разуме и примењује појмове из теорије музике.

Процедурално знање

- анализира извођење музичког дела на техничком нивоу (дисање, емисија тона) и музичком нивоу (фразирање, легато, изговор и артикулација).

Метакогнитивно знање

- препознаје и примењује сазнања из техничких вежби (певање легато, стакато, пасажи, скокови) у извођењу композиције
- уме да објасни свој стил и стратегију учења
- уме самостално да анализира и унапреди сопствени јавни наступ

УПОРЕДНИ КЛАВИ

І РАЗРЕД

(1 час недељно, 35 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Радити на музичком описмењавању ученика.
- Упознавање ученика са грађом клавира и основама клавирске технике.
- Код ученика развијати музичку фантазију.
- Радити на освешћивању појма о звуку, упућивати ученика на пажљиво слушање свог свирања.
- Развијати унутрашњи (ментални) и спољашњи (контролни) слух.
- Оспособљавање и осамостављавање ученика за корепетицију.

Начин остваривања циљева: Упознавање ученика са основама нотног писма клавирске литературе. Поставка руку и тела за клавиром, поставка шаке и прстију; основна техника извођачког апарата. Сваку композицију објаснити кроз причу и упознавање са елементима музичке форме. Кроз певање и свирање лакших песама развијати слух (ментални и контролни).

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Обавезна су два јавна наступа, а на крају школске године организује се смотре са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом. Програм смотре: једна лествица, једна етида, две композиције различитог карактера. Смотре не подлежу нумеичком начину оцењивања.

Обавезан минимум програма: лествице и трозвуци по програму (до четири повисилице и једне снизилице), тридесет композиција - вежбе, етиде и разни комади.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ПРВИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- препознаје делове клавира, правилно седи за клавиром
- познаје елементе нотног система (у виолинском и бас кључу)
- познаје основне музичке ознаке (знаци за понављање, динамичке ознаке, ознаке за темпо, артикулацију)

Концептуално знање

- повезује знање стечено на солфеђу (ноте у оба кључа, чита ноте у различитим октавама)
- разуме обрађене ритмичке фигуре урађене кроз композиције

Процедурално знање

- зна да свира са обе руке
- уме да изведе одговарајуће техничке елементе свирања на клавиру, кроз свирање скала и различитих композиција
- разуме и примењује методе код самосталног вежбања
- свира научени текст напамет,
- уме самостално да учи

Метакогнитивно знање

- уме да процени колико је научио
- уме да искаже своје мишљење
- зна да контролише извођење композиције

II РАЗРЕД

(1 часа недељно, 35 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Развијати љубав и интересовање према клавиру и уметничкој музици.
- Радити на развоју слуха, музичке интелигенције и развоју маште (проширивати знање о музичким облицима).
- Радити на техници, на опуштености апарата приликом извођења.
- Радити на правилном слушању сопственог извођења.
- Радити на развоју критичког мишљења.
- Упознавање ученика са стилским карактеристикама композиција.
- Оспособљавати ученика да сам себе прати на клавиру док пева.

Начин остваривања циљева: Упражњавати вежбе за телесну релаксацију у сврху даље изградње слободе и ефикасности извођачког апарата, препоручити ученику дела композитора различитих епоха, посветити неки час и заједничком слушању.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Обавезна су два јавна наступа, а на крају школске године организује се смотра са извођењем дела која су

предвиђена планом и програмом. Програм смотре: једна лествица, једна етида, две композиције по слободном избору. Смотре не подлежу нумеричком начину оцењивања.

Обавезан минимум програма: лествице и трозвуци по програму (најмање 4 дурске и 2 молске скале), осам композиција по слободном избору (од чега обавезно 3 етиде), две полифоне композиције, једна цела сонатина и један до два става из различитих сонатина или варијације.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ДРУГИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- зна да течно чита ноте у виолинском и бас кључу
- примењује основне законе метрике (јак и слаб део такта), користи педал
- разликује и примењује динамичке ознаке

Концептуално знање

- разуме и примењује основне музичке појмове (ноте, ритам, ...)
- јасно дистанцира у свом извођењу мелодијску линију од пратње
- примењује самостално бројање у циљу постизања метрички тачног и ритмичког свирања

Процедурално знање

- самостално, изражајно изводи композиције напамет
- демонстрира правилан начин свирања (темпо, динамика)

Метакогнитивно знање

- уме да самостално анализира и опажа музичке симболе у оквиру композиције
- самопоздано наступ

III РАЗРЕД

(1 час недељно, 35 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Радити на мотивацији ученика за самостално вежбање и јавно свирање.
- Неговати љубав према музици.
- Развијати критичко мишљење и самосталност у раду.
- Радити на оспособљавању музичког апарата за извођење технички захтевнијих композиција.
- Увођење ученика у групно (камерно) музицирање свирањем композиција за четири руке.
- Радити на стицању навика слушања музике; подстицати доживљено слушање и интерпретацију музике; оспособљавати ученика за разумевање музичког дела.

- Радити на упознавању музичких облика и карактеристика периода у коме су дела настала, и упућивати ученика на разумевање значаја познавања форме и стила за интерпретирање дела.
- Даље радити на развијању слуха.
- Неговање такмичарске праксе.

Начин остваривања циљева: Ставити ученика у позицију предавача, у сврху бољег слушања и разумевања стеченог знања, давати ученику вежбе, за усавршавање технике. Организовати интерне мини семинаре у виду критичког слушања свирања других ученика и коментарисање), у сврху преношења критичког слушања на сопствено вежбање.

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Током године обавезна су два јавна наступа, смотра на крају другог полугодишта са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом и то: једна лествица по слободном избору, једна етида, једна полифона композиција, један став сонатине, једна композиција по слободном избору.

Обавезан минимум програма: лествице и акорди по програму (најмање 4 дурске скале које нису рађене у другом разреду, најмање 2 молске и хроматске), шест композиција по слободном избору (од чега обавезно 3 виртуозног карактера - етиде), две полифоне композиције, два става из различитих сонатина или варијације и један став или два циклуса варијација.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- препознаје музичке симболе
- препознаје све музичке ознаке у оквиру композиције
- разуме и примењује ознаке за темпо
- разликује динамичке контрасте

Концептуално знање

- разуме и примењује појмове из теорије музике (ноте, ритам, тоналитет...)
- уме да анализира и опажа музичке симболе у оквиру композиције
- јасно разликује врсте украса и може да одсвира краћи трилер

Процедурално знање

- јасно и доследно изводи различите врсте удара, негује културу тона
- да одсвира краћи трилер
- зна да тумачи и критички опише своје наступе

Метакогнитивно знање

- уме да анализира одсвирану композицију
- уме да објасни личне стратегије учења, вежбања
- да тумачи и критички опише своје наступе

IV РАЗРЕД (1 час недељно, 33 часова годишње)

Циљеви и задаци:

- Радити на мотивацији ученика за самостално вежбање и јавно свирање.
- Неговати љубав према музици.
- И даље неговати љубав, као и жељу за самосталним вежбањем.
- Изграђивати виши стандард захтева концертне и такмичарске праксе.
- Увођење ученика у самостално истраживачки рад (на пример читање биографија композитора, слушање одређених композиција...) и презентовање стеченог знања пред другим ученицима из класе.
- Радити на развијању музичке фантазије .
- Упућивање ученика на посете концертима и слушање уметнички вредне музике.
- Радити на концентрацији.
- Радити на продубљивању осетљивости на лепоту клавирског звука.
- У складу са интересовањем и потенцијалом ученика развијати музичку импровизацију и жељу за стварањем музичког дела.

Начин остваривања циљева: Упутити ученика на вођење евиденције вежбања, увести сарадњу са ученицима других одсека у циљу неговања камерног музицирања. Развој музичке фантазије остварити указивањем на аналогije међу уметничким делима и уметничким вредностима из разних области уметничког изражавања (књижевности, сликарства, вајарства, архитектуре...); кроз подстицајне разговоре упућивати ученика на упоређивање дела и изградњу способности увиђања, у циљу увођења ученика у област музичке естетике (садржај примерен учениковом узрасту).

Провера знања: Подразумева се стално праћење напретка ученика, подстицање понављања и вежбања и стално процењивање усвојеног знања. Током године обавезна су два јавна наступа, као и годишњи испит на крају школске године, са извођењем дела која су предвиђена планом и програмом и то: једна етида, једна полифона композиција, један став сонатине, једна композиција по слободном избору.

Обавезан минимум програма: лествице и акорди по програму (дурске, молске и хроматске скале), шест композиција по слободном избору (од чега обавезно 3 виртуозног карактера - етиде), две полифоне композиције, два става из различитих сонатина или варијације и један став или два циклуса варијација, једна композиција домаћег аутора.

ИСХОДИ УЧЕЊА ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

Чињенично знање

Ученик може да:

- течно чита и свира с листа лакше вежбе са обе руке
- у току свирања примењује више динамичких нијанси и јасно диференцира мелодијску линију од пратње
- коригује лоше извођење у току свирања

Концептуално знање

- разуме и критички вреднује изведене композиције у односу на техничку припремљеност и емоционални утицај
- анализира и зна да појасни конструкцију дела (форму, темпо, динамику)

Процедурално знање

- изводи различите врсте трилера, и разликује врсте украса
- анализира и критички прати свој развој, своје свирање
- дискутује о својим јавним наступима

Метакогнитивно знање

- анализира и опажа музичке симболе у оквиру композиције
- тумачи и разматра своје музичке наступе
- зна да објасни личне стратегије за самостално вежбање

Директор

Председник Школског одбора

Слађана Шегавчић, проф.

Београд
јун, 2023.

